GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 17. KETVIRTADIENIS, BALAND-APRIL 29, 1937 VOL.-METAI XXI

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Brooklyno lietuviai darbuojasi, kad Grand Street Extention gatvė būtų pavadinta lietuvių lakūnų Dariaus-Girėno lėktuvo "Lituanica" vardu. 35-to vardo aldermonas M. Callandrillo tuo reikalu įteikė miesto valdybai rezoliuciją. Kokios bus pasekos, tuo tarpu nežinia, bet brooklyniečių žygis yra girtinas. Chicagiečiai lakūnų pagarbai jau turi Lituanica gatvę. Galėtų ir kitų miestų, kur tik lietuvių daugiau gyvena, tokio pavadinimo gatvę turėti.

Kai kurie laikraščiai kelia sumanymą kompozitoriaus Miko Petrausko pagarbai pastatyti paminklą. Toks paminklas galėtų būt Lietuvoj arba Amerikoj. Mat, velionis labai daug dirbo tėvynei Lietuvai ir išeivijos gerovei. Bene geriausias iš siūlomų paminklų, kurį kiekvienas galėtų matyt ir galėtų naudotis, tai surinkimas ir išleidimas visų jo kūrinių.

Advokatas Petras Daužvardis galutinai paskirtas konsulu Chicagai. Naujas konsulas yra įžymus Amerikos lietuvių veikėjas. Linkime jam geriausios kloties tarnaut Lietuvos valstybei ir išeivių gerovei!

Naujos Anglijos Lietuvių Diena įvyks Marijanapolio Kolegijoj, Thompson, Conn. Dalyvaus J. E. vyskupas M. Reinys. Pelnas kolegijos naudai. Rengėjų komitetas energingai darbuojasi, kad ta diena visais žvilgsniais pavyktų.

Ir Amerikos lietuviai laisvamaniai nudžiugo gavę žinią, kad Lietuvoj įvedama civilė metrikacija ir perskiros. Vienok sumodernizuotos ir palengvintos perskiros ir divorsai nieko gero Lietuvai nežada.

"Sandara" rašo, kad Amerikos lietuvių "bendras frontas" surinkęs apie porą tūkstančių dolerių Lietuvos politiniams kaliniams šelpti. Toliau "Sandara" reikalauja, kad "bendrasis frontas" paaiškintų, kam tie pinigai suvartoti.

Aukščiausias U. S. Teismas turėtų greitai tarti savo žodį Socialės Apsaugos Akto klausimu, būtent, ar jis yra konstitucinis ar prieškonstitucinis. First Circuit Teismo (Boston, Mass.) sprendimas sukėlė visokių ginčų ir abejonių kas link minėto akto ateities. Tas aktas liečia 27,000,000 Amerikos algų pelnytojus, kurie moka senatvės apdraudos sąskaitas, ir 18,000,000 darbininkų esančių po nedarbo apdrauda.

"New York American" balandžio 26-tos laidoje išspausdino savo bendradarbio, buvusio vokiečių konsulo New York'e, dr. Paul Schwarz raštą, kuriame jis kalba apie augančią Lietuvos užsieninę prekyba. Svarbiausi eksporto dalykai yra žemės ūkio produktai. Prekybos augima parodo šie skaitmenys: 1936 m. eksportas siekė 190,500,000 litų, importas — 156,100,000 litų; 1935 m. eksportas — 152,300,000 litų, importas—128,600,000 lt.; 1934 m. eksportas—147,200,000 litų, importas—138,500,000 litų. Svarbiausi Lietuvos prekybos partneriai yra Anglija, Rusija ir Vokietija. Lietuvos eksportas į JAV 1936 m. siekė 922,000 dolerių, 1935 m.—873,000, o JAV eksportas [illegible] 1936 m. siekė 289,000 dol., o 1935 m.—324,000 dol. Toliau dr. Schwarz apibudina Lietuvos pastangas tobulinti susisiekimą geležinkeliais, busais ir šalies elektrizaciją. Steigiama motorbusų linija tarp Kauno ir Klaipėdos kursuos 30 busų.

SUKILĖLIAI STENGIASI UŽIMT BILBAO IR OVIEDO

Madride Nuo Sukilėlių Bombų Žuvo Kelios Dešimtys Asmenų

Madridas. — Balandžio 21-mą sukilėliai nuo ryto iki vakaro bombordavo Madridą. 250 didelių šovinių krito mieste. 32 asmenys užmušti, du kart tiek sužeistų.

Tai buvęs didžiausias sostinės apšaudymas nuo pat civilio karo pradžios. Vienas šovinys pataikė į važiuojantį busą. Čia sužeisdė 15 asmenų. Tūkstančiai gyventojų ieškojo prieglaudos požeminiuose tuneliuose. Raudonieji mano, kad sukilėliai tokiu bombordavimu norėję susilpnint raudonųjų gynimą Universiteto Miesto, kur 3,000 sukilėlių randasi atkirstų nuo saviškių ir jiems gresia bado ir mirties pavojus.

Balandžio 22-rą sukilėliai Madrido bombordavimą tęsė toliau. Ypatingai nukentėjo priemiestis Gran Via, kur žuvo apie 30 gyventojų. Raudonieji iš savo pusės pasigyrė, kad Cordoba fronte jų pusėn perbėgo 170 sukilėlių kareivių.

Balandžio 23-čią nuo sukilėlių bombų Madride žuvo 20 asmenų. Daugiausia nukentėjo miesto centras.

Balandžio 23-čią pusantro tūkstančio reguliarių italų artileristų pramaršavo San Sabastian gatvėmis pakeliu į Bilbao kautis su raudonaisiais.

Balandžio 24 d. generolas Francisco Franco sutraukė stiprias pajėgas užėmimui baskų sostinės Bilbao. Franco labai nepatenkintas anglų pirkliais, kurie Bilbao gyventojams ir gynėjams pristato maisto. Jis pyksta ir ant Anglijos vyriausybės, kurios karo laivynas teikia pirkliams ginkluotą protekciją.

Kitos sukilėlių dalys koncentruojamos Oviedo užėmimui, kurį gina apsuptas raudonųjų garnizonas.

Sukilėliai mano, kad užėmus Bilbao ir Oviedo karo laimėjimas pakryptų jų pusėn. Tada sukilėliai visas jėgas sukoncentruotų Madrido paėmimui.

ATRADO NUŽUDYTĄ IRENE WADAS

New York. — Balandžio 22-rą, ryte, atrado papiautą Irene Wadas (bene lietuvaitė?), 30 metų. Merginos kūne padarytos kelios didelės žaizdos. Nužudyta Columbia Residence klubo apartmente, tuo laiku, kai buvo pasirengus išvykt darban. Policija ieškanti Louis Karas, 30 metų, kuris anksčiau yra dirbęs su Miss Wadas 8th Ave. kafeterijoj.

DIDELĖ ŽMOGŽUDYBĖ SVEDASŲ VALSČIUJ

Balandžio 6-tą Rokiškio apskr. Svedasų val., Visetiškių km. išžudyta Sabalių šeima: Uršulė Sabalytė 60 metų, Uršulė Sabalienė 40 metų ir N. Sabalytė 22 metų.

Žmogžudystė įvykusi tada, kai ūky gyvenąs Aleks. Sabalys vakar išvežė į Kupiškio gelžk. stotį savo brolį Juozą, kuris Kauno Universitete studijuoja teisę, ir namie paliko vienas moteris. Kaune gyvena ir antras brolis Antanas, baigęs technikos mokyklą, o jų viena sesuo agronomė mokytojauja Salų ž. ū. mokykloje. Brolis Juozas Sabalys yra "Justitia" korporantas. Sabaliai tėviškėje turi 70 ha ūkį ir gyveno labai gražiai ir santaikoje.

SMARKI STREIKIERIŲ IR POLICISTŲ KOVA

Stockton, Cal. — Balandžio 23 dieną čia įvyko smarkus susirėmimas tarp steito ir specialių policistų iš vienos pusės ir kenavimo dirbtuvės streikierių iš antros. Policija vartojo ašarų gasus ir buožes, darbininkai akmenis ir kitus daiktus. Apie 50 asmenų sužeistų.

VILNIEČIŲ LIETUVIŲ BYLOS

"Vilniaus Rytojus" praneša, kad Vilniaus apygardos teisme šiomis dienomis buvo sprendžiamos dviejų lietuvių bylos. Paulina Norkūnienė, buvusi Pošalčių "Ryto" dr-jos skaityklos vedėja, buvo kaltinama ir storastos nubausta pinigine bauda už tai, esą ji sušaukusi nelegalų susirinkimą, kuriame žmonės neva per radio klausėsi žinių iš Kauno. Apygardos teismas Norkūnienę išteisino ir storastos baudą nuėmė, nes kvotą pravedus paaiškėjo, kad kad tai buvo tik įskundimas. Pašalčių žmonės buvo tuo metu susirinkę tik ne pas Norkūnienę, bet pas ten gyvenusį valdininką žemės klasifikacijos reikalu.

Antroje byloje Stasys Baliukevičius, Matuizų sodžiaus gyventojas taip pat storastos buvo pinigine bauda nubaustas už tai, kad savo namuose pernai gegužinėms pamaldoms buvo įtaisęs altorėlį, kurio viršuje ant sienos buvo pakabinęs Vyties ženklą ir tuo parodęs Lenkijai priešingumą. Teismas Baliukevičių išteisino.

ŠIURPI MEILĖS TRAGEDIJA

Dvarelių km., Grinkiškio val., ūkininko K. Biržanausko bernas Pranas Burda, 37 m. amž., iš medžioklinio šautuvo nušovė šeimininko seserį Teklę Biržanauskaitę, 36 m. amžiaus ir pats nusišovė. Paaiškėjo, kad ši tragedija įvyko dėl meilės. Burda tarnavo pas Biržanauskus apie 6 metus. Jis mylėdamas Teklę, tikėjosi ją vesti ir gauti jai tėvo palikto turto dalį, bet pasisuko kitas jaunikis ir Teklė rengėsi už jo tekėti. Įvykio dieną Biržanauskas buvo išvykęs pas notarą sudaryti dokumentų.

NUŠOVĖ SAVO ŠMEIŽIKĘ

Moultrie, Georgia.—Balandžio 22-rą Mrs. Coy A. Stephenson mirtinai pašovė Miss Jessie Mae Wilkes, 30 metų. Sako, Mrs. Stephenson keršinus už apšmeižimą ir suardymą jos šeimyninio gyvenimo.

ARTISTO GABLE PRIETIKIAI

Teismas Mrs. V. W. Norton Pripažino Kalta

Los Angeles, Cal. — Balandžio 23-čią federaliam teisme jury pripažino, kad Mrs. Violet Wells Norton yra kalta už apgaulingą išnaudojimą pašto.

Mrs. Norton, 47 metų amžiaus, prisikabino prie judamų paveikslų artisto Clark Gable, būk jis esąs jos 13-kos metų amžiaus duktės Gwendaline tėvas. Rašinėjo jam "gromatas," primindama romansą, kurį neva turėję 1922 ir 1923 metais Anglijoj ir kad to romanso pasekoje gimusi duktė. Tą meilužį ji žinojusi Frank Billings vardu. Po to jis kažin kur dingęs. Tik metai kiti atgal Mrs. Norton, lankydama teatrą ir žiūrėdama judamų paveikslų, "pažinusi" savo buvusį meilužį. Ji ir teisme keliais atvejais tikrino, kad Clark Gable yra tas pats Frank Billings su kuriuo ji romansavus Anglijoj.

Vienok teisme buvo prirodyta, kad Clark Gable Anglijoj niekad nėra buvęs, kad nurodytais 1922-19-23 metais jis dar platesniam pasauliui nežinomas bernelis dirbęs įvairius darbus Oregano steite ir pelnydavęs sau pragyvenimą.

Mrs. Norton gaus kalėjimo ir turės užsimokėt piniginę bausmę. Svarbiausia jai pakenkė tas, kad savo laiškuose jį reikalavo pinigų, kitaip grasinus visą reikalą iškelti aikštėn.

UŽDRAUDĖ VARTOTI SVAIGALUS TALKOSE

"Vyriausybės Žiniose" paskelbtas Biržų apskrities tarybos privalomas įsakymas turtui nuo gaisrų apsaugoti. Įsakyme tarp ko kito sakoma, kad kūlimo metu draudžiama naminiu alumi ir kitais svaiginamais gėrimais vaišinti ir talkininkus, mašinistų mechanikus, samdinius ir vartoti svaiginamus gėrimus patiems ūkių savininkams.

Šiaudų, šieno ir kitokios lengvai uždegamos medžiagos kūgiai turi būti sukrauti nuo kūrenamų trobesių ne arčiau kaip 15 metrų.

Draudžiama eiti su plika ugnimi į namų aukštus, daržines, tvartus ir kt., nešioti žarijas neuždengtuose induose, draudžiama rūkyti klojimuose ir kt. vietose, kur gali kilti gaisras. Ir tt.

Įsakymo vykdymą prižiūri savivaldybės, apskrities inžinierius, policija ir seniūnai. Nusižengusieji baudžiami pinigine bauda iki 500 litų arba traukiami teisman.

"PAPA SHOT MAMA AND GRANDMA"

Portsmouth, Ohio.—Balandžio 25-tą 22 metų bartenderis John Owens nukovė savo žmoną, jos tėvą B. B. White, 54 metų, ir jos motiną Mrs. Catherine White, 54 m. Po to išgėrė nuodų nuo kurių tuoj mirė.

Owens trijų metų dukrelė Janet May nubėgus į policijos stotį pranešė, kad "Papa shot mama and grandma" (tėtė nušovė mamą ir bobutę). Tragedijos priežastis—šeimyninė nesantaika.

Uniontown, Pa. — Balandžio 22-rą steito policistai nukovė kalinį negrą Hamilton Leftwich, kuris su kitais keturiais buvo pabėgęs iš Fayette apskrities kalėjimo.

DIDELI POTVYNIAI VĖL SIAUBIA ŠALĮ

JOHNSTOWN, PA., GYVENTOJAI KRAUSTOSI Į SAUGESNES VIETAS

JOHNSTOWN, Pa. — Balandžio 26 d. pakilęs Conemaugh ir Stony upių vanduo pradėjo smarkiai semti Johnstown miesto gatves, namus, biznio bildingus.

Panikos apimti gyventojai pradėjo kraustytis iš žemesnių vietų į aukštesnes. Mat, gyventojai dar neužmiršo pernykščių metų kovo mėn. baisaus potvynio ir jo padarinių. Pernykštis potvinys, kaip žinoma, čia paėmė sau dvejų tūkstančių gyventojų gyvybes, materijaliai nuostoliai siekė milijonus dolerių.

Kylant vandeniui, gatvekarių ir traukinių judėjimas pertrauktas. Tuo tarpu lietus vis pylė didindamas potvynio pavojų.

Pranešama, kad Mrs. Missuri Hurley, išsigandus potvynio ir mirus nuo širdies atakos. Sako, ji pasiuntus sūnų į rūsį pažiūrėt ar nekyla vanduo. Sūnus sugrįžęs pranešė, kad yra du coliu gilumo Mrs. M. Hurley krito ir mirė.

Iš Pittsburgho taip pat pranešios neramios žinios. Pernykštis potvynis ten padarė apie du šimtu milijonų dolerių nuostolių. Alleghany ir Monongahela upės dėl gausių ir nuolatinių lietų smarkiai pakilo.

Iš Baltimorės pranešama, kad Baltimore ir Ohio geležinkelio linija ties Hyndman, Pa., yra sugadinta vandens ir tiesioginis traukinių kursavimas tarp Chicagos ir Pittsburgho yra sugadintas.

Iš Steubenville, Ohio, pranešama, kad pakilusi Ohio upė privertus uždaryti kai kurias plieno dirbtuves ir pertraukti darbą. Upė pakilus virš 40 pėdų normalio stovio. Lietus pylė virš 40 val. be apsistojimo. Maži upeliai taip pat žymiai pakilo.

Iš Orange, Virginia, praneša, kad važiuojant Robinzon upės tiltu kartu su tiltu į upę susmuko automobilis, kuriame buvo keturi jaunuoliai ir jie visi prigėrė.

Iš South Dakota pranešama, kad labai daug prisnigo. Aberdeen rajone sniego iškrito iki 6 pėdų gilumo.

Iš Ontario, Kanados, pranešama, kad ten pakilusi Thamas upė pridarė daug nuostolių. Per 40 metų upė nebuvo taip aukštai pakilusi, kaip dabar.

KILNOJAMI LIETUVIAI KUNIGAI

Paskutiniuoju laiku Vilniaus arkivyskupo įsakymu daug Vilniaus krašto lietuvių kunigų perkeliami į kitas vietas. Taip: Dūkšto klebonas kun. Butkevičius perkeliamas į Marcinkonis, o Marcinkonių ilgametis klebonas kun. Rukas keliamas į Kaltinėnus; Kaltinėnų klebonas kun. Vaišutis keliamas Adutiškin, Adutiškio klebonas kun. Vaičiūnas — Dukštan, Daugėliškio klebonas kun. A. Mikaila keliamas į Kamajus, o Kamajų klebonas kun. Budra — į Daugėliškį; kun. N. Pakala skiriamas Pelesos klebonu, o Pelesos klebonas kun. Tutinas keliamas kitur.

Be to, Vilniaus arkivyskupas atleido iš pareigų ilgametį Vilniaus katedros vikarą lietuvį kun. Pr. Bieliauską ir iškėlė iš kapitulos namų vikariato.

NEGALIMA NUVAŽIUOTI Į TĖVIŠKĘ

"Vilniaus Žodis" praneša, kad to laikraščio redaktorius J. Latvys Velykų šventėms norėjo nuvažiuoti į savo tėviškę, ten pat okupuotoje Lietuvoje, Valkinyko valsčiuje. Toji vieta skaitoma pasienio zona, todėl į ten važiuojant reikia turėti storastos leidimas. J. Latvys paprašė storastos tokio leidimo, bet jam leidimas pavažiuoti pas tėvus nebuvo duotas. Tai yra jau antras kartas. Panašiai buvo ir pernai prieš Kalėdas, kai jis norėjo nuvažiuoti aplankyti tėvų.

Hershey, Pa. — Balandžio 23 dieną 1,542 balsais prieš 781 b. Hershey Chocolate korporacijos darbininkai atmetė United Chocolate Workers of America, kaip savo atstovybę. Minėta unija randasi Industrinės Organizacijos Komiteto įtakoje.

UŽTRAUKĖ KAREIVIUS

Lewiston, Me. — Balandžio 21 dieną Maine steito gubernatorius Lewis O. Barrows į Lewiston-Auburn rajoną pasiuntė nacijonalę gvardiją prižiūrėt tvarką.

Auburn miesto menageris Frederick W. Ford pranešė gubernatoriui, kad streikieriai ir jų simpatizatoriai mėgino užimti avalinės dirbtuves ir jose tęsti sėdėjimo streiką. Aficieriai vartojo ašarų gasus ir buožes streikierių išblaškymui. Keli streikieriai sužeisti. Tarp sužeistų randasi ir steito policijos leitenantas G. Fowler.

Streiką suorganizavo Industrinės Organizacijos Komitetas.

LENKAI ATIMA IŠ VOKIEČIŲ KOLONISTŲ ŽEMES

Žiniomis iš Katovicų, Lenkijos valdžios organai iš 20 vokiečių kolonistų šeimų Volynijoje atėmė žemes ir kolonistus išvarė. Šiomis dienomis daugeliui vokiečių kolonistų buvo atimtos žemės ir Komaro ir kitose apskrityse. Ryšium su tuo vokiečių spauda pastebi, kad, sprendžiant iš tų faktų, vokiečių mažumos Lenkijoje padėtis esanti beviltiška.

LENKAI DRAUDŽIA VOKIEČIŲ SUSIRINKIMUS

Varšuva. — Lenkijos jaunų vokiečių partija Poznanės vaivadijoje norėjo sušaukti 13 susirinkimų vokiečių gyvenamose vietose. Septynis susirinkimus lenkų valdžios organai uždraudė. Uždraudimas motyvuojamas tuo, kad tie susirinkimai galėtų sudrumsti viešą tvarką ir saugumą. (E.).

Oshawa, Ontario. — Balandžio 23-čią General Motors of Canada ir United Automobile Workers atstovai pasirašė taikos sutartį. Po 16 dienų streiko 3,700 darbininkų grįžo darban.

LIET. R. K. SUS-MO IR DARBININKŲ REIKALAI

L. R. K. S. A. NARIAMS NEIMANTIEMS ORGANO

Nemažas skaičius narių vieton organo ima knygas. Tai tie nariai, kurie priklauso šeimynoms, kurių kiti nariai gauna organą.

Šiuomi pranešame, kad toki nariai sau knygas gali pasirinkti tik iš bendro katalogo ir jame nurodytomis kainomis.

Knygas, skelbiamas atskirai, galima gaut tik už pinigus (cash), dėl to, kad už jas turime atmokėti sutartą komisą ju autoriams arba leidėjams. Taigi tokių knygų vieton organo nereikalaukite.

"Garso" Administracija

IŠKILMINGAS L. R. K. S. A. CHICAGO APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Bus Įteiktos 33-čiai Kuopai Vajaus Dovanos

Sekmadienį, gegužės 2 dieną, 2 valandą po pietų šaukiamas iškilmingas LRKSA Chicagos apskrities susirinkimas Roselande, Visų Šventųjų parapijos salėj, prie 108 ir Wabash gatvių, kuriame, po aptarimo apskrities reikalų, bus tam tikros iškilmės įteikimo vajaus dovanų 33 kuopai.

Kaip žinoma, 33 kuopa, Roselande, praėjusiame naujų narių verbavimo vajuje laimėjo abi Centro ir pirmąją apskrities dovanas. Dovanų įteikimo metu bus užkandis, kurį paruoš 33-ji kuopa, ir programa, susidedanti iš kalbų, dainų ir k. Paskui bus pasilinksminimas.

Visos Chicagos apskričiai priklausančios kuopos prašomos atsiųsti kuo daugiausia atstovų į šį susirinkimą. Pageidautina, kad į šį susirinkimą atsilankytų ir kuopų valdybos pasveikinti 33-ją kuopą už šaunų pasidarbavimą per praėjusį vajų.

Praeitas susirinkimas padarė daug svarbių nutarimų, kurie labai svarbūs visoms kuopoms. Išrinktos komisijos šiame susirinkime padarys pranešimus, kaip tie nutarimai bus vykinami.

Kurios kuopos turi kokių skundų, prašomos juos raštu, arba žodžiu, priduoti šiame susirinkime skundų komisijai.

Dar pakartoju, skaitlingai dalyvaukime šiame apskrities susirinkime.

Ig. Sakalas, apskr. sekr.

ORGANIZUOS ANGLIAKASIUS HARLAN APSKRITY

Washington. — Balandžio 21 dieną United Mine Workers oficialai paskelbė, kad jie pradeda vajų suorganizavimui angliakasių Harlan apskrity, Kentucky steite. Distrikto prezidentas William Turnblazer paskelbė, kad 24 valandų laike, vajų paškelbus, 24 unijos organizatoriai jau buvo Harlane, o kitiems įsakyta vykti.

Harlano apskrity iki šiol darbdaviai teroro būdais trukdė darbininkams susiorganizuoti. Ypatingai buvo persekiojami organizatoriai. Teroras nėra ir dabar nutrūkęs, ką parodo Senato Civil Liberties Komiteto tyrinėjimai. Balandžio 21-mą Lawrence Howard, grosernės patarnautojas iš Harlan County, Ky., prieš Senato Civil Liberties komitetą liudijo, kad jį kažin kas šaukė telefonu ir patarė apleist Washingtoną. Esą, jeigu nepaklausysiąs, tai bus palaidotas Arlingtono kapuose (Washingtone) arba Resthaven kapuose (Harlan County).

Darbininkų vadus padrąsino Wagnerio Aktas, kurį ir Aukščiausias Teismas jau pripažino konstituciniu. Tas aktas garantuoja darbininkams teisę organizuotis ir per savo išrinktas atstovybes tartis su darbdaviais, ir pasirašyti tas sutartis, ir na.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Išeina Ketvirtadieniais Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

AR LIETUVOS OPERA IR BALETAS VYKS Į AMERIKĄ?

Amerikos lietuviai jau gana seniai trokšta pamatyti Lietuvos baletą ir išgirsti Lietuvos operos dainininkus. Kaip gi nerūpės pažinti ir dvasia pajusti mūsų tautos meno jėgas, gabumus? Kai prieš porą metų Lietuvos baletininkai pasižymėjo ir nustebino Monte-Carlo ir Londono visuomenę, amerikiečiai dar daugiau įsidegė didžiu troškimu susilaukti šių mūsų tautos meno jėgų. Be to, daugelis amerikonų taip pat mielai pasiklausytų mūsų dainių dainiaus Kipro Petrausko ir kitų žymių dainininkų ir dainininkių ir pasigerėtų mūsų baleto gabumais. Atrodo, kad tas gali įvykti mūsų visų džiaugsmui.

Prieš apleidžiant Lietuvą, 1930 m. kalbėjausi su Kipru Petrausku Kaune ir klausiau, ar jis mano suteikti laimės Amerikos lietuviams—išgirsti jo balsą. Jis pareiškė, kad labai norėtų pamatyti Ameriką ir padainuoti joje gyvenantiems lietuviams, žino, kad ir mes to labai trokštame, bet visa kliūtis yra ši: jis gali vykti Amerikon tik tuo atveju, kai jam bus užtikrintas suorganizuotas maršrutas.

Tą kliūtį ryžosi pašalinti ir šį didį sumanymą įvykdyti ne kas kitas, kaip garsusis muzikos profesorius ir kompozitorius Juozas Žilevičius. Kaip žinome, jis rašo lietuvių tautos muzikos istoriją, kuriai renka medžiagą jau ilgą eilę metų. Jis surinko jau gal visus lietuvių muzikos kūrinius ir faktus apie mūsų chorų ir menininkų veiklą. Norėdamas šią įdomią istoriją paruošti dideliu įvykiu — Lietuvos operos ir baleto atsilankymu Amerikoje, jis sumanė pakviesti šias jėgas 1939 m., kai Pasaulinė Paroda New Yorke stebins milijonus žmonių. Šį sumanymą išdėstė Lietuvos operos vadovybei. Ir kas gi atsitiko? Mūsų tautos operos direktorius prof. V. Žadeika, apsvarstęs šį reikalą ir pasitaręs su vyriausybe ir menininkais mielai pritarė ir savo laiške iš šių metų balandžio 2 dienos prof. Žilevičiui tarp kitko pabrėžė: "Mūsų operos dalyvių vykimas į Ameriką 1939 m. yra galimas dalykas. Iš Lietuvos tektų siųsti tik geriausias jėgas. Lauksiu apie tai konkretaus plano ir žinių."

Prof. Žilevičius pats buvo Lietuvos valstybės teatro direktorius ir gerai nusimano, ką reiškia *siųsti Lietuvos operą ir baletą net į Ameriką ir suorganizuoti valdinimus bent didesnėse Amerikos lietuvių kolonijose!* Būtų net ir pagalvoti apie tokio darbo didumą ir sunkumą. Bet jis ryžosi patenkinti seną Amerikos lietuvių troškimą ir pasinaudoti proga—Pasaulinėje Parodoje parodyti Lietuvos baletą ir gal operą. Tai būtų be galo svarbu, naudinga ir garbė mūsų tautai. Jei toks autoritetas, kaip prof. Žilevičius, imasi tokio milžiniško darbo, tai ir Lietuvos operos vadovybė pasitiki šio darbo sėkmingumu ir yra tikra, kad šis sumanymas bus garbingai įvykdytas. Tai bus labai didelis prof. Žilevičiaus nuopelnas.

Betgi tai dar ne viskas. Šis didelis [illegible] ir organizacinis darbas dar toliau siekia. Jis nori, kad Lietuvos menininkų rinktinė pastatytų Amerikoje ne bet kokias tarptautines operas, bet tiktai *lietuviškas operas ir lietuviškąjį baletą.* Turime jau tris lietuviškas operas: "Gražina," "Trys talismanai" ir "Šarūnas" ir kelias lietuviškas baleto kompozicijas. Tad Amerikos lietuviai ir amerikonai turės progos išgirsti ne tik žymiausius mūsų dainininkus, bet ir pamatyti savo tautos meną ir tautinius lietuvių šokius, artistiškai vykdomus geriausių šokėjų. Tai yra dvejopa reikšmė. Taigi, girdėsime-matysime ne tik žymiausius savo meno reiškėjus, bet ir lietuviškąjį meną dainoje, muzikoje, plastikoje, šokyje. Tautinė mūsų dvasia atsigaus tarp įvairių partinių ginčų, tarpusavio nesantaikoje, po sunkios depresijos ir besiklausant kalbų apie Lietuvos vidaus gyvenimą. O šiemet galėsim gėrėtis Lietuvos sporto jėgomis.

Į milžinišką darbą įsikinko mūsų menininkas Žilevičius. Būsime jam dėkingi už tai. Bet ir turėsime stoti jam talkon—sudaryti darbštų komitetą iš įvairių srovių menininkų. Laiko neperdaugiausia liko ligi tos didžios lietuviškos meno šventės. Lauksime nekantriai žymiausių Lietuvos lakštingalų ir lengvų, lieknų, vikrių šokėjų!

P. JURGĖLA

BADO ŠIURPAS VILNIAUS KRAŠTE

Katalikų žurnale "Kultūra" įdėtas straipsnis, kuris vaizduoja bado baisenybes Vilniaus krašte. Žurnale tarp kita ko rašoma: "*Vilniaus krašte badauja daugiau kaip 100,000 žmonių. Aš pats atlankiau bado ištiktas sritis. Kraujas gyslose stingsta, kai žiūri į tuos nelaiminguosius. Daugelyje lušnų, kurios neturi net kaminų ir pilnos tvankios smarvės, aš sutikdavau senius ir vaikus, sutinusius iš bado. Kitose lušnose aš mačiau žmones, kurie maitinosi sėlenomis, maišytomis su supuvusiomis bulvėmis, žolėmis ir mediena. Aš išeidavau nugaravęs nuo užmušančio žmogaus organizmą oro. Aš klausiau pats save: nejaugi dar galima matyti tokius vaizdus dvidešimtame amžiuje Europos centre, Lenkijoje? Deja, tai liūdna tikrovė!*"

NEDARBO APSAUGA PENNSYLVANIJOJ

Klausimas. — Praneškite man Pennsylvanijos valstijos nedarbo apsaugos įstatymo aprūpinimus.

Atsakymas.—Nedarbo kompensacijos įstatymas Pennsylvanijoj įnima darbdavius, kurie samdo vieną arba daugiau industrijališkų arba komercijos darbininkų. Tik darbdaviai moka pinigų už šią apsaugą. Apsaugos fondui —0.9 proc. algų surašo (payroll) 1936 m.; 1.8 proc. algų surašo 1937 m.; 2.7 proc. algų surašo 1938 m. ir tt. Aukščiausia suma bus $15.00 ir mažiausia $7.50 į savaitę. Valstijos Department of Labor and Industry prižiūrės šį įstatymą.

FLIS

Apžvalga

APIE DEMOKRATIJOS PARDAVIKUS

Savaitraštis "Amerika" gerai atsako "bendro fronto" spaudai, kuri giriasi padedanti ispanams ginti demokratiją. Bet tokia demokratija, kurią bendrafrontininkai gina, tai nėra demokratija, o tik jos kompromitacija. Anot "Amerikos," kas glaudžiasi į bendrą frontą su komunistais, "tas yra toks pat demokratijos pardavikas, kaip ir komunistai." Ir štai dėlko:

"Kai pernai vasario mėnesį Ispanijoje įvykę rinkimai pasuko laimės rodyklę 'liaudies fronto' partijoms, tuojau pasirodė laimėtojų 'demokratiškumas.' Ta demokratija reiškėsi bažnyčių ir vienuolynų deginimu, kunigų žudymu, vienuolių išniekinimu, dešiniųjų partijų vadų persekiojimu ir kitais niekšingais darbais.

"Per 'liaudies fronto' vyriausybės valdymo 4 mėnesių laikotarpį Ispanijoje sudeginta 200 bažnyčių, sunaikinti 69 katalikų ir dešiniųjų partijų klubai, sudegintos 10 laikraščių įstaigos, padegti 284 visuomeniniu bei tikybiniu įstaigų namai ir daugybė žmonių išžudyta.

"Liaudies fronto partijos ir praeity neturėjo jokių demokratijos žymių—juk to paties fronto žmonės 1934 metais buvo suruošę ginkluotą sukilimą prieš Ispanijos respublikos vyriausybę. To sukilimo ruošėjai šiandie užima svarbias 'bendrafrontininkų' vyriausybės vietas.

"Pernai nuo vasario mėnesio galo iki liepos vidurio visoje Ispanijoje siautė tikra anarchija, nes 'demokratinė' vyriausybė visai nesirūpino apsaugoti savo valstybės piliečių nuo komunistinių bei anarchistinių gaivalų raudonojo teroro.

"Gaila, jog nepanaudota kitokių priemonių anarchijai pašalinti, kaip tik ginklas. Bet kągi galėjo daryti kariuomenė ir patrijotingi ispanai, kai grėsė mirtis visiems tiems, kurie nenorėjo pasiduoti komunistų internacionalo vadovybės dirigavimui?"

KOMUNISTAI PROPOGANDAI PINIGŲ NESIGAILI

Dienraštis "XX Amžius" rašo apie prancūzų parlamento atstovo Jacques Doriot reveliacijas apie finansinę Maskvos paramą Prancūzijos komunistams. Doriot yra buvęs įžymus komunistų veikėjas, už komunistinį veikimą yra baustas kalėjimu, tad jam trečiojo internacijonalo paslaptys yra gerai žinomos.

Doriot iš parlamento tribūnos paskelbė tokius faktus:

"Komunistų partija turi apie 40 savaitraščių ir nė vienas iš jų pats neišsilaiko. Be to, jie leidžia 20 laikraščių svetimomis kalbomis, skirtų užsieniečiams darbininkams Prancūzijoj.

"Komunistai Prancūzijoj turi 250 propagandistų. Partija taip pat finansuoja eilę pagalbinių organizacijų: raudonosios pagalbos komitetą, artistų grupes, tarptautines darbo pagalbos draugijas, vaikų kolonijas, prancūzų mergaičių sąjungų, moterų antimilitarinę sąjungą ir tt.

"Partija leidžia tūkstančius knygų. Tas viskas kaštuoja milžiniškas sumas ir, Doriot tvirtinimu, per paskutinius septynius metus komunistai propagandai išleido 3,250,000 svarų sterlingų (apie 96 mil. litų). Didelė tų sumų dalis gauta iš Maskvos internacionalo."

FINANSINĖ AMERIKIEČIŲ PARAMA LIETUVAI

"Naujienų" bendradarbis H. L. polemizuodamas su Lietuvos tautininkų laikraščiu, kurs "porą kartų smagiai yra gnibtelėjęs Šiaurės Amerikos lietuvių spaudai į pašonę," prirodinėja, ką išeivija Lietuvai yra davusi. Priėjęs prie finansinės paramos, H. L. paduoda tokių žinių:

"Taigi, pažiūrėkime, kiek pinigų iš A. Amerikos atplaukė į Lietuvą.

1924 m.	42,400,000 lt.
1925 m.	43,700,000 "
1926 m.	42,400,000 "
1927 m.	42,400,000 "
1928 m.	43,800,000 "
1929 m.	46,300,000 "
1930 m.	37,300,000 "
1931 m.	32,000,000 "
1932 m.	29,600,000 "
1933 m.	17,200,000 "
1934 m.	16,800,000 "
1935 m.	14,900,000 "
1936 m.	12,000,000 "

Čia suminėtos tik tos sumos, kurias statistika galėjo suregistruoti. O suregistruoti galėjo tas sumas, kurios atėjo pašto perlaidomis. Kiek lietuviai su savim įvežė pinigų Lietuvą aplankydami, tai sunku būtų pasakyti."

P. O. PAKŠTIENĖ APIE AMERIKIETES

"Naujoji Vaidilutė" šių metų Nr. 3-čiame išspausdino ponios O. Pakštienės, prof. K. Pakšto žmonos, papasakojimą apie Amerikos lietuves moteris ir bendrai apie amerikiečių moterų gyvenimą. Poni Pakštienė Amerikoj augo ir aktingai dalyvavo lietuvių, ypatingai Vyčių, veikime. Iš ilgo ir įdomaus jos pasakojimo imame tik vieną kitą charakteringesnę vietą.

"Iš viso reikia pripažinti, kad amerikietės geriausiai visame pasaulyj apsirėdžiusios. Bet mada čia panaudojama ne tam, kad būtų iškelti socialiniai luomų skirtumai, o priešingai—kad užtušuotų tuos skirtumus. Dėvi vienodai—tarnaitė ir milijonierė...

"Amerikos lietuvės labai tvarkingos. Tiesiog nuostabu darosi, palyginus tėvynėje esančių ir Amerikos lietuvaičių tvarkingumo skirtumą. Kaip kitos tautos žmonės.

"Tarnaičių pagalba amerikietės mažai naudojasi. Jas samdosi tik turtuoliai, milijonieriai. Į tarnaites tinka švedės ir lietuvaitės, kaip sumanios, doros ir teisingos. Labai dažnai tarnaitėmis į turtingus namus eina vasaros atostogų metu, net studentės. Padavėjomis jos uždirba net iki 300 litų per savaitę. Geriausia betgi amerikietės tarnaitė yra elektra—net ir tortus maišo elektros aparatas.

"Amerikietės aukštomis, sunkiomis materijomis galvos sau nekvaršina. Gera nuotaika, šypsnys, jom labai svarbu. To neturi teisės sudrumsti jokie rūpesčiai. Tas iš pirmo požiūrio atrodo kiek tuštoka, vėjavaikiška. Bet žinant, kad amerikietis šypsnį įsipareigoja laikyti visur ir visada, šis reikalas ne toks jau paprastas atrodo. Juk krizio depresijos metu buvo žmonių, kurie iš turtuolių virto elgetomis, kurie visko nustojo. Bet šūkio 'laikyk šypsnį' tuo laiku reikšmė tuo labiau iškilo. Apie nelaimes, vargus amerikiečiai nekalbėdavo ir nekalba. Skustis, dejuoti ne jiems. Savo bėdomis gadinti nuotaiką kitam yra didelis neišauklėjimas. 'Gyvenk ir leisk kitam gyventi' arba 'padaryk vietą kitiems gyventi' yra taip pat reikšmingi amerikiečių obalsiai."

RUSIJOS KATALIKŲ PADĖTIS

Dienraštis "Draugas" pastebi, kad Rusijoj įsigalėjus bolševikams katalikų padėtis labai pasikeitus. "Dr." rašo:

"Ir prie caro valdžios katalikai Rusijoj būdavo persekiojami. Bet nežiūrint to, prieš didįjį karą Rusijoj buvo 410 katalikų bažnyčių, aštuoni vyskupai ir 810 kunigų. Nors ir tada trūko bažnyčių ir kunigų, bet vis dėlto katalikų dvasinius reikalus galėdavo aprūpinti.

"Prie bolševikų valdžios jau visai kitoks yra vaizdas. Po 1917 metų revoliucijos, bolševikai naikino bažnyčias, žudė kunigus. Dėl to dabar Rusijoj beliko tik vienuolika katalikų bažnyčių ir dešimt kunigų."

KIEK LIETUVOJE ŽEMĖS ŪKIO DARBININKŲ IR KIEK JŲ REIKIA

Savivaldybių surinktais daviniais, tinkamų žemės ūkiui pasamdyti už bernus visoje Lietuvoje (be Klaipėdos krašto) yra 22,381 asmuo, už merginas—27,063, už pusbernius—5,206, už piemenis—21,590. Einančių dirbti sezoninių lauko darbo vyrų yra 33,193, o moterų—34,751. Žemės ūkio darbininkų, turinčių iki 10 ha žemės, šeimų narių skaičius—darbingų 196,452, nedarbingų—77,438.

Žemės ūkio darbininkų pareikalavimas į žemės ūkį taip atrodo: bernų 31,497, merginų—43,129, pusbernių—4,727, piemenų—30,855, metinių ordinarininkų—9,649, nepilnų metinių ordinarininkų, 3,302. Sezoniniams darbams samdo: šienpiūtei 135,600, rugiapiūtei ir vasarojui 145,309, daržų valymui ir bulviakasiui 149,830, kūlimui 51,929.

Tad, kaip matyti, yra didelis darbininkų trūkumas, kuris ypač jaučiamas Šiaurės Lietuvoj ir Klaipėdos krašte.

GRASINIMAIS NORĖJO IŠGAUTI PINIGŲ

Prieš kiek laiko kai kurie Panevėžio miesto gyventojai gaudavo iš pašto laiškus nežinomo asmens rašytus, kuriuose buvo reikalaujama į nurodytą vietą padėti tam tikrą sumą pinigų. Nepadėjus — grasinama mirtimi.

Panevėžio gyventoja V. gavo laišką, kuriame buvo reikalaujama padėti 1000 litų prie kelio Panevėžys—Smilgiai, Kniaudiškių km., prie kryžiaus. Nenunešus — grasinama nužudymu. V. nunešė, paskirton vieton savo laišką, kuriame prašė, kad jos nežudytų ir klausė ar nepriimtų vekselių, jei ji parašytų. Po kelių dienų vėl gauna atsakymą, kad vekselių nepriimą, ir kad nuspręsta ją nužudyti

Laiškus gavo ne viena V. Bet taip pat gavo B. iš Smilgių ir kiti. Iš B. buvo reikalaujama 5,000 litų atnešti prie kelio Panevėžys—Smilgiai, į Sinitiškio dvaro krūmus. B. sūnus nunešė į krūmus skudurą, tik be pinigų. Sargant sargybai kovo 10 apie 7 val. ryto, važiavo vieškeliu tūlas žmogus kuris, palikęs arklius, nuėjo į krūmus ir tenai iškasęs skudurą bėgo pas vežimą, bet čia buvo sulaikytas.

Sulaikius paaiškėjo, kad tai Panevėžio gyventojas A. S. Jis suimtas ir patalpintas Panevėžio kalėjime.

KIEK ATEIVIŲ ATVYKO Į JUNGT. VALSTYBES 1936 METAIS

Klausimas.—Mes vis skaitome apie "imigracijos suvaržymus," bet ar tas sulaikė daug ateivių nuo atvažiavimo į šią šalį? Kiek ateivių atvyko 1936 m.?

Atsakymas. — 1936 m. tik 12 proc. visos imigracijos kvotos suvartota.

190,899 ateiviai įleisti į Jungt. Valstybes fiskališkais metais 1936 m. Bet iš tų, net 154,570 nepriklauso prie imigrantinės klasės: kitais žodžiais, tie atvyko kaip svečiai, "biznio reikalu arba pasilinksminimui," arba kaip keleiviai pervažiuodami per Jungt. Valstybes.

36,329 ateiviai įleisti, kaip imigrantai, nuolatiniam apsigyvenimui, bet iš tų 18,675 įvažiavo, kaip kvotiniai imigrantai, kas sudaro tik 12.14 proc. įleidžiamų ateivių. Pilna kvota yra 153,774.

Nekvotinių imigrantų net 8,824 asmenys įleisti, kaip nekvotinės giminės Amerikos piliečių — vyrai, žmonos arba nepilnamečiai vaikai—ir 7,997 kiti buvo vietiniai nekvotinių šalių.

FLIS

SAVIŽUDYBIŲ MANIJA

Statistikos duomenimis, pereitais metais Lietuvoje nusižudė 209 asmens, užmušta automobilių katastrofose, kertant medžius, keršto ir apiplėšimo tikslu apie 120 žmonių. Šiemet per pirmuosius tris mėnesius nusižudžiusių skaičius jau viršijo 40 asmenų.

NAUJA LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ

Sao Paulo mieste (Brazilijoj) neseniai pašventinti Maironio vardo lietuvių mokyklos rūmai. Šventinimo apeigas atliko kapel. kun. Ragažinskas, jis ragino lietuvius pamilti naująją lietuvių mokyklą ir ją remti.

MIRĖ SENATORIUS N. L. BACHMAN

Washington.—Balandžio 23-čią mirė Tennessee steito senatorius Nathan L. Bachman, 58 metų. Senatoriaus vietą jis užėmė 1933 metais, kuomet Cordell Hull iš Tennessee buvo paskirtas Steitb Sekretorium.

Darbo Sekretorės Miss Perkins pranešimu, kovo mėnesį darbu aprūpinti 305,000 bedarbių. Darbo sekretorė gegužės 4-tą šaukia naują Biznio-Darbo konferenciją.

ŠIS MARGAS PASAULIS

Rašo GINTARAS

GEGUŽINĖ ŠVENTĖ

Su didelėmis iškilmėmis sovietai kasmet mini gegužės pirmąją dieną. Ir tai nenuostabu, nes ką lietuviams sveria Versalio Sąšiliktoji, o amerikiečiams — Liepos Ketvirtoji, tai komunistams tą patį reiškia ir gegužės 1 d. Ta proga, ypač Maskvoje, rikiuojamos milžiniškos procesijos ir paradai. Įpudinguose manevruose dalyvauja pulkų-pulkai kareivių, o viršuje zirzi ir sukasi šimtai greitų orlaivių.

Tačiau ne vien Rusijoj, bet ir visam pasauly bolševikai vienširdžiai švenčia "Raudonąją Dieną."

Gegužinę šventę ir katalikai apvaikščioja, tik žymiai kitoj prasmėj ir su visai skirtingu tikslu. Maskvos gatvėmis, tiesa, žygiuoja tą dieną didelės kariškos pajėgos; mat, staliniečiai tikisi žiaurumais ir ginklais nugalėsią platųjį pasaulį. Tačiau katalikai, dalyvaudami procesijose arba gegužinėse pamaldose, aiškiai supranta, kad pasaulis užkariaujamas ne smurtu ar prievarta, o vien artimo meile. Todėl jie ir meldžia Dievą, prašydami kantrybės ir broliškos meilės per visų Užtarytoją — Švenč. Motiną Mariją, kurios garbei ir laikomos tos pamaldos. Taigi komunistų galybė glūdi kulkose ir ištuštinta kumščiuose, o katalikų —Dievo meilėje ir maldose.

Jie švenčia "naujojo rojaus" dieną, o katalikai gerbia Švč. Panelę, per kurią vėl atsidarė dangaus vartai, nes Ji pagimdė Kristų, Kuris, išdildęs žmonių nuodėmes, davė jiems teisę įžengti pro dangiškojo rojaus duris.

Jų karalaitė—nelaboji giltinė, ant kurios aukuro jie aukoja savo kruvinas aukas, o ant mūsų altorių atnašaujamas Gyvybės Davėjas — Jėzus Kristus. Be to, mes turime Pavasario Karalaitę—Švč. Mariją, prie kurios kojų sudedam savo prašymus.

Bolševikų demonstracijose beveik kasmet liejamas kraujas, nes tų ceremonijų eigoje dažnai įvyksta kruvinos riaušės. Vienok katalikų procesijose viešpatauja vien tik meilės ir ramybės nuotaika, nes tose apeigose dalyvauja ne kas kita, o patsai Taikos Kunigaikštis.

Gegužės mėnuo pašvęstas Švč. Panelės garbei. Todėl tose pamaldose dalyvaukime kuo skaitlingiausia. Ateikime, ypač gegužės pirmąją dieną ir pasimelskime už bolševikus, nes ir jie Dievo vaikai—mūsų broliai. Prašykime Švč. Mariją, kad jie sugrįžtų prie V. Jėzaus, Kuris taip mus, kaip ir juos sutvėrė ir atpirko.

VIZŲ MOKESNIO PANAIKINIMAS

(Lietuvos Pasiuntinybės Žinios)

Washington, D. C., baland. 19.—Lietuvos ir Amerikos Vyriausybės susitarė savytarpiai nuo š. m. gegužės 1 d. panaikinti vizų mokesnius. Jokio mokesnio už prašymus (aplikacijas) vizai gauti taipgi nebebus imama. Susitarimas dėl vizų mokesnio panaikinimo šiomis dienomis tapo pasirašytas Washingtone per P. Žadeikį, Lietuvos Įgaliotą Ministerį, ir Gerbiamą Cordell Hull, Secretary of State.

Tatai reiškia, kad pačios vizos nėra panaikinamos ir kiekvienas keleivis, Amerikos pilietis, vykdamas į Lietuvą turės kaip ir pirmiau gauti savo U. S. pasui iš Lietuvos Generalinio Konsulato, 46 Fifth Ave., New York, arba iš Lietuvos Konsulato, 100 E. Bellevue Place, Chicago, Ill., lietuvišką vizą (leidimą),—tik už tas vizas nieko jau nebereikės mokėti, kada pirmiau reikėdavo mokėti tai penki, tai dešimt dolerių.

Yra manoma, kad vizų mokesnio panaikinimas bus visuomenės palankiai sutiktas ir paskatins abiejų kraštų turizmą. Šis susitarimas betgi neliečia imigrantus, o tik turistus arba laikinai atsilankančius svečius.

Turizmo (svečiavimosi) reikalas, ypač Lietuvai, vis darosi svarbesnis ir svarbesnis: Lietuva turi puikų pajūrį ir tokias jaukias vasarvietes, kaip Palangą ir Klaipėdos Krašto rezortus. Su turizmo malonumais paprastai jungiamas ir koks nors biznis. Dažnai tenka išgirsti Amerikos lietuvių nusiskundimą: "čionai per krizį vos galą negavau, o Lietuvoje būčiau galėjęs dvarą nusipirkti." Jei ne dvarą, tai bent gerą ūkį galima nusipirkti ir dabar Lietuvoje. Gražus Lietuvos pajūris nuo Šventosios žvejų uosto iki Nidos turi įvairių galimybių nevien sveikatos, bet ir biznio atžvilgiu. Nemokamos vizos tegul paskatina praleisti vasaros atostogas Lietuvoje visus tuos, kurie dėl menkų priežasčių vis atidėlioja savo senosios tėvynės aplankymą bei joje apsigyvenimą, prisidedant tenai prie naudingo darbo.

VISUOTINIS ŠVENTO KAZIMIERO DRAUGIJOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. kovo 30 d. Kaune Bazilikoje, dalyvaujant keletai šimtų žmonių. J. E. vyskupas T. Matulionis atlaikė šviesias mišias už gyvuosius Šv. Kazimiero Dr-jos narius.

Tą pačią dieną po pietų Žitiečių salėje įvyko visuotinis Šv. Kazimiero Dr-jos narių susirinkimas, kuriame dalyvavo du vyskupai ir apie 70 narių.

Susirinkimas atidaromas malda. Prezidiuman greta dr. pirmininko kun. prelato A. Dambrausko pakviesta J. E. vyskupas T. Matulionis, J. E. vyskupas M. Reinys ir kt.

Brangius pasveikinimus prezidiumui ir susirinkimui atsiuntė Vilkaviškio, Telšių, Kaišiadorių vyskupai ir iš Marijampolės J. E. arkivyskupas Pr. Karevičius, Amerikos lietuviai ir kt.

Apsvarėčius visą draugijos veikimą ir padarius daug pastabų ir sumanymų dėliai būsimo dr-jos veikimo ateityje—draugijos balansas buvo patvirtintas.

Vieton pasitraukusių—pririnkta valdybon naujai nariai: kun. V. Mironas, kun. N. Raštutis ir p. A. Petreikis.

Visuotinis susirinkimas vienu balsu už didelius draugijai nuopelnus pakelia į dr-jos garbės narius J. E. Arkiv. Metr. J. Skvirecką ir J. E. Vyskupą Kazimierą Paltaroką.

Iš pasauliečių priimta į dr-jos garbės narių skaičių p. Ona Andrašiūnaitė iš Pabiržės ir p. Pranciška Skribickienė iš Joniškio.

LIETUVIAI ŪKININKAI BRAZILIJOJ

Šiaurės Parenos estade, kur yra labai geros ir derlingos žemės, apsigyveno keletas lietuvių kolonistų. Du lietuviai ūkininkai M. Gleibas ir M. Glieus turi po 35 ha geros žemės ir gerai ūkininkauja. Daugiausia sėja ryžius, kukurūzus, sodina pupelės ir kt. Žemė duoda nebloga pelną.

Kun. Dr. J. Starkus

KILNIOS ŠIRDIES ŽMONĖS, PAKLAUSYKITE!

Pradžioje tebūna man leista pasisakyti, kodėl aš pavartojau jau girdėtą, panašią ar kiek skirtingą antraštę šiam savo straipsneliui. Štai kame glūdi paslaptis: noriu kalbėti tuo pačiu reikalu, kurį kėlė ir kun. dr. J. Navickas, būtent — *Marianapolio Kolegija yra reikalinga dar naujų patalpų.*

Kaip jau visiems žinoma, Amerikos katalikiškoji spauda plačiai paskleidė kun. dr. J. Navicko, Marianapolio kolegijos rektoriaus, pirmą atsišaukimą—"*Daugiau Kilnios Širdies!*" Čia gerb. rektorius konstatuoja faktą, kad "Tiek gražaus mūsų jaunimo norėtų įstoti į savąją kolegiją, tik deja *nėra pakankamai patalpų*, kad būtų galima juos priimti." Ir pateikia kun. rektorius tokį konkretų sumanymą — "*Jei per metus laiko*—iki 16 dienos vasario 1938 metų—*susiras 100 asmenų* (atskirų ar susidėjusių aukotojų, ar net organizacijų), kurie pasižada paaukoti šimtą dolerių ($100.00) ir jei *numatytas skaičius*, būtent 100 asmenų, *susirinks*,—tai 16 dieną *vasario 1938 metų* tie *pažadai turi būti ištesėti*... Toji suma duos galimybės eiti prie reikalingos statybos... (Stud. Žod.—1937—2).

Katalikiškoji Amerikos spauda priėmė širdingai šį sumanymą ir visa savo energija ragino visą lietuviškąją visuomenę visomis jėgomis remti jį. Vienas savaitraštis net nurodo, kad šis sumanymas būsiąs "mūsų visuomenės tautiško susipratimo kvotimas." Iš tikrųjų, mums netrūksta lietuvių pažangiosios visuomenės, kurie tinkamai įvertina ir palaiko kiekvieną žymesnį mūsų viešo kultūrinio gyvenimo pasireiškimą. Nepritruks asmenų atskirų (ar susidėjusių), kurie parems ir šį sumanymą.

Šiandien jau Amerikoje ir Lietuvoje gana plačiai ir gyvai keliamas ir aptariamas lietuvių išeivių nutautėjimo klausimas. Klausimas, iš tikrųjų, opus ir gyvas. Kuriems tenka gyventi svetur, turi noromis nenoromis konstatuoti tą liūdną faktą, kad šiandien, sustojus ar bent sumažėjus naujų asmenų imigracijai iš savo krašto, metams slenkant, priaugančioji karta vis kaskart daugiau aklimatizuojasi ir tolsta ne tik kalba, bet ir papročiais nuo savo krašto. Jeigu ne tie patriotai—energingi vadai, ne tos veikiančios gyvos draugijos, lietuviškos mokyklos, tai nutautėjimas eitų žymiai smarkiau jau pradėta vaga, ir būtų sulauktas gan skaudus mūsų tautai likimas. Negaliu nepripažinti ir to fakto, kad gyvenantiems čia, Amerikoje, tam moderniniu sumechanizuoto gyvenimo krašte, žymiai daugiau yra sąlygų atšalti ir tikėjime suliberalėti ar net ir subedievėti. Mūsų žmogus savo prigimtimi juk yra ir turi būti netik geras lietuvis, bet ir praktikuojantis katalikas. O mūsų jaunuomenė ir negali būt kitaip auklėjama. Tai pripažįsta net ir dabartinės Lietuvos vyriausybės planai ir programos tvarkant edukaciją, besirūpinant plačiosios lietuvių visuomenės mokymu - auklėjimu. Jeigu kada nors ir buvo mokyklos darbas—mokyti, šiandieninė mokykla, įvairių kraštų pedagogų ir net vyriausybių supratimu, turi ne tik *mokyti* bet ir *auklėti* priaugančią kartą.

Marianapolio kolegija kaip tik taip ir tvarko savo darbą, stengdamasi įdiegti jaunuomenei sveiko kataliko ir lietuvio principus ir idėjas, kad jaunuolis, išėjęs į gyvenimą, jais galėtų ir pats vadovautis ir kitus vesti.

Mūsų gimtajame krašte švietimas yra jau taip išplėtas, kad įvestas visuotinis privalomas pradžios mokslas, yra visa eilė vidurinių mokyklų—progimnazijų ir gimnazijų, yra jau net kelios aukštesnios mokyklos. Šiandien [illegible]

pati veržte veržiasi. Ir tik susisielojama kartais, jeigu jaučiama stoka arti esančios mokyklos. Tuo tarpu dar Amerikoje to negalima būtų tvirtinti. Reikėtų siekti to, kad mūsų tauta nepaliktų kitų tautų užpakalyje tame tautų mišiny — Babelyje: kultūringesnė tauta skinsis sau kelią ir į ekonominį gerbūvį ateityje. Mūsų didžiu rūpesčiu yra šviesti, kultūrinti mūsų išeiviją, ypač mūsų jaunimą.

Gera, kad turėtume daug šviesių inteligentų, bet kaip skaudu būtų, jei jie daugumoje virstų tik "amerikonais," pamirštų ir savo kalbą bei papročius, pamirštų ir savo kraštą. Juk priaugantį karta yra čia gimusi, jiems jau įprasta yra anglų kalba, jie jau kas kart vis šaltesniais ryšiais belieka surišti su mūsų gimtąja tėvyne. Taigi "čia šuo pakastas." Tik lietuviška mokykla gali gelbėti mūsų jaunuomenę nuo ištautėjimo, viena bažnyčia to neįstengs padaryti. Mums, siekiantiems aukštesnės kultūros, negana lietuviškų pradžios mokyklų, reikalingos yra ir lietuviškos vidurinės ir aukštosios mokyklos (high school, college, university).

Mūsų mergaitės, atrodo, lyg ir laimingesnės esančios Amerikoje. Jos turi jau net kelias high school ir akademiją, ir jos yra skaitlingai lankomos, o berniukai turi vos vieną Thompsone, ir studentų esama apie aštuonios dešimtys. Argi tik tiek tereikia mūsų visuomenei vadų, kurie pavaduotų ateityje mirštančius vadus parapijose, organizacijose, redakcijose..., ar tai sudarys tą laukiamą lietuvišką inteligentiją ir lietuviškai nusiteikusią visuomenę? Ne, oi ne. Taigi, į darbą! Kol gyvenimas iškels naujas įstaigas, mes turime paremti tą įstaigą, kuri jau 10 m. praktikos turi, kurios darbai ir vaisiai rodo ją esant naudinga, ją galint augti ir plėstis.

Šia proga noriu pažymėti, kad lietuvių berniukams skiriama vienintėlė Amerikoje aukštesnioji mokykla — Marianapolio Kolegija—turi, jau ne tik viešųjų high school mokyklų teises, bet jau gavo ir jaunesniosios kolegijos teises ir duos laipsnius baigusiems šeštą kursą, t. y. du pirmuosius kolegijos kursus, bendrąjį ruožą. Šiais metais, esant didesniam skaičiui antro kurso studentų (17), yra gera proga pradėti jau ir trečiąjį kursą (kitais metais ir ketvirtą) ir pradėti išukdyti jau šią įstaigą į pilną ne tik high school, bet ir pilną 4 metų kolegiją. Laikas būtų jau vienuoliką metų išgyvenusią įstaigą vainikuoti pilnąja. Šis noras nėra svetimas kolegijos vadovybei. Dieve, duok!

Vasario m. 22 d. įvykusiame Naujosios Anglijos katalik. draugijų seimelyje Worcestery, gerb. kun. K. Urbonavičius savo paskaitoje labai gražiai nušvietė Marianapolio kolegijos uždavinį ir reikšmę, priminęs, kad kolegijos ugdymas, jos medžiaginė būklė turėtų visiems rūpėti, ragino paremti kun. rektoriaus iškeltą sumanymą—100 asmenų po $100. Seimelis išnešė palankią rezoliuciją—padėti šį sumanymą įgyvendinti. Tame pat seimelyje ir man teko tarti žodis, nušviečiant gyvą reikalą praplėsti patalpas, sudaryti panašias sąlygas darbui, kokias turi ir kitos kolegijos, kurių spragą jaučia ir patys studentai. Pareiškiau ta proga, kad sumanymą reik pagreitinti ir realizuoti iki Lietuvių Dienos.

Baigdamas tad ir šį straipsnelį, norėčiau pateikti plačiajai lietuvių šviesuomenei šitokį pasiūlymą: — lietuviškoji visuomenė, karštai pritardama tam kun. dr. J. Navicko sumanymui (100 asmenų po $100), pripažindama gy[illegible]

šiais metais praplėtimą kolegijos atidarant trečiąjį kursą. Amerikos teknikos tempu galvodama, argi negalėtų padaryti kun. Navickui siurpryzą—to jo sumanymo įgyvendinimo terminą priartinti, t. y. *ligi liepos mėn. 5-tos dienos, ligi Lietuvių Dienos sudaryti 100 asmenų po $100*, sumokant dabar ar bent ligi 1938 m. vasario m. 16 d. Juk, rodos, apie 30 asmenų yra jau pasižadėjusių; kiek čia trūksta. Pakreipkite nelaukdami savo žodžius Marianapolio vadovybės adresu.

Kiek naujų energijos jėgų įgytų ir kolegijos rektorius ir visas fakultetas, kiek džiaugsmo visi studentai, kad būtų jaučiamas toks nuoširdus ir skubus parėmimas ugdant įstaigą. Juk ir tolimesnę statybą būtų, rodos, galima pradėti neatidėliojant *dar šiais metais.*

Gal šis mano kuklus niekeno neįprašytas balsas nepaliks balsu vien tyruose šaukiančio. Tad — *kilnios širdies žmonės, paklausykite!*

KŪDIKIS GENIJUS

Tikėkit d-rui John P. Nafe Washingtono Universitete, kad Bonne Tesse, Montanoj, randasi 28 mėnesių amžiaus Mary Christina Dunn, kuri nėra paprasta maža mergaitė. Ji žino 3,800 žodžių, sustato dainas, žino vardus Hitlerio, Mussolini, Prezidento Roosevelto, Mahatma Gandhi ir Haile Selassie.

Dr. Nafe, prižiūrėtojas psychologijos departamento Washingtono Universitete, darė keliatą bandymų, kurie parodė jos inteligentiško išsilavinimo 185, t. y. 45 dalis aukščiau, negu bile kokis kitas genijus turi.

Ji gali vartoti 12 ir 13 žodžių paprastam sakiny. Žodžius, kaip "chrysanthemum," "hippopotamus," "auditorium" ir "pendulum" ji ištaria gražiai ir taisyklingai.

Mary dainuoja apie 100 dainų. Jos motina sako, kad ji išmokusi iš savo tėvų. Ji turi mažiuką pianą, kuriuo bando sau akomponuoti. Taipgi skambina tėvo gitara.

Mary's tėvas Lawrence T. Dunn, dirba švino išdirbystėj. Jų namai yra gražūs ir gerai įrengti.

Abu tėvai yra gerai pamokyti. Klausydama jų kalbos, Mary gali pareikšti nuomonę apie Supreme Court ginčus ir ar buvęs Anglijos karalius, dabartinis Duke of Windsor, buvo gerai patartas apleisti sostą už Mrs. Simpson.

Iš pat jaunos kūdikystės Mary rodė nepaprasto inteligentiškumo ir, pagaliau, praeitą vasario mėnesį, jos tėvas nuvežė ją pas dr. Nafe į St. Louis. Jis darė jai visą eilę I. Q. bandymų ir buvo nepaprastai nustebintas. Bemąstydamas dr. Nafe dabar vėl nuvažiavo į Dunn namus ir darė jai dar sunkesnius bandymus. Su *savim* jis pasiėmė padėjėją dr Winifred K. Magdsick, kuris irgi nustebo nepaprastais kūdikio gabumais.

Nors dr. Nafe sako, kad mergaitė jau gali eiti į mokyklą, bet jos motina sako neleisianti, kol ji bus keturių metų.

ŠVENTVAGYSTĖ PANEVĖŽIO KAPUOSE

Naktį iš kovo 29 į 30 d. Senamiesčio kapinėse apiplėšimo tikslu atkastas vienas prieš kelias dienas sukastas kapas.

Rytą po pamaldų giminės nuvyko aplankyti kapą ir rado iškastą duobę, iš kurios matėsi karsto viršus. Buvo pakviesta policija ir pastatyta saugoti kapą. Atvyko tardytojas, miesto gydytojas ir kriminalinės policijos atstovai. Atidarius karstą, rastas veidas ir rankos apibertos žemėmis ir nuo abiejų rankų numauti auksiniai žiedai > žliūbinis ir žiedas su akute. Šliūbinį žiedą plėšikas pametė, ir jis karste liko tarp žemių, o pasiėmė tik žiedą su akute.

JUNGT. VALST. MĖSOS EKSPORTAS 1936-1937 METAIS

Anksčiau Jungt. Valstybės buvo mėsos produktų eksporteris į Meksiką, Didž. Britaniją ir Centralines Amerikos Valstybes, o importuodavo iš Kanados—artimiausio kaimyno.

Importas staiga pašoko buvusios čia sausros dėka ir kol kas vis kyla. Taip, 1936 m. mėsos importuota 40 milijonų svarų daugiau nei 1935 m. ir importas tais metais viršijo mėsos eksportą apie 50 mil. svarų. 1936 m. importas siekė 135,870.013 sv., 1935 m. —96,985,167 sv. Tos milijoninės cifros neatrodys tokios didelės, jei paimsime, kad USA gyventojų skaičius siekia 128,000,000.

Iš to kiekio importuota galvijienos ir veršienos: 1936 m. 94,027,002 sv., 1935 m. 86,491,308 sv. ir kiaulienos: 1936 m. 41,843,011 sv. 1935 m. 10,493,859 sv.

Pirmoje grupėje (galvijiena-veršiena) eksporteriais beveik išimtinai buvo Argentina ir kitos Pietų Amerikos valstybės. Europa (tame skaičiuje ir Lietuva) išimtinai eksporteriai kiaulienos ir nežymaus paukštienos skaičiaus. Kaip matome, ypatingai pašoko kaip tik kiaulienos mėsos produktų importas: pakilimas 1936 m. palyginus su 1935 m. sudaro net 29.8 proc.

Kad sudaryti sau tikresnį vaizdą apie importą, kokią proporciją viršminėtos cifros sudaro palyginus su tuo, ką kraštas pats pagamina, paduodu vidaus mėsos produkciją USA (po Valdžios Inspekcijos Kontrole): Galvijiena: 1936 m. 5,317 mil. sv., 1935 m. 4,564 mil. sv.; veršiena: 1936 m. 653 mil. sv., 1935 m. 603 mil. sv.; aviena: 1936 m. 680 mil. sv., 1935 m. 701 mil. sv.; kiauliena ir taukai: 1936 m. 6,101 mil. sv., 1935 m. 4,406 mil. sv.; viso 1936 m. 12,751 mil. sv., 1935 m.—10,274 mil. sv.

1936 metais mėsos produkcija buvo 2,5 mil. svarais didesnė už 1935 m., o vienok (išskiriant 1935 m.) mažiausia nuo 1921 m. Taigi, ir išaugęs importas net 1936 m. sudaro vos 0,1 vietos produkcijos.

USA eksportavo mėsos bendrai: 1936 m. 86,794,095 mil. sv., 1935 m. 106,100,093 mil. sv.; iš to skaičiaus—galvijienos-veršienos: 1936 m. 16,392,354 mil. sv., 1935 m. 12,609,302 mil. svarų ir kiaulienos: 1936 m. 67,928,765 mil. sv., 1935 m. 88,680,132 mil. sv.

Susidaręs skirtumas tarp bendro eksporto skaičiaus yra maišyti išdirbiniai (dešros, dešrelės)...

Ir eksporte matome sumažėjimą kiaulienos, kas visai naturalu, nes kaip tik tos rūšies mėsos trūksta pas save namie.

Lietuva pasirodė USA rinkoje su mėsos produktais vasario mėn. 1936 m. Metų pabaigoje buvo pamėginta, be kiaulienos, siųsti paukštienos ir avienos. Tai buvo bandymas, kuris parodė, kad prie esamų kainų ir muitų, tos rūšies eksportas neapsimoka. Be Lietuvos nieks avienos ir nemėgino eksportuoti.

1937 metai

Iš esamų davinių apie įvežtą mėsą ir išdirbinius per New Yorko uostą, matysime kaip tas reikalas vystosi šiais 1937 metais.

Nuo metų pradžios iki balandžio mėn. 3 d. įvežta iš:

1.	Lenkijos	10,788,262 lbs.
2.	Argentinos	3,120,444 "
3.	Urugvajaus	1,361,219 "
4.	LIETUVOS	1,291,414 "
5.	Kanados	1,043,379 "
6.	Vengrijos	633,246 "
7.	Olandijos	537,004 "
8.	Brazilijos	463,039 "
9.	Vokietijos	301,515 "
10.	Danijos	264,039 "
11.	Estijos	249,785 "
12.	Italijos	189,175 "
13.	Didž. Britanijos	151,748 "
14.	Paragvajaus	54,000 "
15.	Šveicarijos	51,997 "
16.	Airijos	49,479 "
17.	Latvijos	40,856 "
18.	Australijos	33,661 "
19.	Čekoslovakijos	31,682 "
20.	Rumunijos	20,086 "
21.	Prancūzijos	8,913 "
25.	Austrijos	241 "
26.	Nauj. Zelandijos	226 "
	Viso importuota	20,693,094 lbs.

Kaip matome, Lenkija mėsos importe užima ne tik pirmą vietą, bet ir visų kitų šalių—importerių bendrai įvežtas kiekis nesiekia vienos Lenkijos eksporto. Manau, kad neklysiu išaiškindamas tą aplinkybę sekančiai: Lenkija turi nedidelį kontingentą Didž. Britanijos bekono importe (vėliau pradėjo eksportą); Lenkija neturi Vokietijos rinkos (nes neturi kuo išlyginti savo ten eksportą — importu), taigi, USA pasidarė lyg vienintėlė šalis iki šiol nevaržanti importą kontingentais. Gal kiek lošia rolę ir palaikymas savo Gdynia—New York garlaivių linijos.

LIETUVA bendram mėsos į USA eksporte užima ketvirtą vietą; prieš savaitę dar turėjo trečią vietą, o kiaulienos eksporte (po Lenkijos) antrą vietą; šviežios šaldytos kiaulienos, pirmą vietą, būtent 1,067,015 svarų; po jos eina Kanada 51,321 sv., toliau Lenkija 41,151 sv. ir neseniai dvi pirmos siuntos gautos iš Latvijos — 37,555 sv.

Iš kai kurių šalių importas yra pastovus, reguliarus, jų specialybių dėka: Italija—salami, Vokietija—frankfurter ir pan. dešrelių. Kai kurių šalių (Švedijos, Austrijos ir kitų) bandymai, grečiausiai mėginimas kaimynų valstybių reeksportas.

Bendras vaizdas metų gale žymiai pasikeis, nes, pav. Latvija atsiuntė tik dvi pirmas siuntas, bet toliau siųsdama, iš 17 vietos pašoks žymiai aukščiau.

Bendra nuomonė yra, kad importo galimybės dar porai metų garantuotos, vienok jau ir dabar atsiranda vis naujos valstybės, kurios naudojasi šalimi, dar nepažįstančios kontingentų, ir forsuoja savo mėsos eksportą.

Mūsų produktai, ypač šaldyta mėsa ir bekonai, turi išdirbę gerą vardą.

JONAS BUDRYS,
Generalinis Konsulas.

1936-IV-16 d.
New York City.

APIE SEREDŽIAUS TRAGEDIJĄ

Seredžiuje nušauta jauna žydaitė Bodguraitė. Žudikas Joselis Gerbneris kilęs iš Kriukų bažnytkaimio. Prieš kurį laiką jis apsigyveno Seredžiuje pas vietos žydų ritualinio gyvulių skerdimo skerdiką Bodgurą ir mokės skersti. Čia būdamas įsimylėjo Bodguro dukterį Hają ir norėjo ją vesti. Bet Hajos tėvai nesutiko, pagaliau ir Haja atsisakė už jo tekėti. Gerbneris kitame miestelyje baigė skerdėjo mokslą ir gavo skerdėjo vietą Veliuonoje. Kaip mokytas talmudistas skerdėjo amatą metė ir Skirsnemunėje žydų vaikus religijos mokė.

Pereitą trečiadienį atvyko į Seredžių ir mėgino įkalbėti Bodguraitę, kad ji už jo tekėtų. Bet mergina atsisakė, nes buvo susižadėjusi su kitu jaunu žydu, kuris yra skerdėjas ir kantorius, ir rengėsi netrukus tuoktis. Vakare Gerbneris ją pasitiko gatvėje ir trimis šūviais (į galvą ir nugarą) nušovė. Bet jis paleido daugiau šūvių kuriais sužeidė su Bodguraite kartu ėjusį žydą Ankovą. Pastarasis gydomas Kauno ligoninėje. Gerbneris po šūvių nubėgo į Seredžiaus įgulą ir budinčiam karininkui pasisakęs, ką jis padarė, prašė suimti. Gerbneris uždarytas kalėjime.

Lietuvos žydų tarpe įvykis sukėlė didelę sensaciją, nes Lietuvoje pirmas atsitikimas, kad religingas žydas, net talmudistas, padarytų tokį žiaurų nusikaltimą.

Dievas mums davė dvi ausi, dvi [illegible]

KĄ SVARSTĖ IR NUTARĖ LIETUVOS BLAIVYBĖS DR-JOS KONFERENCIJA

Kovo 31 d. Kaune įvyko L. K. Blaivybės dr-jos konferencija, kuriai pirmininkavo Vilijampolės kleb. kun. Dagilis.

Konferencija buvo gana negausi.

J. E. vysk. *M. Reinys*, sveikindamas konferenciją, pažymėjo, kad blaivybės darbas yra sunkus, veikime pasitaikė negerovių, bet dabar draugijos veikimas vėl rodo gražią pažangą. Agr. *Valatka* savo sveikinimo žody nusiskundė blogais inteligentų pavyzdžiais — girtavimu. Ragino katalikus susiprasti, kad blogai daro tie, kurie išleidžia girtus savo svečius. Kad to nebūtų, siūlė svečius vaišinti vaisių sultimis ir daržovėmis. *Dr. J. Leimonas* sveikino KVC Vyr. Valdybos vardu, siūlė paruošti blaivinimo darbo penkmetį ir plačiau išplėsti blaivinimo darbą visuomenėje. Kun. *Yla* ragino išplėsti blaivybės veikimą moksleivių ir mokytojų tarpe.

Valdyba savo pranešime patiekė veikimo apyskaitą. Dr-ja sumokėjo 56,000 skolų ir apie tiek dar lieka mokėti. Dr-jos pirm. *Gvildys* nurodė, kad geriausiai veikia Panevėžio ir Marijampolės skyriai. Kitur veikimas silpnesnis, o kai kur visai apsnūdęs. Ypač sunkus blaivinimo darbas Šiaurės Lietuvoj, nes ten kiekvienas ragauja alų.

Diskusijose dėl veikimo buvo nurodyta, kad reikia labiau įtraukti į blaivybės darbą jaunimą, jaunimo organizacijas, skautus, angelaičius.

Suvažiavimas priėmė keletą nutarimų.

Į naują valdybą išrinkti: Gvildys, agr. Valatka, dr. kun. Kasčiukas, E. Starkienė ir Kavaliūnas. Dvasios vadu—kun. V. Reičiūnas.

Konferencijos gale buvo suruošti lengvų valgių ir vaisių sulčių gaminimo kursai.

ŽMOGŽUDYSTĖ ŠĖTOS VALSČIUJE

Šėta, Kėdainių apskr. — Kovo mėn. 19 d. Pakščių kaime buvo rasta apiplėšimo tikslu nužudyta savo troboje ūkininkė P. Spėjama, kad žmogžudys buvo įlindęs į trobą anksčiau ir joje pasislėpęs. Atėjus nakčiai, jis įvykdė savo baisų darbą. Velionė buvo našlė, gyvenusi viena savo ūkyje pasiturinčiai. Žmogžudystė stropiai aiškinama.

To įvykio sujaudinti apylinkės žmonės vienbalsiai reiškia pageidavimą, kad tokios rūšies nusikaltėliai būtų baudžiami visu griežtumu.

MALŪNINKAI SUDARĖ SĄJUNGĄ

Balandžio 5 d. į Kauną buvo suvažiavę iš visos Lietuvos per 200 malūnininkų ir įsteigė Lietuvos malūnininkų sąjungą. Sąjungos steigėjai savo kalbose nurodė, kad malūnininkų būklė esanti maždaug sunki, todėl pasiryžę įsteigti sąjungą (sindikatą). Per sąjungą malūninkai geriau galėsią ginti savo reikalus ir pašalinti konkurenciją.

HARLEMO "DANGUS" SUSIJAUDINO

New York. — Balandžio 23-čią į Harlemą sugrįžo evangelistas Major J. Divine, kuris turi būrį entuzijastiškų sekėjų. Tie sekėjai evangelistą laiko "dievu," o save "angelais."

Neseniai tame negrų danguje kilo skandalas. Evangelisto sekėjai gerokai apmušė valdininką Harry Green, kurs ceremonijų metu įteikęs "mesijošiui" šaukimą (summons) teisman.

Pradėjus kištis autoritetams, Divine su savo sekėjais dalį "dangaus" iš Harlem'o ketina perkelti į Ulter apskritį, kur stengiasi įsigyt žemės ir įsteigt savo kulto bendruomenę. Autoritetai su evangelisto sekėjais turi nemažai vargo, nes jie savo "dievą" stengiasi gint visomis priemonėmis.

Gyvenimas ar mirtis priklauso nuo liežuvio.—Salemonas.

Slėpkis nuo liežuvio rūstybės.—Jobas.

DIDELIS BARGENAS!

PUIKI, RINKTINIŲ JUOKŲ KNYGA

"NUSIŠYPSOK"

Kuri Iki šiol Buvo Parduodama po $1.00 (Vieną Dolerį), Dabar Beveik Visu Trečdaliu Nupiginta

KAINA 70 CENTŲ

160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių

Ant puikiausios popieros su gražiais apdarais.

Surašė J. K. M.

KALBĖTOJAI—Štai pilnutėlė knyga pasinktų juokų jums viešai bekalbant panaudoti ir savo klausytojus prajuokinti.

TEATRŲ RENGĖJAI—štai medžiagos ruošiant scenai veikalėlius. Publika šiomis dienomis ištroškusi gerų juokų.

LIGONIAI—štai neišsemiamas šaltinis linksmo ūpo sukėlimui ir nuobodumo išblaškymui. Jūsų prieteliai negalėtų tinkamesnės dovanos jums suteikti.

TĖVAI—štai proga įsigyti sveikų ir švarių juokų knygą savo vaikučiams prigimtoj kalboj vakarais paskaityti.

KELEIVIAI—štai vieniems keliaujant draugas, kuris per visą kelionę juokins ir kaip bematant prabėgs laikas.

Šią knygą nusipirkę nesigailėsite užtai, kad tai retenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienam paskaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai teks tą knygą susiieškoti ir iš naujo skaityti. Tad pasinaudokite proga ir kol jų esama įsigykite sau ir savo draugams.

Reikalaukite

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ

P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. Al. Baltutis, Dv. Vadas, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Venslauskas, Vice-Prezidentas, 596 Main St., Edwardsville, Pa.
J. B. Šaliūnas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
V. T. Kvietkauskas, Iždininkas, 375 W. Academy St., Wilkes-Barre, Pa.
J. Joneika, Iždo Globėjas, 31 Sand Street, Pittston, Pa.
K. A. Vencius, Iždo Globėjas, 19 Cross Street, Lawrence, Mass.
V. Krikščiūnas, M. D., Dr. Kvotėjas, 1711 N. Main Ave., Scranton, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Juozas Stulgaitis, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
Jonas Kvietkauskas, Jr., 10 Throop Street, Scranton, Pa.
Pranas Katilius, 1121 Foster St., Scranton, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Marijona Šrupšienė, 4240 South California Ave., Chicago, Ill.
Adv. Juozas Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Pranas Čižauskas, 6831 S. Rockwell St., Chicago, Ill.

TEISMO IR APELIACIJŲ KOMISIJA

Vladas Palūpis, 133 N. Main Street, Pittston, Pa.
Juozas Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Ant. Karužiškis, 18022 Neff Road, Cleveland, Ohio.
Kazys Vilniškis, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Aleksandras Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn

LABDARYBĖS KOMISIJA

Kazimiera Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
Petronė Kundrotienė, 1035 E. 140th St., Cleveland, Ohio
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

FRACKVILLE, PA.

LRKSA 187 Kuopa Minėjo Susivienymo Jubiliejų

Sekmadienio vakare, balandžio 25, Vasaičio svetainėj, 187 kuopa gražiai paminėjo Susivienymo jubiliejų.

Kalbėjo LRKSA Centro Sekretorius J. B. Šaliūnas. Nurodė, kaip per 50 metų Susivienymas augo ir kiek gero per tą laiką yra padaręs Amerikos lietuviams katalikams.

Solo padainavo Stasys Šakočius iš Pittstono, akompanuojant V. Račinskui iš Scrantono.

Wyoming Klonio juokdariai-dzimdziai Albinas Šeporaitis, Kazys ir Stasys Šakočius ir V. Račinskas išpildė dainų ir juokų programą.

Frackvillės lietuviai pirmu sykiu girdėjo Wyoming Klonio dzimdzius ir buvo labai patenkinti.

Frackville yra jauniausia lietuvių kolonija Schuylkill County ir gerai pasirodė.

Surengime vakaro daugiausia darbavosi J. Bankieta, kuopos sekretorius, padedant keliems kitiems.

BINGHAMTON, N. Y.

LRKSA 270 Kuopos Nariams

Mūsų kp. mėnesinis susirinkimas perkeliamas iš gegužės 2-ros į 9-tą. Mat, gegužės 2 d., antrą val. po pietų, šv. Juozapo parapija rengia "bingo party."

Rengėjai kviečia visus Binghamtono ir apylinkės lietuvius atsilankyti.

270 kuopos valdyba:

Jonas Bardis, pirm.
Pranas Rakauskas, rašt.

ALBANY, N. Y.

Visi į Balių!

Rengia LRKSA 188 kuopa šeštadienį, gegužės 8, 7 val. vakaro, šv. Kazimiero parapijos salėj.

LRKSA yra viena iš didžiausių organizacijų visam pasauly ir prie šios organizacijos priklauso kunigai, darbininkai, profesijonalai—daktarai, advokatai ir biznieriai. Turi apdraudos skyrius nuo pat kūdikystės iki žilos galvos—senatvės, už pigiausią kainą.

Ateikit pasilinksmint ir geriau susipažint su LRKSA reikalais ir naudingumu.

Visi tauni ir seni į Balių!

ANSONIA, CONN.

Vakarienė LRKSA Auksinio Jubiliejaus Paminėjimui

Balandžio 11 d. 1937, LRKSA 32 kuopa surengė 50 m. auksinio jubiliejaus paminėjimo vakarienę. Pavyko gerai. Žmonių prisirinko apie 200. Gaspadinės pagamino labai skanių valgių ir gardžių gėrimų.

32 kuopa buvo užprašius ir kitas kuopas į auksinio jubiliejaus vakarienę, bet nežinia dėlko nei vienas narys iš kitų kuopų nepribuvo.

Mūsų kuopa tą vakarą parengė svečiams stalą ir paskelbėme, kad toks ir toks svečias kalbės. Bet apsirikom. Kada atėjo tas vakaras, laukėm ir laukėm, bet nesulaukėm, tai turėjom pradėt vakarienę be svečių.

Ypatingai laukėm waterburiečių su kuopos pirm. ir apskrities organizatorium S. Lusu priešaky, kuris buvo paėmęs tikietų 25 dolerių vertės. Vienok nesulaukėm.

V. Vyšniauskas, pirm.

GRAND RAPIDS, MICH.

LRKSA 54-tos Kuopos Nariams

Prašau visus mūsų kuopos narius skaitlingiau lankyti kuopos mėnesinius susirinkimus, kurie būna kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 1 valandą po pietų parapijos mokyklos salėj.

Lankydami susirinkimus, išvengsime daug nesusipratimų ir sutaupysime savo 5c. Žinote, kad mūsų kuopa nutarė, kas nemoka savo mėnesinių duoklių per kuopos susirinkimą, tas turi mokėti pabaudos 5c. Minėti pinigai lieka kuopos iždė. Daug narių nepatenkintų pabauda.

Gerbiamieji, eikime į susirinkimus, nereikės mokėti pabaudas ir žinosime, kas kuopoj dedasi. Susirinkimuose galima išaiškinti visus neaiškumus ir kilusius nesusipratimus. Taigi, neapleiskime nei vieno susirinkimo.

54 kp. pirm. *J. Naudžius*

BROOKLYN, N. Y.

LRKSA 134-tos Kuopos Susirinkimas

Šiuomi pranešu nariams, kad mūsų kuopos susirinkimas įvyks gegužės 2-tą. Taigi malonėkite visi dalyvauti ir savo duokles užsimokėti. Nepamirškite naujų narių pakalbinti ir atsivesti.

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J. — 3-čios kuopos susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną tuoj po sumai.

BRIDGEPORT, Conn. — 9-tos kp. susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėj tuoj po pamaldų.

PHILADELPHIA, Pa. — 10 kp. susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną tuojau po sumos šv. Kazimiero parasvetainėj.

BALTIMORE, Md. — 13 kuopos susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną šv. Alfonso parapijos svetainėj tuoj po sumos.

WILKES-BARRE, Pa. — 14 kp. susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną po paskutinių pamaldų parapijos svetainėj, kampas South ir Meade Sts. Visi nariai yra prašomi atsilankyti susirinkiman.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną tuoj po sumos bažnytinėj salėj. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

PHILADELPHIA, Pa. — 20 kp. susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos raštinės kambary.

KENOSHA, Wis. — 22-ros kuopos susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną bažnytinėj salėj tuoj po pamaldų. Kviečiame visus atsilankyti.

HASTINGS, Pa. — 23-čios kuopos susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną pas Motiejų Laukaitį 1 val. po pietų.

ROSELAND, Ill. — 33-čios kuopos susirinkimas bus gegužės 2 trą dieną 12:30 val. po pietų Visų Šventų parapijos mokyklos kambary num. 4.

CHICAGO, Ill. — 39-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 3-čią valandą po pietų, 5426 South Wenthworth St. svetainėj. Malonėkite visi nariai susirinkti.

GRAND RAPIDS, Mich. — 54 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po sumai parapijos mokyklos kambary.

RACINE, Wis. — 67-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po sumos, bažnytinėj salėj, 817 Park Ave.

OLD FORGE, Pa. — 70-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 1 val. po pietų svetainėj po num. 204 Sussex St., Old Forge, Pa.

ST. LOUIS, Mo. — 82-ros kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėj svetainėj.

SCRANTON, Pa. — 83-čios kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną po pamaldų, šv. Juozapo parapijos svetainėj. Kiekvienas narys prašomas ateiti ir užsimokėti savo duokles.

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną pas Mrs. K. Nevieras, 13 E. Broad St., W. Hazleton, Pa., 2 val. po pietų.

BENTLEYVILLE, Pa.—92 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną po sumos šv. Luko parapijos svetainėj. **Ant. Andrulionis**, rašt.

CHICAGO, Ill. — 100 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną Aušros Vartų parapijos svetainėj 1 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 101-mos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną Dievo Apvaizdos parapijos mokyklos kambary. Pradžia 1 val. po pietų.

DUQUESNE, Pa. — 102 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną pas Musnecki Juozą, 45 North Third St. 1 val. po pietų. Visi nariai malonėkite dalyvauti ir užsimokėti mėnesines duokles.

BRADDOCK, PA. — 105 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėj svetainėj. Malonėkite visi nariai atsilankyti užsimokėti duokles. Taipgi nepamirškite atsivesti naujų narių.

BROOKLYN, N. Y. — 115 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po sumai, šv. Jurgio parapijos svetainėj, 207 York St. Visi nariai ir narės malonėkite būti ir užsimokėti duokles. Nepamirškite pakalbinti ir naujų narių.

NEW HAVEN, Conn. — 116 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėj svetainėj. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

MANCHESTER, N. H. — 119 kp. susirinkimas bus gegužės 9-tą dieną salėj po num. 153 Manchester St., 2 val. po pietų.

SPRINGFIELD, Ill. — 121 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną bažnytinėj salėj tuoj po sumai. Nariai, teiksitės atsilankyt, naujų kandidatų atsivest ir užsimokėt užvilktas duokles.

WESTERNPORT, Md. — 131 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2 val. po pietų pas V. Puškūną (name). Visi nariai malonėkite atsilankyti.

BROOKLYN, N. Y. — 134 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną Karalienės Angelų parapijos salėj tuoj po sumos. Visi nariai ir narės malonėkite atelti susirinkiman ir nepamirškite savo draugų atsivesti.

SPRING VALLEY, Ill. — 146 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2 val. po pietų, bažnytinėj salėj. Nepamirškite atsilankyti ir užsimokėt savo duokles.

CALUMET CITY, Ill. — 149 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną Juozo Prakaičio studijos salėj 3 val. po pietų.

SCRANTON, Pa. — 155 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną po pamaldų šv. Mykolo parapijos bažnytinėj svetainėj.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po sumai šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambariuose.

CHICAGO, Ill. — 169-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną parapijos mokyklos kambariuose 1-ma val. po pietų.

COLLINSVILLE, Ill. — 161 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 1 val. po pietų, bažnytinėj svetainėj.

CHICAGO, Ill. — 181-mos kuopos susirinkimas bus gegužės 8-tą dieną 7 val. vakaro Fuller Park svetainėj, 46th ir Princeton Ave.

DETROIT, Mich. — 199-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos. Pradžia tuoj po sumos.

W. FRANKFORT, Ill. — 207 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuojau po sumos pas Joną Norušį.

DETROIT, Mich. — 230 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 12:30 val. po pietų, šv. Petro parapijos svetainėj, Longworth ir Muldane St.

Washington Depot, Ct. — 205 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2-rą val. po pietų pas Al. B. Krikščiūną.

KINGSTON, Pa. — 209-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2 val. po pietų pobažnytinėj svetainėj.

BRANDFORD, Conn.—242 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 1:30 val. po pietų, pobažnytinėj svetainėj. Visi nariai malonėkite susirinkti ir užsimokėti savo mokesnius. Kurie neateis į susirinkimą—turės užsimokėti 50 centų bausmės. Taip yra kuopos nutarta.

STEUBENVILLE, Ohio. 253 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 1 val. po pietų šv. Vardo parapijos svetainėj.

WILSONVILLE, Ill. — 264 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną kp. pirmininko A. Šimino namuose.

BINGHAMPTON, N. Y.—270 kp. susirinkimas bus gegužės 9-tą dieną 2 val. po pietų, Ukrainiečių svetainėj, 43 Downs Ave.

TAYLORVILLE, Pa.—272 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2 val. po pietų.

PROVIDENCE, R. I. — 273 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj. Malonėkite visi nariai susirinkti.

SAGINAW, Mich. — 274 kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 12 val. paprastoj vietoj. Visi malonėsit atelti ir užsimokėti savo duokles.

NEWTON FALLS, O. — 284 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2 val. po pietų.

CANTON, Ohio. — 288-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 2:00 po pietų po num. 2240 Winfield N. E.

MIDDLEPORT, Pa. — 302 kp. susirinkimas bus gegužės 2-trą dieną 3-mą valandą po pietų V. Lazausko salėj.

CLEVELAND, Ohio. — 307 kp. susirinkimas bus gegužės 14-tą dieną 8 val. vakaro P. Šv. Nesiliaujančio Pagalbos par. svet. Visi nariai dalyvaukit.

OLD FORGE, PA.

A. A. Marijona Želionienė-Dapkūnienė

Persiskyrė su pasauliu balandžio 16 dieną, 1937 m.

Paliko dideliam nuliūdime du sūnu ir 4 dukreles, vieną seserį, anūkų, proanūkų ir daug giminių.

Priklausė prie LRKSA 70-tos kuopos, Old Forge, Pa., nuo 1915 m.

Priklausė prie šv. Juozapo parapijos Duryea, Pa. Palaidojo šv. Juozapo parapijos kapuose balandžio 20, 1937 m.

Ilsėkis Viešpaties ramybėj!

Kp. rašt. A. Č.

A. A. Jonas Gavėnas

Persiskyrė su šiuo pasauliu balandžio 15, 1937 m.

Paliko dideliam nuliūdime žmoną ir 6 vaikus (tris sūnus ir tris dukteris) Joną, Juozą, Tamą, Marijoną, Mortą, Pranciškę ir seną uošvę Mortą Butrimienę.

Prie LRKSA 70 kuopos priklausė nuo 1920 metų.

Vedė 1911 metais Marijoną Butrimaitę.

Jonas Gavėnas gimė 1885 m. balandžio 15 d., mirė balandžio 15, 1937 m.

Priklausė prie šv. Kazimiero parapijos Pittston, Pa. Palaidojo balandžio 19-tą parapijos kapuose.

Ilsėkis Viešpaties ramybėj!

A. Č.

HARTFORD, CONN.

Lietuva Hartforde

Balandžio 30, 1937, penktadienį, 7:30 val. vakare, broliai Motūzai rodys spalvotus ir garsinius Lietuvos paveikslus.

Rengia LRKSA 89 kuopa. Pelnas parapijos naudai.

Rodys lietuvių parapijos mokyklos svetainėj, 339 Capitol Ave. ir Broad St.

Brolių Motūzų paveikslai iš Lietuvos skamba visuose Amerikos lietuvių laikraščiuose su pagyrimais. Giria patys žiūrėtojai.

Hartfordo lietuviai turėtų pamatyti ir įsitikrinti, ar tiesą žmonės sako. Įžanga labai maža.

Rengimo Komisija

PAGELBA VAIKAMS

Klausimas.—Suprantu, kad Social Security Act parūpina pagelbą apleistiems vaikams. Kaip toki vaikai gali prašyti tos pagelbos?

Atsakymas.—Federalė valdžia tiesioginiai tokios pagelbos neteikia. Federalė valdžia tik paskiria pinigų toms valstijoms, kurios tegi turi fondus vargingų vaikų pagelbai, kurie neturi 16 metų ir kurie neteko tėvų. Atskiros valstijos nusprendžia mėnesinį mokestį tokiems vaikams, bet valdžios dalis netur viršyti $6.00 į mėnesį dėl pirmo vaiko šeimoje ir keturis dolerius už kiekvieną

LAIKAS UŽSIPRENUMERUOTI LRKSA ISTORIJĄ

Istoriją parašė Susivienymo garbės narys **kan. prof. F. Kemėšis.** Toje kelių šimtų puslapių knygoje atvaizduojama lietuvių išeivijos pradžia, jos priežastys; pirmųjų išeivių vargai ir rūpesčiai; pirmosios lietuvių kolonijos, draugijos, parapijos, pirmieji laikraščiai, profesijonalai, biznieriai; idėjinės kovos su lenkais, laisvamaniais; Susivienymo įsteigimas, jo jaunosios dienos, augimas, brendimas, įvairios reformos, vargai ir pasisekimai; fraternalė (savišalpos), tautinė, kultūrinė ir religinė veikla.

Knygos kaina bus 1 doleris.

Pinigus siųskite "Garso" vardu.

Saugiausia ir patogiausia yra siųsti pašto money orderiu.

Užsisakydami prenumeratą išpildykite ir kartu su pinigais siųskite žemiau padėtą kuponą:

Data .....

LRKSA Centrui,
P. O. Box 32,
Wilkes-Barre, Pa.

Gerbiamieji: Siunčiu 1 dolerį ir teiksitės įrašyti mane "LRKSA Istorijos" prenumeratorių skaičiun.

Vardas-pavardė .....

..... *Street*

City .....

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

PIRMIEJI DANTUKAI

Rašo Dr. A. J. GUSSEN

Vaikų pirmieji dantukai paprastai Lietuvoj yra vadinami pienžindžiais ir jų skaičius susidaro iš 20. Šių dantukų dygimo laikotarpis prasideda nuo šešto mėnesio kūdikio amžiaus ir tęsiasi iki dviejų metų ir pusės.

Daugumai vaikučių tenka pergyventi labai daug nesmagumo ir skausmo pirmiems danteliams dygstant. Dažnai pasireiškia skausmas smagenyse, tai tinimas ir uždegimas, kurį gamina dygstančio dantuko viduje spaudimo jėga. Pas daugumą kūdikių dažnai pasireiškia temperatūros pakilimas ir seka karštis, kuris papaprastai tęsiasi net kelias dienas. Tokiuose atsitikimuose papaprastai kūdikio viduriai turi būti liuosi. Gerai yra trinti, masažuoti smagenis, tas vieteles, kur kalasi dantukai. Trynimas arba masažavimas smagenukų palengvina skausmą.

Labai yra apgailėtina, kad daugelis tėvų beveik visiškai nekreipia savo dėmesio į pirmutinius vaikučių dantukus. Pilnai galima sakyti, kad daugiausia ta drama pasitenkina ateiviai, o ypač lietuviškos kūmutės, nes jos *viską žino*. Lankydamos dantų gydytoją visuomet jos pareiškia, kad girdi, nereikia taisyti vaikų pienžindžių dantukų, nes jie visvien a ilgai nebus, greitai kris. Taip, tas yra tiesa, kad jie kris ir jų vietas pakeis kiti, nauji, sveiki kaip perlai blizgantį.

Bet reikia turėti omeny štai kas: pienžindžiai dantukai pradeda rūdyti, gesti, pūti apie du ar tris metus pirmiau jų pradėmo. Kas gi pasekė tą viską, jeigu jie lieka apleisti ir netaisomi? Visupirmiausia vaikučiai turi pakęsti skausmą, naktų nemiegojimą, o ir valgyti negali taip, kaip reikia, nes kiekvieno maisto gabalėlio dasilytėjimas užgauna dantukų skausmingas vietas.

Negana to. Dantukų puvimas eina visu ryžtumu pirmyn. Žandelių dėsnos pradeda vėtrytis ir formuojasi votys, kurios vėliau trūksta burnoje. Vočių materija susiliejus su seilėmis keliauja vidaus linkui ir išlengvo pradeda nuodyti visą kūdikio kūno aparatą.

Votys įsigalėjusios žandeliuose užkrečia ir būsiančius antrųjų dantų žiedus, kurie vėliau dygsta nenormaliais, turėdami difekciją viršutinio dantų kaulo ir apvalą traukiantį bakterijas. Jie greitai pasiduoda nuolatinėm priešo atakom ir būna prarasti pačioje jaunystėje.

Nelaiku praradimas pirmųjų dantukų veda prie difekcijos antrųjų dantų aparato. Antrieji vaikučių dantys lieka infektinti, o dar be to, praranda "Motinos Gamtos" patiektą dygimo planą—jie dygsta kreivi iš vienos ar antros dėsnų pusių. Žandakauliai neišsivysto kaip reikia ir lieka nenormalūs. Pasireiškia žandakaulių augimo ir vystymosi obstrukcija, kas vėliau padaro didžią žalą burnos išvaizdai. Užtai šiandien dauguma žmonių turi difekcijas burnos išvaizdų konstrukcijoj.

Kad prie to visko nedaleidus ir išauklėjus vaikučių dantis sveikais, o sykiu ir juos pačius, tai vaikučių dantys turi būti gerai prižiūrimi ir taisomi iš pat jaunystės dienų. Nes viena uncija apsaugos yra brangesnė už toną gyduolių.

Tad, brangūs vaikų augintojai! Laikas jau mesti gurban tą naivų, užburtą įprotį, kuris dar ir šiandien kartojamas: "Kai tie dantukai iškris, tai kiti, geresni, išdigs." To visko rezultatas jau šiandien aistriai spindi, nes apie 70 nuošimčių jaunuomenės, vaikinų ir merginų, su prastais dantimis.

UŽDARYTOS 74 LIETUVIŲ SKAITYKLOS VILNIAUS KRAŠTO KAIMUOSE

"Vilniaus Rytojaus" 26 nr. aprašo kovo 21 d. įvykusį Vilniaus "Ryto" draugijos metinį susirinkimą. Apie draugijos veiklą ir darbo sąlygas pranešimą padarė draugijos pirmininkas kun. K. Čibiras.

1936 m. kovo 20 d. "Rytas" savo žinioje turėjo lietuvių gyvenamuose kaimuose 74 skaityklas. Nuo to laiko iki š. m. kovo 21 d. buvo uždaryta net 60 skaityklų. Uždarytosios skaityklos veikė šiose vietose:

Vilniaus—Trakų apskr.: 1) Bucvidonyse, 2) Čižiūnuose, 3) Pašalčiuose, 4) Dziegcioriuose, 5) Šarkiškėje, 6) Tiltuose (Valkinyko valsč.), 7) Rudnioje, 8) Vydeniuose, 9) Grybašėje, 10) Noškūnuose, 11) Kriviliuose, 12) Kaniavoje, 13) Panočyje (Varėnos valsč.), 14) Gėliūnuose, 15) Gaigaliuose, 16) Rimdzūnuose (Gervėčių valsč.);

Švenčionių apskr.: 17) Kalviškyje, 18) Požemiškyje (Dūkšto valsč.), 19) Linkmenyse (Kaltinėnų valsč.);

Lydos apskr.: 20) Ramaškonyse, 21) Naujasėdyje, 22) Cieslukiškyje (Varėnavo valsč.), 23) Šėglikuose, 24) Ramučiuose, 25) Strielčiuose, 26) Stanišiuose, 27) Butrimonyse (Benekainių valsč.), 28) Naujadvaryje (Eišiškių valsč.), 29) Pilkiuose (Žirmūnų valsč.), 30) Vigonyse, 31) Pilėskalnyje, 32) Senuose Druskininkuose, 33) Dubiniuose, 34) Kargauduose, 35) Leliušiuose, 36) Pelesoje, 37) Pavalkėje, 38) Padzitvyje, 39) Klišiuose (Rodunės valsč.);

Aimenos apskr.: 40) Žiūmuose (Dieveniškio valsč.);

Suvalkų apskr.: 41) Punske (Seinų valsč.), 42) Žagarėje (Beržininkų valsč.);

Gardino apskr.: 43) Dubiniuose, 44) Darželiuose, 45) Kapiniškyje, 46) Kaščiuose, 47) Marejnkonyse, 48) Rudnioje, 49) Ratnyčioje, 50) Randamonyse, 51) Sklėriuose, 52) Marcinonyse, 53) [illegible] valsč.), 58) Latežeryje (Pariečiaus valsč.), 59) Kabeliuose II, 60) Šumoje (Berštų valsč.).

Uždarius skaityklas, buvo suimtos jose rastos knygos. Iki šio laiko iš visų apskričių (išskyrus Vilniaus—Trakų) storastijų visos knygos sugrąžintos draugijos centrui. Tas rodo, kad skaityklose nelegalių knygų nebuvo.

Per tą laiką neįsteigta nė vienos naujos skaityklos. Be to, Balstogės vaivada specialiu raštu uždraudė "Ryto" draugijos bet kokį veikimą Suvalkų ir Gardino apskrityse, kaip esančiuose prie administracijos linijos. Draugijos valdyba dėl šio reikalo kreipėsi į Lenkijos vidaus reikalų ministerį, tačiau jis Balstogės vaivados sprendimą patvirtino.

Uždarius skaityklas, "Ryto" valdyba buvo priversta atsakyti skaityklų vedėjams tarnybas. Bedarbiai vedėjai, kurie tarnaudami mokėjo draudimo įstaigai (Ubezpieczalnia Społeczna) draudimo mokestį, kreipėsi į tą įstaigą jiems priklausomos pašalpos. Tačiau visi gavo neigiamus atsakymus, kuriuose nurodoma, kad skaityklų vedėjai darbo neteko dėl savo kaltės.

Buvę skaityklų vedėjai, negaudami niekur jokio darbo, pasiliko gyventi vietose. Daugeliui iš jų buvo uždėtos piniginės baudos (daugiausia Vilniaus-Trakų ap.) už neva jų rodomą priešingumą Lenkijos valstybei. Nubaustieji buvę vedėjai bylas perdavė į apygardos teismą ir visas laimėjo.

Du valdybos nariai buvo apsilankę pas Vilniaus vaivadą. "Ryto" valdyba neseniai nusiuntė

JAUNIMO KAMPELIS

A. S. Puškinas

AUKLEI

Dienų niūriųjų mielas drauge,
O balandėle mano tu!
Seniai viena manęs vis lauki
Tyloj pušynų ir miškų.

Palangėje savos seklyčios
Dejuoji, praeitį meni,
Ir slenka virbalai tarp pirštų
Raukšlėtoj rankoj pamaži...

Į vartus užmirštus tu žiūri,
Į kelią tolstantį tolyn —
O sielvartas ir vargas slegia
Krūtinę tavo vis labyn...

Vertė *E. Matuzevičius*

UOGŲ LENKTYNĖS

Dvi lygiateisės pilietukės,
abidvi ūgiu nedidukės,
abidvi ir spalvos vienodos,
(jau spėjate vardus jų, rodos...),
panašią kalbą kartą rado:
"Tave teims, gal, kas iš bado—
kai aš esu gražiai išsirpus,
prieš saulę,—kaip medus—ištirpus,
juk mano kvapas daug eiklesnis!.."
"Bet mano skonis daug meilesnis,
pavyzdžiui, dar, su šiltu pienu!.."
nutraukė sakiniu ją vienu
antroji—žemuogė pilietė,
bet atsikirto vėl avietė:
"Bendrai, kai aš raudona stoviu,
sakyti to aš nesidroviu,
vylioju akį aš kiekvieno,
nors ir be jokio šilto pieno—
o tu, palikusi, vargšelė,
nors trauk gailiai verksmų dūdelę,
tavė jau žmonės tik praeina
ir tiesiai į avietes eina!.."
Ar uogos dar ilgai kalbėjo,
plunksnelė mano negirdėjo,
todėl kalbos toliau nerašo —
įsidėmėti vieną prašo:
tikrai, kai merkia jau avietės,
prie žemuogių tu kviesk nekvietės—
kiekvienas eina pro jų šalį,
lyg pasilenkti nebėgali;
kur žemuogės šalia aviečių,
ten jau akis visų pilėčių
avietės vis greičiau patraukia,
o žemuogės lyg varnų laukia.
Išeina, kai miške—lenkytnės:
kurią pirmiausiai nusiskynęs
suvalgys uogų koks pilietis—
todėl ir žemuogės, avietės,
nors būtų šiaip beveik vienodos—
saldesnė viena,—joms taip rodos!..

Arėjas Vitkauskas

PUIKI CHICAGOS VYČIŲ PRAMOGA

Chicago, Ill. — Chicagos lietuviai parodė nepaprastai daug širdies man, kaip Vilniui Vaduoti Sąjungos delegatui, pareikšdami įvairius atsisveikinimo linkėjimus galutinai iš šio didžiausio lietuvių centro išvažiuojant... Surengė prakalbas, vakarienes ir išleistuves.

Vakarėliui vyčiai pasirinko jaukią draugingų mums čekų Sokalų salę. Vakarą pradėjo Chicagos apskrities dvasios vadas kun. M. Urbonavičius, pasakydamas įžanginę kalbą. Su juo Chicagos vyčiai, matyt, jau labai gražiai susigyvenę, jį gerbia ir džiaugiasi jo gražia veikla jaunimo naudai. Ypač pagyvėjo vyčių chicagiečių veikla, kai kun. M. Urbonavičius su vyčiais sykiu išleido Lietuvos Istoriją Paveikslais, kurios ir pačiame vakare parduota apie kelios dešimtys egzempliorių.

Muzikalę dalį pradėjo jaunas chorvedys S. V. Rakauskas savo kompozicija "Dainų Šventė," kurią labai gražiai atliko choras su orkestru. Ir kiti choro su orkestru pasirodymai buvo labai vykę. Galingai skambėjo Ch. Gounod "Sužadink jausmus," ilgesiu lydima buvo daina "Gimtoji šalis" ir nepaprastai įspūdingai praskambėjo A. Vanagaičio "Vilnius" su K. Pažerskio inscenizuota dekiamacija. Be to, choras lydėjo ir kai kurių solistų dainas. Visur jis pasirodė vykusiai ir muzikui S. V. Rakausku tenka didelis pripažinimas, juo labiau prisiminus tai, kad jaunas muzikas Lietuvos nėra matęs o visa širdimi Lietuvą myli ir lietuvių tautos muzikos kultūrai dirbti pasirįžo ir jau dirba. Galima jam tik palinkėti gražiausio pasiekimo, o jo veikla, jo muzikinis darbas bus lietuvių tautos [illegible] ir lietuviškos

"Lietuvą prisiminus" puikiai, jautriai sudainavo A. Kaminskas, kuriam negailėta katučių, kaip lygiai susilaukė gražaus pritarimo ir vienuoliškoje uniformoje deklamavusi E. Papšytė. Puikų duetą, choro ir orkestro lydimą, davė p-lė H. Lukas ir p. T. Petkus sudainuodami gana sunkią. St. Adams "Jeruzalė." Tiesiog su entuziazmu buvo palydėta 8 metų mergytė L. Petkutė, kuri visiškai gražiai padainavo ir lietuviškai ir angliškai populiarią Amerikoje "Mickey Mouse." Smagu pažymėti, kad ji gražiai moka abi šias kalbas.

Geniališkai sugrojo porą dalykų akordeonu jaunas vytis J. Varputis. Jis susilaukė bene daugiausia pritarimo. Akordeonas jo rankose tikrai maestriškai valdomas.

Jaukia šilima buvo sutiktos aštuonios jaunos poniutės sudarančios linksmą Šakar Makar chorą. Jų pasirodymas buvo gražus, juo labiau, kad visos buvo tautiškais rūbais pasirėdžiusios. Ir čia tenka pripažinti p. Rakauskui nuopelnus, kad jis mokėjo savo gražiame Roselande surasti tas poniutes ir jas gražiai "šakarmakariškai" išmokyti.

Meniškai smuiką valdo ir jautriai sugrojo porą dalykėlių p-lė Woicick (G. Vaicekauskaitė) smuiku solo.

Įvairiais programos protarpiais gražiai publiką linksmino du juokdariai "žemaičiai" Ig. Sirtautas ir L. Jagminas. Jų pasirodymas vietomis buvo visai vykęs.

Visas vakaras buvo taip organizuotas, kad atrodė esanti tai radio mėgėjų valanda, kurios vedėju pranešėju buvo jaunas vytis, vykusiai vakarą pravedęs J. Labžentis, neretai į savo pranešimus įpindamas gero jumoro.

Kadangi didelė programos dalis buvo verstinė iš anglų kalbos, tai negalima nepaminėti ir jauno vertėjo Ad. Aleliūno, kuriam tikrai garbė, kad jis taip gerai moka lietuvių kalbą ir išvertė ne tik prozos, bet ir dainų tekstus visai gražiai lietuviškai.

Po programos scenoje buvo jaukūs šokiai, dažnai lietuviškais tautiškais šokiais pamarginami. Vakarėlio tvarka buvo pavyzdinga, nes vakarą vedė geras tvarkdarys D. Varnas.

Malonu man bus prisiminti šis paskutinis vakaras Chicagoje, praleistas lietuviškojo jaunimo tarpe. Linkiu Chicagos vyčiams ir toliau gerų vadų vadovaujamiems eiti gražiais lietuviškais keliais ir dirbti tautiškai kultūrinį darbą.

V. Uždavinys

LIETUVOS SKAUTAI

1918 m. vasario 16 d. Vilniuje, karo nukamuota ir nuteriota Lietuva pasiskelbė norinti būti nepriklausoma. Tam pačiam Vilniuje nė metams nepraėjus, Lietuvos armijos karininko Petro Jurgelevičiaus pastangomis įsikūrė pirmieji lietuvių skautai. Tai buvo 1918 m. lapkričio mėn. 1 d.

Netrukus pradėjo organizuotis skautų vienetai ir kituose didesniuose Lietuvos miestuose (Kaune, Šiauliuose, Panevėžy ir kituose). Nepriklausomos valstybės atstatymas užėmė, tačiau, svarbiausią vietą. Todėl ir daugiau vienetų pradėjo rastis tik priešą iš Lietuvos išvijus.

1922 m. kovo mėn. 9 d. buvo oficialiai patvirtinta Lietuvos skautų uniforma ir ženklai. Tuo laiku Lietuvoje jau buvo 20 skautų-čių draugovių. 1922 m. gegužės mėn. buvo išleistas pirmas Lietuvos skautų laikraštis "Skautas." Tais pat metais įvyko pirmas skautų vadų suvažiavimas Kaune.

1923 m. kovo mėn. 15 d. Šiauliuose išėjo naujas laikraštis "Skautų Aidas," kuris tapęs Lietuvos skautų oficiozu [illegible] ir dakraštis "Skautybė" (prieš tai — "Skautų Vadas" ir "Vadovė."

1924 m. sausio mėn. Tarptautinis Skautų Biuras Lietuvos skautų asociaciją priėmė į pasaulinę skautų šeimą. Nuo to laiko Lietuvos skautai užmezgė tamprius santykius su kitų tautų skautais, kurie nuolat plečiasi ir stiprėja.

Šiuo metu Lietuvoje yra virš 15,000 skautų-čių, kurie veikia susiskirstę į penkius šimtus vienetų. Skautiškoji literatūra diena iš dienos vis didėja. Be minėtų "Skautų Aido" ir "Skautybės" yra dar išleista apie 30 skautiško turinio veikalų.

Ateinantieji metai—1938 m.—ne tik Lietuvos skautams, bet ir visai Lietuvai yra jubiliejiniai. Sukanka 20 metų nuo nepriklausomybės paskelbimo ir tiek pat nuo pirmo skautų vieneto Vilniuje įsteigimo. Ta proga įvyks didelė tautinė Lietuvos skautų stovykla, kurioje dalyvaus keli tūkstančiai skautų, jų tarpe keli šimtai ir iš užsienio.

Skautai jau dabar ruošiasi tai stovyklai—jie susirinks Lietuvos laisvę ir savo atliktu darbu pasidžiaugti. Tačiau tai nebus vien tik džiaugsmo šventė: skautiškasis Lietuvos jaunimas pasiryš naujiems darbams savo gimtojo krašto gerovei ir pavergtos Vilnijos laisvei.

ANGLIJOS LIETUVIŲ RINKTINĖS ŽAIDŽIA

Per Velykas Londonan buvo atvykusi Manchesterio lietuvių futbolo rinktinė ir žaidė prieš Londono lietuvių futbolo rinktinę. Rungtynes laimėjo londoniečiai 2—0.

Rungtynių pasižiūrėti buvo susirinkę keli šimtai lietuvių. Buvo atvykęs ir Lietuvos ministeris B. Balutis, kuris sportininkus pasveikino ir pasidžiaugė gražiu žaidimu.

Rungtasi buvo dėl gražios sidabrinės taurės, kuria padovanojo šv. Onos draugija ir atskiri londoniečiai lietuviai.

Nežino, Kas Jis Yra

— Ko verki, vaikeli?
-- Kad tėtis mamą pavadino karve!
-- Tai kas čia tokio?
[illegible]

J. ŽILEVIČIUS, L. M.

MIKAS PETRAUSKAS

(Iš veikalo "Amerikos Lietuviai Muzikos Garsuose")

(Pabaiga)

Jis savo operečių rašymu užima pirmutinę vietą, nes jų parašė (bendrai scenišku dalykų) arti poros desėtkų. Štai jų vardai: "Malūninkas ir Kaminakrėtis," "Birutė," "Girių Karalius," "Vestuvės," "Apvesdinkite ir Mane," "Consilium Facultatis," "Užburtas Kunigaikštis," "Lietuvių Milionierius," "Adomas ir Ieva," "Velnias Išradėjas," "Šienapiūtė," "Pirmoji Gegužės," "Prieglauda," "Elgetos Duktė — Karalienė," "Vaikas ar Mergaitė" (muzikalinis farsas), "Šventoji Naktis" (Kalėdų laikui pastatymas) ir "Eglė Žalčių Karalienė" (opera). Visus šiuos veikalus yra daug kartų pats statęs įvairiose kolonijose. Režisavimas jam gerai sekdavosi, nes dainininkai konservatorijoje pereina ir vaidybos skyrių.

Kai kurie jo operečių pastatymai sukeldavo begalo didelį įspūdį lietuvių tarpe. Kai 1917 m. statė jis Bostone "Velnias Išradėjas," dalyvaujant A. Sodeikai, dalyvaujant dideliam baletui, pastatymas kainavęs apie $1,000. Publikos buvę per 2,000.

1924 m. pačiam autoriui vadovaujant, "Gabijos" chorus Bostone statė premjerą "Eglę Žalčių Karalienę"; pastatymas kainavo $1,900. Pačios operos išleidimas kainavo $1,784. Apie tą vaidinimą "Tėvynė" pastebi:

"Nauja komp. M. Petrausko opera pavyko puikiai visais atžvilgiais. Privažiavo tiek svietelio, kiek jokis Bostone lietuvių parengimas dar neturėjo. Gana didelis Broadway teatras buvo kupinai prisigrūdęs publikos. Buvo gana matyti nemažai automobilių net iš kitų valstijų. Vaidinimas tikrai puikus, ką pripažįsta net ir amerikonai, ypač muzikos gražumu negali atsigėrėti. Amerikonai muzikai labai aukštai stato šią gerb. Petrausko operą. "Žalčių karaliaus" rolę vaidino patsai autorius. Orkestras susidėjo iš 32 narių, dirigavo prof. Mason."

Nevisas operetes pasisekė jam išleisti. Gaila. Kurios liko rankraščiuose, jų likimas nežinomas. 1933 m. iš Lietuvos savo geram pažįstamam G. rašo ir nusiskundžia, kad jam persikeliant gyventi Lietuvon, siunčiant dėžėmis knygas, žuvo abi šios dėžės, kuriose buvo daug "Kanklių," "Eglės," kas svarbiausia, žuvo rankraščiai "Pirmos Gegužės," "Lietuviško Milionieriaus," "Šienapiūtė," "Prieglauda," na, ir "Birutės" partitūra su orkestracija. Ar ne liūdna tą perskalčius? Matyt, tie veikalai tik Amerikos lietuviams buvo skirti ir važiuojant Lietuvon žuvo. Ar ne gyvenimo ironija?!

Ar nevertėtų tuojau, kol dar galima, visus esamus jojo rankraščius, kokie jie nebūtų, surinkti vienon vieton ir pagalvoti, ką su jais toliau daryti. Žinau, kad kai kurie asmenys Amerikoje turi kai kurių operečių orkestro partitūras, o jos nei viena nebuvo spausdintos. Taip pat žinau, kad daugelis buvusių jo mokinių, choristų, pažįstamų turi taip pat rankraščių. Man renkant medžiagą lietuvių muzikoje veikimo apžvalgos nustatymui šiame krašte, esu gavęs daug jo rankraščių, kurie dar nespausdinti, esu tikras, kad jų dar daug randasi. Labai būčiau dėkingas, kad turinti jo rankraščių malonėtų per šio laikraščio redakciją man pranešti.

* * *

Kiek buvo jo spausdinta bendrai muzikos veikalų, kol kas nepasisekė bendro skaičiaus tikrai nustatyti, tik galima pasakyti, jog yra apie keletas šimtų chorams, solistams, smuikui su pianu. Sunkumų sudaro tikram suskaičiavimui jo veikalų perdidelis nesilaikymas sistemos. Pav.: vieną ir tą pačią dainą galima užtikti pavieniui išleistą, viename ar keliuose sąsiuviniuose. Kai kurių neįmanoma net išleidimo laiką nustatyti.

Pirmutinė jo chorams dainų knyga buvo išspausdinta 1910 m. Tilžėje. "Laisvos Dvasios Giesmės ir Dainos" —Trimitas.

1913 m. Amerikoje Jonas Tananevičia išleido 11 dainų solo su piano pritarimu bendru vardu—"Liaudies Dainos." Tais pat metais išleido Vargoninkų Sąjunga "Skambančios Stygos" duetą (dvi laidos) ir "Gamta Graži." Tais pat metais išleidžia Ipolitas Vaitkus "Lietuviškų Dainų" I sąsiuvinį.

Vėliau vis daugiau kai metas išleisdavo. "Lietuviškų Dainų" buvo išleista šeši sąsiuviniai, "Kankles" leido per penkis metus mėnesinį leidinį (gaidų), vėliau išleisdamas vienoje knygoje, taip pat vienoje knygoje leido surinkęs visas šešias dalis "Lietuviškų Dainų" (Išl. br. Deveniai). Šiaip daug pavienių dainų, ištraukų iš jo operos ir operečių, solistams. Didžiausia savo išvaizda lietuvių spausdintų knygų—gaidų yra opera "Eglė," turi keletą šimtų puslapių ir kainuoja $10.00. "Švyturio" B-vė Kaune išleido jo kelias operetes, bet yra dar ir rankraštyje kaip operečių, taip ir simfonijos orkestrui skirtų, "Lasų" (savos rūšies rapsodijos iš lietuviškų motyvų).

Prie šios progos norėčiau išaiškinti keletą neaiškių dalykų, kurie kam nors, manau, yra žinomi, bet spaudoje nieko nepaminėta ir nepaaiškinta. Todėl labai būčiau dėkingas, kad kas iš gerbiamųjų šio rašinio skaitytojų, jei ką žino, man praneštų smulkmenas.

1) "Vienybės Lietuvninkų" 1914 m. Nr. 9 pažymėta: "Mikas Petrauskas atnaujino operetę "Vestuvės," kurią pasisavino p. Hammerstein'as." Ką tas pranešimas reiškia, visiškai nesuprantamas.

2) Su jo gaidų leidėju Tananevičium yra buvęs gana stambus nesusipratimas, nes tų pačių metų "Vien. Liet." Nr. 5, M. Petrauskas viešai rašo:

"Tulos priežastys, ypač blogų norų pakalikai, privertė mane prašyt pavelijimo panaudoti gerb. "Vien. Liet..." Mano tikslas—parodyti visiems, kokius veikalus aš J. Tananevičiui pardaviau, kaip ir už kiek... P-nas J. M. Tananevičius turi supirkęs gerą skaitlių mano veikalų, bet jų nespausdina; nespausdindamas jų prasižengia prieš mūsų dailės auklėjimą ir prieš jaunuomenę, kuri geidžia turėt ką nors naujo ir savito, nes tame dalyke esame gana neturtingi. Kodėl taip atsitiko—nežinia.

3) Kodėl taip ūmai pasišalino iš Chicagos atidaręs konservatoriją, visiškai nieko apie tai neskelbęs net ir pačių mokinių žiniai? Manoma, kad dėl kokio tai nesusipratimo su Tananevičium. Tos žinios labai svarbios M. Petrausko veikimo smulkesniam aprašymui, kuris bus jo biografijos pagrindu.

4) Tananevičiui buvo paduota trys serijos Miko Petrausko muzikos: a) "Liaudies Dainos" išleistos; b) "Tėviškės Pabiral," viso devyni veikalai, kai kurie dviejuose varijantuose; vėliau jie buvo jo paties (kai kurie) išleisti, ir c) "Arfisto Repertuaras," svetimų kompozitorių vertimai lietuvių kalbon; jie niekur nebuvo spausdinti. Kodėl?

* * *

Be muzikos darbų jis taip pat turėjo gabią pieštuvę muzikos veikalų tinę knygelę "Iš Mužikos Srities," trumpai paminėdama apie muziką bendrai ir apie lietuvių muzikos instrumentus; pritaikinta plačiajai visuomenei. 1916 m. Bostono konservatorija išleido "Mažą Muzikos Žodynėlį" (32 psl.). Šiaip daug rašė įvairiuose laikraščiuose trumpesnių ir ilgesnių netik iš muzikos srities, bet bendrai apie meną: "Jaunojoje Lietuvoje," "Vienybėje Lietuvninkų," "Ateityje," "Laisvojoje Mintyje" ir kitur.

* * *

Tenka apgailėti, kad M. Petrauskas nelėspausdino savo šokių, kuriuos jis taip uoliai jaunimo tarpe platino. Charakteringas Petrauskas pasilinksminimuose jaunimo tarpe buvo savo išvaizda, net daugelyje atvaizdų matyti, visada su smuika, kuria grieždavo šokius ir įvairius ratelius. Apie savo šokius "Vien. Liet.," 1914 m. Nr. 24 rašo: "...buvau rašęs "Viltyje," kad tie šokiai yra mano, nes aš jiems muziką parašiau, o šokius pačius sutvarkiau ir toji tvarka nesimainė. Visokie muzikai, kurie nuklausydami ar kaip kitaip tuos šokius gavo, nenuėjo nuo manųjų muzikalinių vingių ir naujų nesutvėrė. Kas nori apie šokius ką žinoti, ypač jeigu mano spausdinti, tai tegul be mano žinios to nedaro. Aš tuos šokius auklėjau visuomenėje apie 20 metų ir jie įgavo pilną vardą "TAUTIŠKŲ ŠOKIŲ."

Čia taip pat prašyčiau tų, kurie dalyvavo jo vedamuose šokių pamokinimuose, pranešti, kokius šokius šokdavo, nes vėliau išleidę įvairūs leidėjai lietuviškus šokius, daugumoje atveju pažymi, kad jie parašyti vieno ar kito.

* * *

Taip pat reikia pasakyti, kad M. Petrauskas ir bendram veikime buvo labai uolus. Kur tik reikėdavo tautiniais reikalais ką nors padaryti, visada veikdavo iš širdies pats ir kitus ragindavo. Kaip matyti iš jo korespondencijos su artaimaisiais asmenimis, vengdavo su kuo nors kivirčytis ir į jokius kivirčus neidavo, geriau pasišalindavo iš tokių vietų. Yra daug kartų dalyvavęs atstovaudamas, su chorais ir šokiais, lietuvius svetimtaučių dideliuose parengimuose. Lietuvos gerovei visa širdžia buvo nusiteikęs, neveltui ir rusų persekiojamas buvo.

Bendrai, buvo labai darbštus, nes iki pat mirties nenustojo dirbęs. Teisingai Lietuvos valdžia pasielgė suteikdama jam pensiją, nes jis jos visapusiai užsitarnavo. Netenka, baigiant šį rašinį, daryti išvadų jo darbuotės naudingumo, nes pasakyti faktai patys už save kalba. Trumpam rašinyje negalima plačiau jo veikimo apimti, tikiu, kad tą, su jo gerų prietelių, buvusių mokinių, sandarbininkų ir draugų talka pasiseks surinkti ganėtinai medžiagos, kad galėtų parašyti išsamią jo darbų apžvalgą. Todėl, labai prašau visų, kas turi jo laiškų, atvaizdų, programų, plakatų ar šiaip ką nors surišto su jo veikimu, pasidalyti su manim tąja medžiaga. Daug turiu paminėtos medžiagos surinkęs, bet labai daug dar trūksta; ypatingai svarbių žinių randama jo laiškuose apie jo tikrąjį veikimą, ko spaudoje visiškai nesimato. Šia proga turiu pasakyti, kad turintiems asmenims paminėtą medžiagą ji tikrai yra vertinga, nes turi daug prisiminimų, bet nereikia pamiršti, kad jiems mirus, visa ta svarbi istorijai medžiaga liks kitų visiškai nevertinama, bet sunaikinta, todėl ir svarbu ją surinkti vienon vieton, kad panaudojus įvertinimui jo didelių nuopelnų lietuvių gerovei. Visiems, ką nors suteikusiems, iš anksto reiškiu širdingiausį ačiū!

Šia proga skaitau už pareigą padėkoti žemiau išvardintiems asmenims už suteikimą medžiagos, kuria naudodamasis turėjau progos parašyti savo veikale "Amerikos Lietuviai Muzikos Garsuose" apie M. Petrauską: pp. Nadui Rastenliui, Greičiams, Pociui, Norai Gugienei, a. a. Kerdiejams, St. Vitaičiui, inž. Gabrėnui, Ks. Strumskiui, V. Nickui, M. Radzevičiūtei-Mockevičienei, Apšiegai, K. B. Kraučiūnui ir kt.

* * *

Spauda praneša, kad M. Petrauskas gimęs 1873 m. rugsėjo 29 d., bet jis a. a. J. Kerdiejui rašytam laiške 1930 m., lapkričio 18 d. rašo štai ką: "Pabaigiau 55 m. 29 rugsėjo. Tėvas, rašydamas mano metrikus uždėjo man daugiau, negu du metu—buvo vargoninkas. Stojau Šauliuose (sugadintai tą miestą rašo), buvau perlaibas, tai paliuosavo." Iš to seka, kad tikrenybėje jis yra gimęs 1875 m. Tokie ir panašūs dalykai su jo draugų pagelba bus lengva išaiškinti. Tat kviečiu darban!

* * *

Nors jau keletą metų, kaip M. Petrauskas gyveno Lietuvoje, bet jo artimieji labai arti jį jautė ir dažnai pasigesdavo. Visada sekdavo jo veikimą ir Lietuvoje. Kai sužinota, kad M. Petrauskas mirė, šeivijos tarpe labai skaudžiai atsidūsta. Tuo dar skaudžiau pasijuto, kad Lietuva nepasistengė net kablegrama pranešti apie įvykį tuojau, kad daugelis velionies draugų būtų galėję nors telegramomis pasidalyti liūdesiu su jo giminėm, dar šermenims tebesitęsiant.

Liekis savo Tėvų žemėje ramiai, barios gerovei pašventei visa savo sveikatą ir darbą. Mes šeivijoje būdami da labiau jaučiame jo netekę, nes [illegible]

ŽIEDELIAI

Iš Angliško Vertė
KUN. ANT. M. KARUŽIŠKIS

(Tęsinys)

X.

SUSIVALDYMAS

Susivaldymas yra vienas iš taip vadinamų pagrindinių dorybių ir kas tiktai nori pasilikti tikru krikščioniu turi stengtis praktikuoti blaivumo dorybę.

Susivaldymas arba blaivumas, kaip kasdieninis patyrimas mus mokina, užlaiko sveikatą. Blaivus žmogus neturės kęsti trūkumo. Susivaldymas prailgina gyvenimą. Pavyzdin, kokį galutiną seną amžių tyrininkai pasiekė! Kodėl? Dėl to, kad jie gyveno šaknimis ir vandeniu.*) Susivaldymas duoda sveiką kūnišką lengvumą ir darbo mėgimą. Jis padrąsina dievotumą. Tasai, kurs valgo arba geria perdaug, negali bėgti—jis pasilieka sėdintis.

Susivaldymas, tai naminės ramybės ir laimės motina. Tasai, kurs valgo ir geria susivaldžiusiai, neturės kęsti trūkumo.

Dievas sako: "Neturėsi svetimų dievų mano akyvaizdoje." (Iš. XX, 3). Bet atsimink, brangusis skaitytojau, kad yra gudrios rūšies stabmeldystė, kuri yra perdaug bendra pačiame krikščionijos tarpe. Šv. Povilas apverkia tuos, kurie daro dievą iš savo pilvų.

Nedėkingas savo Kūrėjui, kurs teikėsi pažymėti jį kilminga proto pajėga, pažemina save iki paskutiniam laipsniui; jis aptemdo savo supratimą, sumaišo savo sprendimą, atbukina savo protą ir padaro save netinkamu jokiam darbui.

Dievas vėl sako: "Neužmuši." (Iš XX, 13). Bet girtuokliai labai dažnai užmuša; jie užmuša kitus, jie užmuša save; nes perdidelis gėrimas, ypatingai žalių lašų ir svaiginančių spiritų, gadina sveikatą ir atneša baisių netvarkumų, kurio džiovina kūną, suardo stipriausią kūnišką sudėjimą ir laipsniškai atneša galą jo buvimui.

Visa tai apsvarsčius, būkime atsargūs nepapulti į neblaivybės velnio nagus, kurs aplink eina, kaip kriokiąs liūtas, ieškodamas ką prarytų. (Iš 1 Šv. Petro V, 8).

Kaip perdidelis gėrimas kenksminga sveikatai, taip ir *nenuosaikus tabako vartojimas.* Vartoti tabaką ir nebūti neblaiviam kokiame nors laipsnyje, yra beveik negalima. Tabakas daugiau nekaip visi kiti daiktai krūvon imami, yra atsakomybėje už didelį padidėjimą vartojime svaiginančių gėrimų, iš priežasties jo troškulį sukeliančių pasekų.

Prie to dar, perdidis rūkymas yra, sulig geriausios medikalės vyriausybės, galutinai kenksmingas širdies judėjimui, taip labai, kad tie, kurie truputį kenčia nuo to svarbaus organo ligos yra neatmainomai patariami susilaikyti visiškai nuo tabako vartojimo.

Nėra abejonės, kad didelis jaunų vyrų skaitlius randa kapą prieš laiką, kaip pasekmė *perviršio* rūkymo, arba palieka kroniški paliegėliai. Kitas tabako vartojimo būdas, tai jo kramtymas. Kokis biaurus įprotis! Jis, todėl, turėtų būti atkalbamas, ypatingai jaunuose.

Bet šale blogų pasekmių, kurių priežastimi ankstyvas arba perviršis vartojimas tabako turi būti jaunų vyrų kūniškose ir dažnai protinėse organizacijose, įprotis vartojimo tabako turėtų taipgi būti atkalbamas ekonomijos žvilgsniu, nes negali būti nieko labiau pagelbstančio būsiančiam pasisekimui gyvenime, kaip ekonomiški įpročiai. Jauni vyrai, būkite visada rūpestingi apsaugoti savo sveikatą, nes nėra jokių medžiaginių turtų virš kūno sveikatos turtų.

*) Šv. Antanas (tyrininkas) išgyveno iki šimto ir penkių metų amžiaus tiktai duona ir vandeniu, pridurdamas kartais kiek žolių; Jokūbas tyrininkas, iki šimto ir keturių; Arsenijas, Imperatoriaus Arkadijo mokytojas, iki šimto ir dvidešimt, šešiasdešimt penkis pasaulyje ir penkiasdešimt penkis tyruose; Liudvikas Cornaro, paliegėlis, Venecijos kilmės žmogus, išmėginęs visas kitas gyduoles veltui, buvo apleistas jo likimui be vilties, tačiau pasveiko ir išgyveno iki netoli šimto metų, gryna blaivumo jėga.

(Bus daugiau)

NAUJA ŽMOGŽUDYBĖ ALYTAUS APSKRITY

Balandžio 7 d. Alytaus apskr., Stakliškių val., prie Molijos vienkiemio, miške, rastas nužudytas gyv. Lukša. Žudikas stropiai aiškinamas.

NAUJI MUZIKOS, DAINŲ IR GIESMIŲ KŪRINIAI

"Garso" Administracijoj Galit Gaut Naujos Gražios Muzikos, Dainų ir Giesmių.

VANAGAIČIO DAINOS

1. MARGUČIO DAINOS (III dalis). 49 dainos išleistos muzikos knygelės formate. Visos dainos linksmos, gražios ir tinka dainuoti kiekvienam suėjime. ..... 25c.
2. DAINUOK. Pradžios mokykloms labai lengvutės dainelės. I ir II dalis. Tinka ne tik vaikučiams, bet ir paaugėjusiems. 50c.
3. MARGUČIO DAINOS (II dalis). 70 dainų su piano pritarimu. Kiekvienas, kuris moka bent kiek pianą skambinti, ras šioj knygoj sau malonumą. Lengvutės, komiškos ir patriotingos dainelės 2.00

NAUJI GIESMYNĖLIAI

Žodžius ir meliodijas parašė SEIRIJŲ JUOZAS

1. ADVENTO IR KALĖDINĖS GIESMĖS. Harmonizavo J. Žilevičius (34 giesmės) ..... 50c.
2. GAVĖNIOS IR VELYKŲ GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (30 giesmių) ..... 50c.
3. GEGUŽĖS MĖNESIO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (28 giesmės) ..... 35c.
4. ŠVENČ. SAKRAMENTO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (9 giesmės) ..... 15c.
5. BIRŽELIO MĖN. GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (36 giesmės) ..... 50c.
6. GIESMĖS Į DIEVĄ. Harmonizavo Al. Kačanauskas (18 giesmių) ..... 25c.

ANTANO BAČIULIO MUZIKA

1. AUDRA PRIEŠ DIENĄ (solo) 1.00
2. ŽVAIGŽDUTĖ (solo) ir AUŠTA RYTAS (duetas) ..... 75c.
3. OI, DAINOS (solo arba duetas) ..... 50c.
4. PIEMENĖLIS (duetas) 50c
4. O LAISVĖ (mišram kvartetui arba chorui) ..... 50c.
5. ARTOJAS (solo žemam balsui ir pianui) ..... 75c.
6. MEILĖ (solo balsui, smuikui ir pianui, lietuvių ir anglų kalbose) 1.00
7. LIETUVA (solo balsui, smuikui ir pianui) 1.00
8. NOKTURNIS (duetas basui ir sopranui) 1.25
9. KO VĖJAI PUČIA (keturiems balsams) ..... 50c.
10. JONAS IR SIJONAS IR SUKTINIS (solo balsui ir pianui) .. 75c.

Reikalaukite:

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ

Asmeniai Lydimos

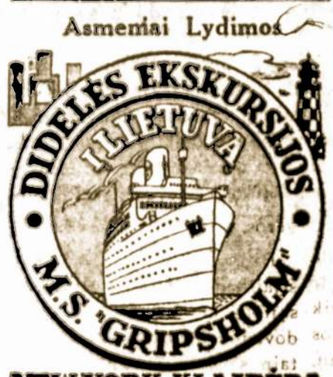

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ

Kas gali būti malonesnio kelionėje, kaip įsėdus į laivą New Yorke išlipti iš to paties laivo

KLAIPĖDOJ

Tokią kelionę turėsite vykdami

1937 m. gegužės 29 d.
Iš New Yorko į Klaipėdą
Laivo nemainant

Antra ekskursija išplauks

LIEPOS—JULY 2 D.

Iš Gothenburgo geležinkeliu per Švediją apie 7 valandas į Kalmarą. Iš Kalmaro, 1934 m. statytu garlaiviu Marieholm apie 18 valandų į Klaipėdą.

EKSKURSIJAS UŽGYRĖ
LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ
SĄJUNGA AMERIKOJE

Ekskursijų brošiūrėlė ir informacijos suteikiamos nemokamai, taipgi parduodamos laivakortės pas visus mūsų agentus, arba Š. A. L. raštinėse.

KITI IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO
GRIPSHOLM .....Gegužės 1
DROTTNINGHOLM ....Gegužės 15
KUNGSHOLM .....Birželio 5
DROTTNINGHOLM.....Birželio 9
SWEDISH AMERICAN LINE
636 Fifth Avenue, Rockefeller Center,
New York City

KORESPONDENCIJOS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

SHAMOKIN, PA.

Šiame miestely, anglies kasyklose, apsigyveno daug lietuvių jau daugiau kaip 50 metų; neesant lietuviškos parapijos, anais laikais lietuviai prisirašė prie lenkų parapijos. Vėliau susidarius lietuvių parapijai daugelis nesusipratusių lietuvių paliko pas lenkus ir jie tenai sulenkėjo; ypač jaunieji, kurie išeina lenkų parapijinę mokyklą kalba tik lenkiškai ir angliškai. Labiau susipratę lietuviai apie 40 metų atgal sutvėrė savo šv. Mykolo parapiją tikslu, kad galėtų lietuvių kalboj Dievą garbinti ir Dievo žodžio (pamokslų) lietuvių kalboj klausyti. Pas mus jau ir lietuviškoj bažnyčioj lietuvybė visai nyksta. Balandžio 21 d. buvo pas mus vyskupas Leech suteikti Dirmavonės Sakramentą; viskas buvo angliškai, kaip ir airišių bažnyčioj. Svetimtautis kunigas sakė pamokslą anglų kalboj bemaž visą valandą; mes lietuviai to pamokslo nesupratome; tai kam tą pamokslą sakė? Vaikai bažnyčioj visas maldas kalbėjo angliškai. Iš Mt. Carmelio kiekvieną subatą atvažiuoja lietuvaitės kazimierietės miniškos, matyt, jos mūsų vaikus katekizacijos ir poterius angliškai mokina. Buvau lenkų bažnyčioj Shamokine, kame vyskupas Leech dirmavojo, ten pamokslą sakė lenkiškai, poterius vaikai kalbėjo lenkiškai; tai kodėl mes lietuviai savo bažnyčioj viską įvedame angliškai?

Girdžiame kitose lietuvių parapijose prie pirmos Komunijos ir prie Dirmavonės vaikučius mokina lietuviškai, o mes visai baigiame anglikonizėti bei "suairėti."

Shimukų Dėdas

MARIJONŲ VEDAMŲJŲ PAMALDŲ TVARKARAŠTIS

PHILADELPHIA, Pa., kun. Igno Zimblio klebonaujamoje bažnyčioje, gegužės 31—birželio 6, misijos, kun. Adomas Morkūnas, MIC.

CICERO, Ill., kun. Jeronimo Valiūno klebonaujamoje bažnyčioje, novena į šv. Antaną, birželio 4—13, tėvas generolas kun. Andrius Cikoto, MIC.

DARBAS FARMOJE

Mano farmoj reikalinga lietuvė moteris ar mergina prižiūrėjimui namų, gaminti vaiką. Darbas pastovus. Atsišaukite:

DETROIT, MICH.

Moterų Sąjungos 64 kuopa paminėjo 10 metų šukaktį

Moterų Sąjungos 64 kuopa balandžio mėn. 17 d., Lietuvių svetainėj, 25th ir W. Vernon Hwy, iškilmingai paminėjo dešimties metų įsikūrimo sukaktį.

Tuo tikslu surengė vakarienę pasikviesdamos ir 54 kuopą. Matėsi iš visų trijų parapijų svečių. 54 kuopos visos sąjungietės dalyvavo "in corpore" pasipuošusios gražiomis gyvomis gėlėmis.

Susėdus vakarieniauti, dvasios vadas kun. I. F. Boreišis atkalbėjo maldą.

Visi stalai buvo papuošti gražiomis gėlėmis ir gardžiais valgiais.

Pavakarieniavus, vakaro vedėja Stepulionienė gražiai apibudino kuopos darbuotę ir dėkojo už taip gražų skaitlingą atsilankymą visiems svečiams.

Visųpirmiausia buvo pakviestas kalbėti dv. vadas kun. I. F. Boreišis. Kalbėdamas įspūdingai pasveikino visus. Ragino visuomet gražiai vienybėje darbuotis iš vieno. Jo žodžiai pasiliks mūsų atmintyse amžinai.

Kalbėjo 54 kuopos pirm. O. Kratavičienė. M. Aukščiūnienė pasveikino ir perskaitė tam vakarui poetės O. Pucetaitės parašytas eiles, skirtas dėl 64 kuopos sąjungiečių. Toliau kalbėjo E. Paurazienė, šv. Jurgio parapijos vargoninkas B. Nekrašas, kurs pasveikinęs sąjungietes kvietė visus svečius atsilankyti į pagerbtuvių vakarienę sutikimui garsios dainininkės O. Katkauskaitės balandžio mėn. 30 d. Kalbėjo 54 kuopos korespondentė J. H. Medinienė ir kvietė visus atsilankyti į rengiamą vakarą gegužės mėn. 9 d., nes visas pelnas skiriamas Vilniui Vaduoti Sąjungai. Kalbėjo J. Krasauskas, E. Molienė, M. Stankienė, M. Šimonis, vietinis vargoninkas J. Blažis, graborius Brazis ir 64 kuopos pirm. O. Šimonienė visiems dėkojo už tokį skaitlingą ir gražų atsilankymą.

Po vakarienei, vadovaujant M. Stankienei, sudainuotas Moterų Sąjungos himnas.

54 kuopos sąjungietės esame labai dėkingos 64 kuopos sąjungietėms už gražų priėmimą ir gardžią vakarienę. Mes niekuomet negalėsime pamiršti šių įspūdingų iškilmių ir jūsų malonaus priėmimo.

Valio 64 kuopa! Gyvuokit, dirbkit visos iš vieno savo ir visuomenės naudai.

* * *

Kaip visuomet, taip ir šiais metais 54 kuopos sąjungietės eis in corpore prie šv. Komunijos gegužės mėn. 9 d., t. y. Motinų Dieną.

Iš ryto rengiami pusryčiai. Pusryčius apsiėmė pagaminti M. Vaičiūnaitė, M. Steponauskienė, M. Stankienė, A. Kaminskienė ir K. Barkauskienė.

Kuopos koresp. J. H. M.

NEWARK, N. J.

Vyčių 29 Kuopos Šokiai

Balandžio 17-tą vietinė Vyčių 29-ta kuopa surengė pasilinksminimą, kuris visais žvilgsniais pasiskė. Dalyvavo apie 400 publikos ir visos apskrities kuopos buvo gausiai atstovaujamos.

Dabar Vyčiai energingai rengiasi prie Sporto žvaigždžių pagerbimo ir šokių vakaro, kuris įvyks penktadienį, gegužės 21 d., šv. Jurgio dr-jos sevtainėj, 180 New York Ave., Newark. Yra užkviesti pasižymėję lietuviai kumštininkai ir beisbolininkai, kaip tai Vitas Tamulis iš Newark Bears komandos, Antanas (Tony) Milinauskas iš Brooklyn Dodgers ir Johny Broaca iš New York Yankees komandu. I-

CHICAGO, ILLINOIS

Baland. 30-tą bus renkamos populiariškiausios lietuvaitės

Pirmą kartą Amerikos lietuvių gyvenime atvyksta į Ameriką nepriklausomos Lietuvos jaunuoliai-sportininkai žaisti ir konkuruoti su čia gimusiais Amerikos lietuvių jaunuoliais. Tuomi norima suartinti Lietuvos jaunimą su Amerikos lietuvių jaunimu ir sudaryti bendrus tautiškus ir lietuvybės ryšius tarpe Lietuvos ir Amerikos jaunimo.

Tie, visų laukiami, jauni, kultūringi, ir gabūs sportininkai atvyksta šiais metais, pradžioj liepos mėnesio. Tatgi, kaip mes tuos mūsų tėvynės jaunuolius sutiksime ir kaip juos čia vaišinsime? Klausimas didelis ir svarbus... Mūsų pareiga yra juos kuo puikiausiai sutikti ir pavaišinti, kad parsivežtų jie grįždami į mūsų tėvelių kraštą, Lietuvą, kuo gražiausius įspūdžius apie Amerikos lietuvių jaunimą.

Pirmiausia Lietuvos jaunuolius-sportininkus ir jų palydovus sutiksime ir susipažinsime Amerikos Lietuvių Sportininkų Komiteto surengtame svečių priėmimo baliuje, kuris įvyks penktadienio vakare, liepos 9 d. Minėtam vakare įvyks jaunuolių dalyvių "Grand March," kuriame dalyvaus sportininkai. Bet kas bus tų jaunuolių sportininkų kompanionės arba draugės "Grand March" eisenoj? Žinoma, ne kas kitas, kaip tik populiariškiausios mūsų lietuvaitės, kurios bus išrinktos Amerikos Lietuvių Sportininkų baliuje, kuris įvyks balandžio 30 d., Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street. Visos Chicagos ir apylinkės lietuvaitės, panelės, yra kviečiamos atsilankyti į šį balių, kuo gražiausiai ir puikiausiai pasidabinusios, ir įstoti į eilę ir dalyvauti minėto baliaus "Grand March."

Tatgi, visos lietuvaitės, rengkitės dalyvauti ir tapkite kandidatėmis.

Ieva Lukošiūtė

BROOKLYN, N. Y.

Iš Moterų Sąjungos 29 tos Kuopos Veikimo

Moterų Sąjungos 29 kp. mėnesinis susirinkimas įvyko balandžio 14 d. 8 val. vakare parapijos svetainėj. Atsilankė gražus skaičius narių.

Išklausyta visa eilė raportų ir visi priimti. Nutarta paminėti Motinos Dieną. Gegužės 9 d., 8 val. ryte, visos sąjungietės ir sykiu vyčiai bendrai eis prie šv. Komunijos. Po šv. Mišių bus bendri pusryčiai parapijos svetainėj.

Tą pačią dieną 7 val. vakare bus suvaidintas gražus veikalas, 3-jų veiksmų komedija "Mirta Činčiberaitė" ir "Namų Židinys," taip pat bus rankdarbių paroda. Prie programos prisidės ir mūsų jaunimas vyčiai su vaidinimu ir dainomis.

* * *

Balandžio 15 d. 8 val. vakare 29 kp. turėjo bunco party. Svečių prisirinko pilna svetainė. Buvo gražių dovanų. Vakaras įvyko B. Šalinsko svetainėj.

Kuopa taria nuoširdžiai ačiū p. Subatienei už vaišes ir dovanas. Kuopai liko gražaus pelno.

Labai smagu kuopai turėt tokių draugiškų narių.

Koresp.

KUN. J. BRUŽIKO, S. J. ADRESAI

Nuo gegužės 7 iki 16,—25 So. Broad Mt. Ave., Freckville, Pa.

Nuo gegužės 16 iki 23,—545 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

Nuo gegužės 24 iki 30,—1910 E. Falls St., Niagara Falls, N. Y.

Nuo gegužės 31 iki birželio 4,—260 E. Main St., Amsterdam, N. Y.

Nuo birželio 4 iki 13,—432 Windsor Ave., Cambridge, Mass.

Nuo birželio 14 iki 20,—425 Lafayette St., Utica, N. Y.

Nuo birželio 21 iki [illegible]

CHESTER, PA.

Parapijos Vakaras

Aušros Vartų parapijos neparastas koncertas ir balius įvyks sekmadienį, gegužės 2 dieną, Lithuanian Club Hall, E. 4th and Upland Sts., Chester, Pa.

Programos pradžia 7-tą val. vakare. Svetainė atdara nuo 4-tos val. Svarbu žinoti, kad Pilipinų Million Dollar Pier iš Atlantic City šeši pagarsėję artistai grieš ir dainuos lietuvių, pilipinų, havajų, ispanų ir kitų tautų dainas ir juokins.

Dainuos parapijos choras, vargoninkei p-lei M. Mitruliūtei vadovaujant; vargoninkės M. Mitruliūtės—solo.

Pasibaigus programai bus šokiai su Pilipinų Million Dollar Pier orchestru. Auka tik 50c., mokiniams 25c., vaikams—dykai.

Atsilankę nesigailės. Širdingai kviečia visus

Kleb. kun. E. Paukštis

DETROIT, MICH.

Vakarienė Motinoms Pagerbti

Gegužės 9 d. šv. Antano parapija rengia didelę vakarienę su programėle pagerbimui motinų. Darbuojasi ir visus reikalus tvarko V. Bendoraitis ir J. Šinkūnas. Programą rengia muzikos mokytoja P. D. Bakšaitė su vargoninku J. A. Blažiu.

Po vakarienės įvyks šokiai.

Kiekvieno lietuvio-ės pareiga atsilankyti, parodyti motinoms savo pagarbą ir paremt savo parapiją.

Beviltis

PITTSBURGH, PA.

Kas tik gali, teatvyksta į Mokslo Katedrą gegužės 7 d. 1937 m. 8 val. vakare, Cathedral of Learning, 13th floor. Įėjimas nuo 5th Avenue. Bus Mrs. R. C. Mitchell paskaita apie jos kelionę po Lietuvą.

J. Baltrušaitis,
Liet. Kambario Fondo Sekr.

PRAŠOM PRANEŠTI

Šv. Kazimiero sąjudos draugija, Kaune, maloniai prašo visų Šv. Kazimiero dr-jos narių, jų giminaičių ir pažįstamų, kad sužinoję apie mirtį kokio nors Šv. Kazimiero Dr-jos nario, tuoj praneštų tos draugijos pirmininkui prelatui A. Dambrauskui Rotušės Aikštė Nr. 6, arba tos pat dr-jos valdybos nariui adresu: kun. Petras Kasčiukas Laisvės Alėja Nr. 61, Kaunas, Lithuania.

Šv. Kazimiero dr-ja mirusius narius paskelbia savo kalendoriuje, metiniame suvažiavime pagarsina visų vardus ir pavardes ir susirinkimas viešai atsistojęs pasimeldžia. Susivažiavimui prasidedant laikomos šv. Mišios už gyvus dr-jos narius, o jam pasibaigus sekančią dieną laikomos gedulingos šv. Mišios už visus mirusius šv. Kazimiero dr-jos narius. Šiais metais abiejas šv. Mišias laikė J. E. vyskupas T. Matulionis, o man teko laimė jam tarnauti. Be to, kaip žinote, kiekvienas kunigas narys kasmet atlaiko vienas šv. Mišias už gyvus ir mirusius narius. *Kun. P. Kaščiukas*

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

ŠV. JURGIO PARAPIJOS ŠVENTĖ

Penktadienį, balandžio 23-čią, lietuvių katalikų šv. Jurgio parapija šventė savo šventę. Iškilmėse dalyvavo ir kitų parapijų žmonės.

Vakare, 8-tą valandą, buvo iškilmingi Mišparai, kuriuos atlaikė svečias kun. dr. V. Martusevičius, šv. Kazimiero parapijos laikinasis klebonas. Jurgiečių parapijos choras "Rūta," vadovaujant vietos vargoninkui p. Ant. Žikui, gražiai giedojo. Pritaikintą pamokslą pasakė vienuolis marijonas kun. Bublis. Vaikučiai, sesučių Pranciškiečių išmokyti, gražiai tarnavo prie altoriaus. Ypatingai labai gražiai buvo papuošta didysis altorius paskendęs gyvose gėlėse.

Šv. Jurgio parapija gražiai gyvuoja. Čia klebonauja kun. Ignas Zimblys.

K. Dryža

LIETUVAITĖ LAIMĖJO "PRIZĄ"

Visiškai nesenai viena iš čionykščių muzikantų orkestrų (nelietuvių) paruošė "Lietuvių Muzikalėje Svetainėje" šokių pramogą. Laike tos šokių pramogos ponioms turinčioms gražiausias dreses buvo duodami prizai. Tai ir mūsų LRKSA 20-tos kuopos nario, Petro Jeneliūno duktė, p-lė Juzė Jeneliūnaitė gavo antrą prizą.

SUSIRGO DAKTARAS KLIMAS

Vietinis, visiems gerai žinomas lietuvis gydytojas, daktaras Enokas Klimas pastaruoju laiku taip pavojingai susirgo, kad jį reikėjo, gydymui, paguldyti ligoninėje.

Pranešėjas

K. KISIELIAUS RADIO PUSVALANDŽIO REIKALU

Išsibaigus kontraktui, K. Kisieliaus lietuviška programa iš WDAS stoties nutrūko. Jo pusvalandis tęsdavos nuo 10 iki 10:30 vakaro.

Daugelis norį, kad tas K. Kisieliaus pusvalandis būtų atnau-

tos programos brangiai kainuoja. Taigi, K. Kisielius lietuvišką pusvalandį vėl atidarys, jei susilauks paramos.

Pusvalandžio reikalais kreipkitės į K. Kisielių, 331 Tilton St., Phila., Pa.

K. Dryža

KALBOS APIE VYSK. M. REINIO ATSILANKYMĄ

Čionykščiai veikėjai jau pradėjo rūpintis, kalbėti, tartis, kaip tinkamiausia priėmus vyskupą Mečislovą Reinį, jei jis malonės atvykti Philadelphijon. Daugelis pageidauja, kad jis būtų priimtas taip, kaip vyskupas Matulionis.

"GARSO" SPAUSTUVĖ

Atlieka Visokius SPAUDOS DARBUS

Mums pavedami spaudos darbai padaromi greitai ir prieinama kaina.

Visi Esti Patenkinti Švariu Darbu

Iš kitų miestų prisiųsti darbai atliekami laiku.

Susivienymo kuopos ir nariai nepamirškite savos spaustuvės.

Spaudos darbus siųskite šiuo adresu:

"GARSAS"
73 EAST SOUTH STREET
(P. O. Box 32)
WILKES-BARRE, PA.

AUTOMOBILIAIS Į LIETUVĄ

Kvietimas

Brangūs Amerikos lietuviai. Nors daugumas iš jūsų atvykote į šią šalį daug metų atgal, praleidote savo jaunas dienas šioje naujoje tėvynėje, šioje laisvoje Washingtono žemėlėje sukūrėte savo šeimas ir jau pradedate senti, vaikai jau suaugo, bet dar neužmiršote savo senos tėvynės Lietuvos. Jos laimėjimais džiaugiatės, jos vargai ir nuliūdimai yra jūsų vargais ir nuliūdimais. Tas reiškia, kad jūs mylite savo senąją tėvynę, kad jūs sapnuojate apie ją. Kas metą keliauja ekskursijos į Lietuvą aplankyti savo tėvynę. Tai aiškus ženklas meilės ir prisirišimo prie gimtojo krašto.

Amerikos lietuvių milijonai dolerių plaukė ir tebeplaukia į Lietuvą ne iš prievartos, bet iš meilės. Mes visi savo širdyje jaučiame tą meilės jausmą prie savo senos močiutės Lietuvos ir norime jai pasitarnauti.

Šio kvietimo tikslas yra, kad tinkamai išgarsinti Lietuvą ir Amerikos lietuvius tų tautų akyse per kurių valstybes keliausime.

Keliausime per Prancūziją, Vokietiją, Lenkiją, Latviją į Kauną. Pakeliu randasi daug didelių miestų ir žymių vietų savo istorija. Perplaukus Atlantiką išlipsime iš laivo Havre uoste, čia plentu važiuosime 54 mylias į Rouen miestą, nuvažiavę dar 77 mylias būsime garsiame pasauliniame mieste—Paryžiuje. Iš Paryžiaus į Nancy, Strasburg, Stutgart, Nuremberg, Plzen, Pragą, Breslau, Varšuvą, Balstogę, Gardiną, Vilnių, Daugpilį, Rygą ir į Kauną.

Tadgi šiuomi kviečiu skaitlingai dėtis į šią automobilių kelionę į Lietuvą. Kelionė įvyks gegužės mėnesį, 1938 m.

Visais informacijų reikalais kreipkitės į

Kun. A. Briška,
2745 W. 44 St.,
Chicago, Ill.

PILIETYSTĖS CERTIFIKATO PAVOGIMAS

Klausimas. — Tarpe pavogtų daiktų, kuomet vagiai įsigavo į mano namą, buvo mano pilietystės certifikatas. Aš jį gavau New Yorke net penki metai atgal, bet šiandien gyvenu Chicagoje. Kaip galiu gauti naują certifikatą ir kiek man kaštuos?

Atsakymas.—Turi pasiųsti aplikaciją dėl duplikatinio certifikato į District of Director of Immigration and Naturalization toje vietoje, kur dabar gyveni. Form 2600 yra parūpinta tokioms aplikacijoms. Piniglaiškis ant vieno dolerio vardu Commissioner of Immigration and Naturalization, Washington, D. C., turi būti prisegtas prie aplikacijos.

FLIS

GRĮŽTANČIUS IŠ MUGĖS UŽPUOLĖ PLĖŠIKAI

Šiomis dienomis grįžtant iš Kėdainių mugės, Babėnų šile du plėšikai iš vieno eigulio atėmė 90 litų, o paskui užpuolė vieną ūkininką, iš kurio atėmė apie 200 litų.

LRKSA. NARIŲ DĖMESIUI

LR. K. S. A. ŽENKLELIAI IR ŽIEDAI

Jei nori, kad mūsų brangi organizacija augtų nariais ir juose bujotų fraternalizmo dvasia, tai geriausias būdas to atsiekt nešiojant šios organizacijos ženklelius arba žiedus. Jei kuris narys-ė dar neturi minėtų ženklelių, tai privalėtų įsigyti. Kainos yra sekamos:

LRKSA moteriškos sagutės $1.50
LRKSA moteriškos spilkos 1.00
LRKSA vyriškos spilkos.. 1.50
LRKSA vyriškos spilkos.. 1.00
LRKSA žiedai 10 karatų.. 7.50

Reikalaudami ženklelių ir žiedų Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South St., P. O. Box 32,
Wilkes-Barre, Pa.

7 Dienos Į LIETUVĄ
ANT
BREMEN-EUROPA

Greiti traukiniai prie pat laivų BREMEN ir EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną.

Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais
COLUMBUS
HANSA ⇔ DEUTSCHLAND
HAMBURG ⇔ NEW YORK

Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo. Mes pagelbėsime jums išgauti svečių ir imigracijos vizas del tuos eiminių iš Europos.

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY
NEW YORK

Šeimininkės! Jeigu Jūs Norite Gaminti Gerus Valgius, Gėrimus ir Gerai Šeimininkauti, Įsigykite Knygą

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMAS

Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragaičius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi pasiškinimai.

Kaina Vienas Doleris

Kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

DIDŽ. KARO PALIAUBOS PRASIDĖJO LIETUVIŲ BRASTOS SUTARTIMI

Nuo 1914 m. iki 1918 m. lapkričio 11 dienos, pagal statistikų apskaičiavimo, didžiajame kare žuvo apie 10 milijonų žmonių, o apie pustrečio karto buvo sužeista. Tame žuvusiųjų skaičiuje yra ir nemaža mūsų tautiečių, tarnavusių rusų, vokiečių ir amerikiečių kariuomenėse.

Ne visose Europos žemėse didysis karas baigėsi vienu kartu. Lietuvoje didžiosios kautynės baigėsi 1918 metais, kaip Lietuvių Brastoje tarp vokiečių ir rusų buvo padaryta laikina karo paliaubų sutartis. Ši sutartis buvo pasirašyta tais pat metais gruodžio 22 d. Iki 1918 metų Kalėdų švenčių Rytų frontas siekė ir Lietuvos pakraščių. Tada Molodėčnos, Smurgainių, Daugapilio ir Naročio ežerų apylinkėse buvo vokiečių ir rusų pozicijos. Tose apylinkėse pozicinis karas tęsėsi jau antri metai. Net 1918 m. rugsėjo 3 d., kaip vokiečiai Rytų fronte paėmė Rygos miestą, tai pozicinis karas Smurgainių ir Naročio apylinkėse beveik nė kiek nepasikeitė.

1918 met. Rytų frontas buvo be šaulių. Tiesa, tai buvo tik pradžioje metų. Tada buvo laikinos taikos paliaubos, kurios, dėja, neilgai tęsėsi. Tais pat metais vokiečiai pasirašė atskirą taikos sutartį su ukrainiečiais, kuri vokiečiams davė teisę pasinaudoti ukrainiečių gausiais maisto ištekliais, o taip pat ir derlingais žemės plotais. Be to, ši sutartis tarp vokiečių ir ukrainiečių žymiai susilpnino bolševikų vyriausybės planus. 1918 m. vasario mėn. 12 d. pasibaigė laikinos taikos paliaubos, padarytos tarp bolševikų ir vokiečių kariuomenės. Pastarieji vasario 12 d. visu rytų frontu pradėjo smarkų puolimą. Po pusantro mėnesio karo pertraukos rytų Lietuvoje vėl sudundėjo šimtai patrankų.

Tačiau bolševikai jau tada rytų Lietuvos užėmimui menkai pasipriešino. Po pusantro mėnesio vokiečių kariuomenė jau buvo užėmusi ne tik Vidžius, Daugavpilį, Smurgainių ir Naročio apylinkes, bet ir Molodečno, Minską, Polocką ir kitus didelius Rusijos plotus. *Taigi, paskutiniai Didžiojo karo šūvia. Lietuvoje buvo paleisti 1918 vasario mėn. 12-18 d.* Nuo to laiko Lietuvos žemėje šio karo šūvių jau nebuvo girdėti, nes pozicijos tarp vokiečių ir rusų nusikėlė kaž kur toli už Minsko, Polocko, grynai Rusijos žemėse. Kai vokiečių kariuomenė pradėjo smarkiai žygiuoti į Rusiją, tai bolševikų vyriausybė pabūgo ir vėl Lietuvių Brastoje tarp šių vyriausybių prasidėjo Taikos derybos. Lietuvių Brastos taikos derybose anuomet dalyvavo garsusis Trockis ir vyriausieji vokiečių fronto vadovybės generolai. Paryžius, Vašingtonas, Londonas ir Berlynas su didžiausiu atsidėjimu sekė šių taikos derybų eigą, nes nuo jų priklausė milžiniškos Rusijos likimas. Santarvininkams buvo svarbu, kad tos derybos nusitęstų kuo ilgiausia, nes jie nenorėjo, kad Rusija išeitų iš santarvininkų tarpo. Pagaliau tais pačiais metais kovo mėn. 3 d. Lietuvių Brastoje buvo pasirašyta taikos sutartis tarp Vokietijos ir Austrijos iš vienos pusės ir Rusijos iš kitos.

Dar 9 mėnesius vokiečių galybė Rytuose buvo didelė. 1918 m. lapkričio 11 d. vokiečių geležinė kumštis subiro. Jie tą dieną vakarų fronte iš santarvininkų paprašė taikos. Vėliau, anglai, prancūzai, belgai, italai ir kiti santarvininkai vokiečiams padiktavo nelengvas taikos sąlygas, tarp kurių buvo ir Lietuvių Brastos taikos sutartis.

Nors karas baigėsi po 9 mėnesių, bet *Lietuvių Brastos taikos sutartis turėjo nemažos politinės reikšmės rytuose*, nes tada da buvo pripažinta Lenkija kaipo nepriklausoma valstybė, o Estijai, Latvijai ir Lietuvai buvo pripažinta teisė savo likimą patiems apsispręsti. Tas apsisprendimas turėjo būti surištas su Vokietijos interesais.

Kai vakarų fronte nutilo patrankos, tai ir aplinkybės žymiai pasikeitė. Lietuviai savo likimą išsprendė ginklu. Pripažintoji Lietuvių Brastos taikos sutartyje apsisprendimo teisė teko ginti ir nuo vienų ir kitų tą sutartį pasirašiusiųjų. Jau 1918 metais mūsų jaunutei kariuomenei teko kariauti su besiveržiančiais iš rytų bolševikais, o 1918—1920 metais teko kariauti su bermontininkais ir jų pagelbininkais. *TSB*

NAUJENYBĖ--MUZIKOS MĖGĖJAMS

"GARSO" Administracija gavo didelį kiekį labai gražios muzikos—ta operetės "Lietuvaitės" dainos (žodžiai J. Steponaičio, muzika—J. Žilevičiaus):

SVEIKI DRŪTI—chorams
ŠOKIM, ŠOKIM—chorams
TATA DRATA—duetas (sopr. ir alto)
MEILUS NAMELIAI—solo (soprano)
} 75¢

GAUJA BURDINGIERIŲ—solo (baritone)
EIČIAU RŪTŲ PASISKINTI—duetas (sopr. ir tenor.)
} 75¢

KUR MANO PANYTĖLĖ—chorams
ŽINAI MANO ŠIRDĮ—solo (tenor.)
SVEIKAS DRŪTAS—chorams
} 75¢

ELENUTĖ—solo (tenor)
AŠ ISĖJAU PAGRYBAUTI—solo (tenor-baritone)
KAM TU UŽGAUNI—solo (tenor)
} 75¢

VĖL SUSIRINKOM (chorams)
VAIKŠČIOJAU—chorams
OI MIEGOJAU—solo (tenor-baritone)
LAIMĖ MAN—solo (soprano)
} 75¢

PAKLAUSYKIT JOS ŽYDELIO (tenor)
PALEISIU DAINUŽĖ—duetas (sopr. ir alto)
GAILA, GAILA—duetas (sopr. ir alto)
} 75¢

RAMIAI MIEGOK—chorams
KAM UŽBĖRĖT ŽEMĖM—solo (tenor)
} 75¢

MEILĖ PASIPUOŠĖ—duetas (sopr. ir tenor)
UŽTRAUKIM, JAUNIMĖ—chorams
} 75¢

CHORAMS DIDELĖ NUOLAIDA

Reikalaukite:

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

"VAGYSTĖ"

Ir štai—vėl sumigo sunkiu miegu po troškius barakus daugybė karo laukuose paimtų vyrų—belaisvių.

Stasys tą vakarą negalėjo užmigti—pasiryžimas pavogti iš bičiulio duonmaišio duonos jau buvo padarytas nesvyruojamas, tiktai dabar labai drebėjo nepratusios ne už savo darbą gyventi jo rankos. Širdis plakė, ir rodos tai vienas, tai kitas iš sunkiai miegančių belaisvių Stasį sekė, žiūrėdami ką jis nedoro mano, vis dar nemiegodamas, padaryti... Bet tiktai vienas sunkus alsavimas ir dažnai nesuprantami murmėjimai per miegus terodė, kad Stasio bičiuliai tame barake yra dar gyvi. Klebino lauke pasimainanti lenkų sargybiniai savo šautuvų užraktus...

Apsidairęs tamsoje, kuri buvo nešvariai miešta matomu pro aukštus, siaurus ir plačius gulštumoje, barako langus dangumi, Stasys pasitraukė, šliaužiamas iš savo vietos, kurioje buvo atsigulęs.

Nieko: visi aplinkui miega ir tiktai sunkiai, sunkiai, alsuoja... Taip pat alsuoja ir Stasio bičiulis Antanas—jis, rodosi, net išsižiojęs ir iš jo gerklės eina gargaliuojanti garsai. Po Antano galva padėtas jo duonmaišis. Tame maišelyje Antanas turėjo net du ir pusę kepalėlio duonos. Geros, skanios, duonos...

— Jeigu jis nepajus, būtinai tą puskepaliuką sau pasiimsiu!—karšta mintis nudiegė Stasio galvoj.

Pajudino bičiulio duonmaišį—Antanas miega, nejuda... Timptelėjo, ir iš karto Antano galva smarkiai nukrito ant žemės...

— Atgal! Ir kam aš tą daru...

Bet bičiulis nieko: tebemiega; matyt, labai įmigęs iš nuovargio.

Patamsėj rankos greitai apgraibė atsegtame duonmaišyje pusę kepalėlio duonos, ir tos pačios drebančios rankos sugrąžino kitą duoną su maišu atgal, vėl pakišdamos jį po tebemiegančio bičiulio galva.

Stambiais šmotais perlaužti į kelias dalis pavogtą duoną Stasiui teužėmė visiškai trumpą laiką.

Ant rytojaus, apvogtas Antanas pakėlė isterišką triukšmą: kas galėjo turėti tokią sąžinę apvogti savo vargingą kaimyną, tokį pat belaisvį!

Pasipiktinimuose, kurių netaip jau daug pasirodė belaisvių tarpe esama, ėmė nemažą dalyvumą, juos visaip, balsiai, pareikšdamas, ir pats Stasys...

Paskui—vėl tęsėsi visa ilga eilė belaisvės vargų kamuojamų dienų, savaičių ir mėnesių. Ir paskui—atėjo laikas...

* * *

Viename to paties pulko batalijone—vienas pirmoj kuopoj, o kitas trečioj—tarnavo ir nesenai iš lenkų belaisvės sugrįžę du mūsų pažįstami vyrai: jaunesnysis puskarininkis Stasys Paežeraitis ir eilinis Antanas Skaudrys.

Jų grįžimo iš belaisvės keliai nepasitaikė susipinti, todėl jie dabar dar nebuvo vienas su kitu susitikę. Tiktai geroj, iki pat kaulų galutinai neištvirkusioj, Stasio sąžinėj buvo nuolat gyvas vienas anoj kariškų sargybų pusėj pasilikusio atsitikimo prisiminimas...

— Et, kad jis papultų man dabar, aš jau kuo tik jisai norėtų už tai atsilyginčia—nekartą pamanydavo apie belaisvį Antaną Stasys.—Arba—reikia anuos visus belaisvius iš lenkų atimti!..

* * *

Tą dieną nedideliame apskrities miestelyje buvo ten stovėjusios kariuomenės dalių paradas su ceremonialiu maršu. Kareiviai iš vakaro buvo gavę savo algų pinigus. Po parado ir po ceremonialio maršo, dalyvaujant nemažai žmonių iš miestelio, kuopos dainuodamos nutraukė kiekviena į savo stovėjimo vietą, o po pietų padidintas skaičius kareivių gavo iš kuopų vadų leidimus atsilankyti į miestelį. Gavo ir Stasys su Antanu, kurie apie savo dabartinę artimą kaimynystę dar ir nežinojo.

Abu jiedu išėjo pasivaikščioti po miestelį.

Jaunesnysis puskarininkis Stasys Paežeraitis jausdamas dvasioje šventadienišką ūpą užėjo į nedidelę visokių daiktų krautuvėlę, kurioje be to dar buvo galima ir išsigerti arbatos ir šio to užsikąsti, nusipirkti sau rūkalo.

Prie krautuvininko skobnelio stovėjo keletas nematytų kareivių, kurie, matomai, į šiandieninį paradą iš savo stovėjimo vietų artimuose kaimuose buvo atėję. Jų tarpe—ir anas, kur taip isteriškai kėlė triukšmą už prapuolusią lenkų belaisvėje duoną, ir kuriam pats Paežeraitis buvo taip pritariąs, tuomet garsiai pasmerkdamas tokį nesąžiningą "žvėrį," kuris tokį begėdišką darbą galėjo padaryti...

Stasiui pasidarė neapsakoma gėda.

— Aaa!.. Sveikas, brolau!.. Tai grįžai?!..

— Apmainė, grįžau...

— Na, sveikas, sveikas!—ir Stasys labai ilgai ėmė kratyti ištiestą bičiulio ranką.

— Eik šen, bičiuli, mudu, kaip "seni pažįstami," vieni du pasikalbėsim!

Ir abu susėdo prie vieno skobnelio.

— Ar tu žinai, aš tau esu pasilikęs labai ir labai kaltas!—tuoj atsisėdęs pradėjo Stanislovas, o jo bičiulis nustebęs į jį pažiūrėjo ir atsiliepė:

— Na, žinai, bičiuli, nieko apie tai neatsimenu, kad man kuo nors kaltas būtum likęs!..—kratė galvą Antanas.

— Taigi, tame ir dalykas, kad neatsimeni...

Ir Stasys nuoširdžiai išsipasakojo visą savo bičiuliui padarytą prasikaltimą: ir kaip jis labai valgyt tuomet norėjo, ir kaip bičiulis nieko nepajuto, nors ir skaudžiai jo galva tuomet ant žemės buvo nukritus.

— Tai, mielas bičiuli, dabar ką nori iš manęs už tą prasikaltimą reikalauk—viską tau padarysiu... Būčiau gal badu numiręs...

— Bet ką tu čia, bičiuli, dabar bemanysi atsilyginti, juk tu valgyt tuomet labai norėjai, o aš juk duonos daug tuomet turėjau! O ir aš pats tabar supratau, jog negerai dariau: reikėjo man su alkstančiais kaimynais savo duona dalintis, o aš to nedariau...

— Tai, vadinas, tu dovanoji, bičiuli?!

— Ką tu čia, duok šen tiktai savo ranką!..

Ir abu bičiuliai tą vakarą krautuvėlėj, kiek tik jų lėšos leido, gerokai ir, svarbiausia, nuoširdžiai, pasivaišino.

Mat, jiedu tiktai dar vakar buvo gavę savo algas.

Arėjas Vitkauskas

J. A. LEHN PARDUODA GERIAUSIUS FARMŲ ARKLIUS IR GALVIJUS

DEWART, Pa. — Neliūrint, ar jūs gyvenat Dewart, Williamsport, Lewisburg ar kituose farmų rajonuose, ir jūs norite gerų, tvirtų arklių naujai atgabentų iš Nebraskos, pamatykite J. A. Lehn. Jis turi daug farmų arklių, kurie yra prijaukinti ir priruošti darbui. Jis turi Mares, Mules, Mated tymus, taip pat įvairių rūšių galvijų. Mr. Lehn pasiūlo ir parduoda. Jo sąlygos 30 dienų iki šešių mėnesių perijodu.

Jeigu jūs norite geriausia už savo pinigus, pamatyk mūsų pirkli, kuris turi didelę stadelę Dewart'e, tik kelios mylios nuo Watsontown. Mr. Lehn yra arklių žinovas ir jis dėl savo kostumerių perka tik geriausius. Čia yra puiki proga įsigyt gerų arklių ir galvijų iš patyrusio arklių ir galvijų pirklio. Mr. Lehn yra ovetimkalbių

PASKELBĖ DRAMOS KONKURSĄ

Paskatinti lietuviškai dramaturgijai ir parūpinti teatrams tinkamų pjesių, Lietuvos švietimo ministerija paskelbė dramos konkursą ir paskyrė dvi scenos veikalų premijas—2,500 litų ir *1,000* litų.

Veikalo siužetas turi būti imamas iš Lietuvos praeities, ar iš šių dienų lietuvių gyvenimo tikrovės ir savo idėjomis turi arba gilinti lietuvių tautinę sąmonę, arba stiprinti Lietuvos Nepriklausomybę, arba ūgdyti lietuvių kultūrą, arba žadinti patriotinius, moralinius ir estetinius lietuvių jausmus.

Scenos veikalas turi būti pakankamai meniškas ir turi tikti vaidinti. Jo tinkamumą sprendžia, o taip pat ir premijas skiria konkurso komisija, kurią sudaro du švietimo ministerio nariai, du valstybės teatro atstovai ir vienas lietuvių rašytojų dr-jos atstovas. Pirmininkas skiriamas švietimo ministerio.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai ir visi Lietuvos piliečiai.

Veikalas gali būti tragedija, drama, komedija ar kuris kitas šių pagrindinių dramaturgijos formų variantas.

Veikalo turi būti nemažiau kaip trys veiksmai, bet ir ne daugiau kaip 10 atskirų paveikslų. Veikalo dydis dviem valandom skaityti.

Veikalų tekstas turi būti lietuviškai mašinėle parašytas ir atsiųstas švietimo ministerijai ligi 1938 m. gegužės 1 d. Atskirame voke turi būti atsiųstas autoriaus vardas ir adresas. Abu vokai turi būti pažymėti tuo pačiu slapyvardžiu.

Konkurso komisija jai pavestus klausimus sprendžia paprasta balsų dauguma slaptai balsuodama.

Konkurso komisija savo nutarimus paskelbia ne vėliau kaip 1938 m. liepos 1 d.

Veikalas, kuriam konkurso komisija pripažįsta I premiją, švietimo ministerijos išleidžiamas, sumokant autoriui nustatytą honorarą.

Konkurso komisija gali rekomenduoti švietimo ministerijai išleisti ir kitų veikalų.

Premijas laimėjusius veikalus inscenizuoti pirmenybę turi valstybės teatrai. Inscenizuotų veikalų autoriai gauna be premijos dar ir nustatytus autorių honorarus iš teatrų.

Veikalą inscenizuojant ar atiduodant jį spausdinti, autoriui sutikus, gali būti daroma pataisų.

JUOKAI

Puikus Patarnavimas

Jauna graži ponia užeina į vaistinę. Provizorius, kuris malė kažkokius miltelius, gražiai jai nusišypsojo ir elegantiškai priėjo paklausti kas poniai reikalinga. Ponia, lyg gėdydamasi, paklausė provizorių ar jis negalėtų duoti viduriams paleisti kokių staigių vaistų ir kad tie vaistai priimant nebūtų juntami. Provizoriaus veidas švystelėjo. "Gal ponia truputį malonėsi atsisėsti, kol aš pats pasikalbėsiu su vaistininku?" paklausė jis. Ponia atsisėdo. "Gal ponai galima pasiūlyti belaukiant limonado stiklą?" — "Prašau." Provizorius jai greit atnešė limonado ir ji pasiskanindama jį išgėrė. Išgėrusi ji savo geradarį vėl paklausė: "Bet gal vaistininkas greit neateis?" Provizorius patenkintas nusišypsojo: "Miela ponia, aš čia truputį jus prigavau: aš pats esu vaistininkas, ir tamsta savo pageidaujamus vaistus jau nejuntamai išgėrei." Ponia pabalo ir greit šoko prie durų. "Juk tai pasiutimas!"—šaukia ji tarpduryje. "Aš klausiau vaistų tik savo broliukui."

TEISĖJAS: Prašau nesiginti. Vertėjau gerai pripažinkite, kad buvai įsilaužęs į šito pono butą. Juk liudytojas viską aiškiai matė.

TEISIAMASIS: Nieko panašaus. Aš ten nebuvau. O liudytojas meluoja. Nes kaipgi jis galėjo matyti mane vagiant, jei man įėjus į butą, jis iš baimės tuojau palindo po lova...

CLEVELANDO ŽINIOS

LRKSA 50-TOS KUOPOS PARTY PAVYKO

Balandžio 17 dieną mūsų 50-ta kuopa turėjo labai gražų kortavimo vakarą ponios Žebrienės namuose. Dalyvavo virš 100 svečių, kurie labai gražiai linksminosi ir kortuodami lenktyniavo, kad tik laimėjus gražias dovanas, kurios buvo sudovanotos kuopos narių, biznierių ir kitų žmonių. Žymesnės dovanos buvo Kazimiero Obelienio, kuris padovanojo iš savo keptuvės daug pyragaičių, kurių užteko visiems svečiams; Jonas Brazis, drabužių siuvėjas, apmokėjo įėjimo bilietus.

Visiems tariame nuoširdžiai ačiū, kaip aukojusiems, taip ir atsilankiusiems už tokį gražų ir sekmingą vakarą.

J. Gražulevičius, pirm.
ir Komisija

SĄJUNGIEČIŲ VAKARAS

Sąjungietės ir vėl turėjo puikų kozyravimo vakarą pirm. V. Šukienės namuose. Pasekmės labai geros.

Padėkos žodis priklauso komisijai, kuri taip sparčiai darbavosi, sąjungietėms, kurios prisidėjo su dovanomis, taipgi visiems, kurie taip skaitlingai atsilankė.

Moterų Sąjungos 26-ta kuopa paaukojo šv. Jurgio bažnyčiai puikią stovylą (angelą), kuri kainavo virš šimto dolerių. Ta dovana prie altoriaus visuomet primins sąjungietėms jų darbštumą.

Narė

VYKSTA Į LIETUVĄ

Teko patirti, kad p-lė Aldona Garkauskaitė, Šv. Jurgio parapijos choro narė, gegužės 1-mą išvažiuoja į Lietuvą atostogų. *R.*

VIENATINIS VIETINIS PASTOVUS LIETUVIS
REAL ESTATE IR GENERALIS APDRAUDOS AGENTAS
19 Metų Praktikos Tame Biznyje
PETRAS P. MULIOLIS
6606 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6729

DELL E. JAKUBS--JAKUBAUSKIENĖ
LAISNIUOTA GRABORĖ—LICENSE FUNERAL DIRECTOR
Lithuanian Funeral Home
Automobiles and Invalid Car Service
6621 EDNA AVENUE CLEVELAND, OHIO
North of Superior at E. 67th St. Tel. Endicott 1763

ST. CLAIR BAKERY
SKANIAUSIA IR GERIAUSIA RUGINĖ IR KVIETINĖ DUONA
Norintieji jos gauti namuose ar krautuvėse, kreipkitės pas
K. OBELS-OBELIENĮ
6212 SUPERIOR AVE. (1404 E. 66th St.), CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6716

NIKODEMAS A. WILKELIS
LAISNIUOTAS LIETUVIS GRABORIUS
Neturint vietos savo namuose, pas jį galima pašarvoti
6522 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 9292

IZIDORIAUS SAMO JEWELRY KRAUTUVĖ,
kurioje parsiduoda visoki brangakmenys, įvairios rūšies žiedai, rašomos plunksnos ir kitokios gražnos. Šioje krautuvėje viskas parsiduoda numažinta kaina. Taip pat čia yra taisomi ir laikrodžiai.
6704 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS
PRIVALO ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS:
AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS KRONIKINĖS KNYGOS
Surinko ir Išleido
KUNIGAS A. MILUKAS
AMERIKOS LIETUVIŲ KRONIKA
1868—1893 M.
300 pusl. Popieros apdarais $3.00
AMERIKOS LIETUVIŲ PROFESIJONALAI IR KRONIKA
Du tomai. 476 pusl. Popieros apdarais $4.50
SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTĖS SUKAKTUVĖS
(Antra laida)
782 pusl. Popieros apdarais $5.00
Money orderius ir užsakymus siųskite:
"GARSAS"
73 East South Street, Wilkes-Barre, Pa.

VIETINĖS ŽINIOS

LANKĖSI

Penktadienį, balandžio 23-čią, lankėsi "Garso" bendradarbis kapitonas Petras Jurgėla iš Brooklyn, N. Y.

Šeštadienį, balandžio 24, lankėsi Luzernės šv. Onos parapijos vargoninkas muz. J. Varaitis ir atnešė spaudos darbų.

Tą pačią dieną lankėsi iš Scranton 83 kp. pirmininkas Jonas Andriukaitis.

Antradienį, balandžio 27, lankėsi Scrantono šv. Juozapo parapijos naujas klebonas monsignoras J. V. Miliauskas. Jis atvežė "Garsui" spaudos darbų.

4-TA SODALIEČIŲ CARD PARTY IR ŠOKIS

Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos sodaliečių 4-ji Card Party ir Šokis įvyks pirmadienį, gegužės 3-čią, Eagle's Ballroom svetainėj, North Washington Street, Wilkes-Barre, Pa.

Šokiams gros Donlin's Pennsylvanians orkestras.

Rengėjų komitete darbuojasi: Marijona Oberaitytė—pirmsėdė; Pr. Gečaitė—raštininkė; O. Senkiūtė—iždininkė; įvairių komisijų narės: B. Jaškiūtė, Iz. Amaitytė, E. Tunaitytė, Pr. Vilšiauskaitė, E. Balsevičiūtė, E. Pileckiūtė, G. Tunaitytė, J. Patockiūtė, O. M. Grimailaitė, E. Gečaitė, Al. Solinskaitė, D. Strimaitė, F. Radzevičiūtė, Ad. Gapšiūtė, El. Žaliaduoniūtė, M. Gečaitė, V. Zubriūtė, M. Rutkauskaitė, V. Berneckaitė, V. Šeporaitytė, C. Long, L. Long, V. Žaliaduoniūtė, N. Žaliaduoniūtė, E. Misiūnaitė, M. Mileskaitė, J. Aušuraitė, R. Stanuliūtė, J. Jančaraitė, O. Juknevičiūtė, V. Oberaitytė, A. Jančaraitė, L. Skurkiūtė, M. Bauboniūtė, M. Balutytė, A. Liškauskaitė, A. Jaškiūtė, A. Kirkutytė, M. Juknevičiūtė, F. Agurkiūtė ir L. Januškaitė.

SERGA SCRANTU VYSK. T. C. O'REILLY

Vyskupas susirgo kelios savaitės atgal grįždamas iš Buffalo, N. Y., kur jisai dalyvavo vysk. John Duffy instaliacijoj. Jau buvo šiek tiek pasitaisęs, bet balandžio 26 d. sveikatos stovis žymiai pablogėjo.

KAZYS PETRAITIS MIRĖ

Trečiadienį, balandžio 21-mą, Glen Alden anglies kompanijos Buttonwood kasykloj krintantis akmuo primušė Kazį Petraitį, 45 m., gyv. 34 Dodson Lane. Petraitis mirė penktadienį, Mercy ligoninėj.

PLAINS

MOTERŲ KLUBO CARD PARTY

Moterų Klubas rengia Card Party šeštadienio vakare, gegužės 1-mą, Kemžūros name, kampas River and Carey Sts., Plains, Pa. Dovanos prie kiekvieno kortuojančių stalo. *J. Žitkevičius*

LRKSA 17-TOS KUOPOS NARIAMS

Šį sekmadienį, gegužės 2-rą, yra šaukiamas ekstra 17-tos kuopos narių susirinkimas.

Įvyks tuoj po sumos Švč. Trejybės parapijos svetainėj.

Turėsim apsvarstyt savo kuopos išvažiavimo ir kitus svarbius reikalus.

Visi nariai ir narės dalyvaukit.

17tos kuopos valdyba:
J. Batvinskas—pirm.
V. Dainys—raštin.

KINGSTON

LRKSA 209-TOS KUOPOS NARIAMS

Kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 2-trą. Visi nariai atsilankykit į susirinkimą ir kurie turit paėmę teatro tikietų, būtinai atneškit ir priduokit teatro komisijos nariui Matui Žėkoniui. Teatras įvyksta sekantį sekmadienį ir tikietai turi būti laiku sugrąžinti, kad paskui nejvyktų kokių nesusipratimų.

Kuopos Valdyba

ELMHURST, PA.

MERGAIČIŲ REKOLEKCIJOS

Šią vasarą, Šventos Marijos Viloje, Elmhurst, Nukryžiuoto Jėzaus Seserų pastangomis yra ruošiamos keturios mergaičių rekolekcijos. Kad visoms būtų patogu atvažiuoti, tai jos bus laikomos šitokia tvarka:

Pirmutinės prasidės liepos 16 ir baigsis liepos 20.

Antros nuo rugpiūčio 6 iki rugpiūčio 10.

Trečios nuo rugpiūčio 27 iki rugpiūčio 31.

Paskutinės prasidės rugsėjo 3 ir tęsis iki rugsėjo 7.

Rekolekcijų vedėju yra pakviestas labai įžymus pamokslininkas, Tėvelis Gabrielius, C. P. Jisai savo pamokinančiais pamokslais suteiks daug naudos jūsų dvasiškam gyvenime ir jausite pradėjusios naują, geresnį gyvenimą.

Taigi visos mergaitės iš visų kolonijų ir miestelių yra labai nuoširdžiai kviečiamos atvažiuoti ir praleisti tas kelias dieneles tyrame ore ir gražiose aplinkybėse, Šventos Marijos Viloje.

MIRĖ

A. a. Grigarauskas, 87 m., gyv. 128 Grant St., Exeter, mirė balandžio 19-tą, palaidotas balandžio 21-mą Pittstono šv. Kazimiero parapijos kapuose. Velionis atvyko iš Lietuvos 50 metų atgal. Kurį laiką yra buvęs Exeter boro gatvių komisijonierium. Paliko tris sūnus, tris dukteris, 27 anūkus ir 12 proanūkų.

A. a. Jurgis Jasonis, 74 m., gyv. 54 N. Fulton Street, Wilkes-Barre, mirė balandžio 19, palaidotas balandžio 22-rą Švenč. Trejybės parapijos kapuose, Bear Creek. Paliko penkis sūnus, vieną dukterį, 17 anūkų, 2 proanūku ir 1 brolį.

"MOTERIMS NEIŠSIMELUOSI"

Sekmadienio vakare, gegužės 2 dieną š. m. Liet. R. K. Susivienymo 209 kuopa ruošia teatralį vakarą Šv. Marijos parapijos salėje, Kingstone. Švč. Trejybės parapijos choro nariai iš Wilkes-Barre, Pa., vadovaujant muz. J. Stulgaičiui, suloš **Seirijų Juozo** (kun. J. Židanavičiaus) trijų veiksmų komediją **"MOTERIMS NEIŠSIMELUOSI."**

VAIDINS ŠIE ASMENYS:

ALBERTAS BAUBLYS, uošvis ..... Antanas Jančaras
ALBERTO ŽMONA, vertelga ..... Adelė Liškauskaitė
MILĖ ..... Nelė Juscevičiūtė
ALPIO ..... Jonas Jančaras
JONAS ..... Pranas Jančaras
TEATRO DIREKTORIUS, žydas ..... Alekas Volungevičius
ZOSĖ, artistė ..... Sofija Palenkaitė
LIUDVIKAS, dvarininkas ..... Bronius Šergalis
MARČIUS, tarnas ..... Al. Jančaras
NASTĖ, tarnaitė ..... Petronelė Gudaitytė

Tarpe aktų bus išpildyta muzikalė programa 209 kp. jaunamečių skyriaus šioje tvarkoje:

Po Pirmo Veiksmo

1) A BREATH OF LAVANDER.... Sylvia Šaliūnaitė, piano solo
2) a) RHYTM IN MY NURSERY RHYMES
   b) BREAKIN' IN A PAIR OF SHOES
   Solo dainuos Elena Nakčiūnaitė
3) a) VIENS, DU, TRYS
   b) MAN PIEŠTUKAS
   ..... Solo Jonas Šaučiūnas, Jr.

Teatro Antras Veiksmas
(Pertrauka 5 minutos)

4) SWAYING DOFFODILS... Piano solo Eremina Brazauskaitė
5) INDEPENDENCE DAY..... Piano solo Juozas Šaliūnas, Jr.
6) a) LA BRUNETTE
   b) CZARDAS
   Duetas—smuikas ir pianas
   Irena Šaučiūnas ir Eleonora Stusnick

Programos dalyviai ir 209 kuopos nariai stengiasi, kad atsilankiusieji nebūtų užsivylę. **Programa prasidės 7:30 vakare.**

Visus ir visas atsilankyti kviečia
LRKSA 209-tos Kuopos Valdyba

PARENGIMAI

ŠIE PARENGIMAI telpa dykai tų kuopų ir draugijų, kurios spaudos darbus duoda "GARSUI."

"MOTERIMS NEIŠSIMELUOSI," komediją vaidins Švč. Trejybės parapijos choro vaidilų grupė iš Wilkes-barre, sekmadienį, gegužės 2, 1937, Šv. Marijos parapijos salėj, Kingston, Pa. Rengia LRKSA 209 kuopa. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga 50c ir 35c.; vaikam 15c.

CARD PARTY rengia SLA 68-ta kuopa šeštadienio vakare, gegužės 1, 1937, Nieminskio salėj, 205 Boland Ave., Lee Park. Įžanga 35c. Dovanos prie kiekvieno kortuojančių stalo.

TREČIĄ METINĘ CARD PARTY IR ŠOKIUS rengia Šv. Marijos parapijos Merginų Sodalicija, pirmadienio vakare, gegužės 17, 1937, American Legion Home, Market Street, Kingston, Pa. Gros Ralph Paul's orkestras. Įžanga 50c. Kortomis lošimas nuo 7 iki 8:30.

MAY DANCE rengia Lietuvių Progresyvis Klubas šeštadienio vakare, gegužės 1, 1937, Lendo's Tavern'e, salėj, 325 E. Market St., Wilkes-Barre. Gros Billy Tomlin's orkestras. Tikietas 25c.

ALL STAR MINSTREL SHOW—Rengia Švč. Trejybės parapija ketvirtadienio vakare, gegužės 13, parapijos salėj, kampas South ir S. Meade Sts., Wilkes-Barre. Pelnas bažnyčios dažymo fondui. Programą išpildys profesijonalai artistai. Pradžia 8:15 vakaro. Įžanga 50c., vaikam 25c.

PIG ROAST įvyks šeštadienio vakare, gegužės 1, 1937, Lendo's Tavern'e, 251 Pringle St., Kingston, Pa. Tikietas 30c.

ĮDOMUS ATSITIKIMAS SU JARBORO RYGOJ

Garsioji Čikagos Operos primadona negrė K. Jarboro, kurios vienas koncertas įvyko balandžio 8 d. Kauno "Metropolitan" kine, pereitą sezoną gastroliuodama Latvijos Nacionalinėj operoj turėjo porą skaudžių pergyvenimų, kurie didžiajai dainininkei sukėlė nuoširdžiausios užuojautos.

Ji turėjo dainuoti gruodžio mėnesį "Aidos" operoje, kurią diriguoti buvo pakviestas garsus italų dirigentas. Tada buvo pats įkarštis italų etiopų karo. Buvo paskleisti gandai, kad garsioji dainininkė esanti kilmės etiopė. Italas dirigentas prieš spektaklį buvo atsisakęs diriguoti. Tik paaiškėjus, ruošėsi spektaklį pradėti. Bet čia jos laukė naujas labai skaudus smūgis.

Operos šveicorius per neatsargumą prieš pat spektaklį įteikė garsiajai dainininkei telegramą (pagal teatruose viešpataujančią tradiciją prieš spektaklį nei telegramų, nei laiškų, nei telefonu pasikalbėjimų artistams perduoti visiškai negalima). Telegramoje buvo pranešta apie... tėvo mirtį. Bet spektaklio overtiura jau buvo pradėta ir artistė nebedainuoti negalėjo. Tik publika pajuto begalinį artistės skausmą, kai ji padainavo "nugalės jis mano tėvą..." ir, nežinodama priežasties, sukėlė milžinišką nenutrūkstančią aplodismentų audrą, per kurią artistė verkdama turėjo kelioliką kartų publikai pasirodyti.

AR ŽINOTE KĄ?

Šį skyrių veda JUZĖ

Jei norite, kad jūsų žinutės tilptų šiame skyriuj—rašykit Juzei "Garso" adresu. Pageidaujama, kad jaunimas rašytų iš savo tarpo apie visokius įvykius.

Šią vasarą važinėdami automobiliais apsisaugokite, nes State Highway Patrol labai areštuoja automobilistus. Pereitą savaitę Troop D Statę Highway Patrol, kuris randasi Kingstone, pranešė, kad nuo pradžios balandžio mėnesio keturiolikoj apskričių (kauntėse) jie areštavo 969 automobilistus ir visi buvo nubausti. Iš to skaičiaus areštuotų buvo vienas trečdalis iš Luzerne County. Taigi, nenorėdami papulti į "trobelį," važiuokit atsargiai.

Jau antras mėnuo, kaip nepaprastai gerai dirba mainos. Mainieriai išdirba po 12 ir 13 dienų į pėdę. Biznis šioj apielinkėj gerai eina. Didžiosios Wilkes-Barre krautuvės daro visokius išpardavimus ir žmonių visur užsikimšę. Saliūnai irgi pilni. Žmonės nepaiso kas bus rytoj. Kaip nedirba, tai verkia, kad nėra iš ko pragyventi, o kaip pradeda dirbti, tai skubina uždirbtuosius centus kuo greičiausia praleisti.

Visi rengia bankietus ir tiems bankietams turi būti kokios "priežastys:" tai kokį asmenį pagerbti, ar kokios draugijos veikimą atžymėti. O po tų bankietų ar vakarienių vieni kitų klausinėja ar daug uždirbo? Gražius bankietus surengia Lietuvių Progresyvis Klubas iš Wilkes-Barre. Jie nesiekia, kad bankietą surengus uždirbti, bet kad žmones patenkinti. Jie užpereitą sekmadienį Sterling hotely surengė labai puikų bankietą. Davė gerą vakarienę, vakaro programa buvo brodkestinama per orą, šokiai ir alus dykai, o įžanga buvo tik $1.50. Dalyvavusieji bankiete sako, kad tai buvo verta $5.00. Visi geriausiai patenkinti.

Visi džiaugiasi Wyoming Klonio juokdariais dzimdziais, nes visiems jų programos patinka. Daugelis nori juos gauti uždyką. Turėkit jau širdį. Atminkit, kad tie žmonės turi gaišinti laiką prisirengdami, o prie to turi važinėti, mokintis. Uždyką nėra ko norėti.

Esama visokių sportų. Užsideda statų kalnierių, užsivelka aksomito kalnierium švarką, arba mergina apsivelka evening gown. Bet pažiūrėkit, kaip jie valgo kokiame bankiete. Žirnius arba bulvių košę valgo nuo peilio, arba šakę laiko kairėj rankoj. Žiūrint į tokius "sportus" ir juokas ir piktumas ima. Užkalbink juos, tai jie nori pasirodyti žinovais apie viską, o apsiėjimo draugijoj nemoka.

Vieną vakarą su savo drauge sutarėm pereiti Wilkes-Barre slums, arba žymesnes vietas, kad pamatyti ką ten žmonės veikia. Čia yra keli vadinami "night clubs," o šiaip visur paprastos smuklės. Keliose vietose radome pažįstamų mūsų seselių lietuvaičių nepaprastam ekstaze. Labai skauda pamačius, kad lietuvaitės iki to dasileidžia. Girtos, rūko cigaretą po cigareto, apsikabinę bučiuoja kitataučius ir ne savo tikėjimo vyrus. Jos neina su lietuviais nes lietuviai nemoka jų "trytyti." Kai kurios buvo mums pažįstamos ir prašė, kad mes lietuviams ir jų tėvams nepasakytumėm. Pažįstam jų tėvus, geri žmonės, nieks nesakytų, kad jų dukrelės taip "išdarinėtų."

Kingstoniokų Makausko ir Aleksio lietuviška radio programa būna kas sekmadienį, 8:30 val. vakare iš stoties WBIX. Penklolika minučių hawaian muzikos ir 15 minučių lietuviškų dainų.

Wilkes-Barre Švč. Trejybės lietuvių bažnyčia maliavojama. Šoniniai altoriai jau baigiami. Ims dar penkis mėnesius, kol bus užbaigta. Kaip užbaigs maliavoti ir suves naujos mados šviesas, tai bene bus gražiausia bažnyčia visoj Pennsylvanijoj.

Daugelis klausinėja kokiu laiku sekmadieniais shenandoriečiai duoda savo programą per radio. Shenandoriečių programos prasideda sekmadieniais 4 val. po pietų iš Hazleton stoties.

Šis pavasaris labai ilgas, tai ir visokių parengimų yra daugybė. Vienas didžiausių tų parengimų bus Pittstone, tai klebono kun. J. Kasakaičio 25 metų klebonavimo sukakties bankietas, kuris įvyks gegužės 16, bažnytinėj svetainėj. Kadangi kun. Kasakaitis pittstoniečių yra didžiai gerbiamas, tai visi parapijiečiai rengiasi eiti į tą bankietą ir jį pagerbti. Bet vėl keblumas: kur tie rengėjai tuos žmones sutalpins. Vietos yra tik dėl 350. Komisija jau beveik visus tikietus turi išpardavus. Kurie nepasiskubins tikietų nusipirkti negalės bankiete dalyvauti. Muz. J. Kudirka tam bankietui su choru rengia gražią dainų programą.

Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos klebonas kun. J. K. Miliauskas rengia šaunų "Minstrel Show" ketvirtadienio vakare, gegužės 13, parapijos svetainėj. To vakaro pelnas skiriamas bažnyčios maliavojimui. Visi parapijiečiai kviečiami atsilankyti, prisijuoksit iki sočiai ir tuomi prisiėdėsit prie bažnyčios maliavojimo. Žinote, kad jūsų klebonas yra labai sumanus. Visi manė, kad parapijiečiai šiemet bus apdėti asesmentais. O jūsų klebonas kun. J. K. Miliauskas savo sumanumu ir visokiais parengimais sukėlė jau didesnę pusę reikalingo bažnyčios maliavojimui kapitalo. Taigi parapijiečiai, be abejo, išklausys jo kvietimo ir skaitlingai atsilankys į "Minstrel Show."

Švč. Trejybės parapijos choras su muz. J. Stulgaičiu kas antradienio vakarą rengia šokius. Pelnas yra skiriamas bažnyčios maliavojimui.

Visos Švč. Trejybės parapijos draugijos neriasi iš kailio ir rengia visokius parengimus bažnyčios maliavojimo fondui. Sodalietės irgi neatsilieka. Jos rengia card party ir šokius Eagle's name, Washington St., Wilkes-Barre, gegužės 3 d. Turės gerą muziką šokiams ir užtikrina "good time" visiems.

Kingstono LRKSA 209 kuopa rengia pasilinksminimo vakarą, sekmadienį, gegužės 2, bažnytinėj svetainėj. Švč. Trejybės parapijos choro artistų grupė suvaidins juokingą veikalą "Moterims Neišsimeluosi."

Luzernės šv. Onos parapijos choras rengiasi suvaidinti operetę "Apvezdinkit ir mane,'" ketvirtadienio vakare, gegužės 27-tą.

Kingstono Šv. Marijos parapijos sodalietės irgi sušilusios darbuojasi. Jos gegužės 17, American Legion salėj, Kingstone, rengia card party ir šokius.

Wyoming Valley Lietuvių Moterų klubo juniors—merginos rengia gegužinius šokius, gegužės 24, Redington hotely. Tai bus vieni svarbiausi šio pavasario šokiai.

Šeštadienio ryte, 9 val., gegužės 1, Švč. Trejybės bažnyčioj, Wilkes-Barre, kun. J. K. Miliauskas suriš moterystės sakramentu gražią porelę Vincą Tamulaitį su p-le Monika Griškevičiūte. Šaunios vestuvės įvyks pas jaunosios tėvelius Griškevičius, 15 Dock Lane.

Pereitą penktadienį suėjo lygiai aštuoni metai nuo gimimo jauniausios ir populiariškiausios judamų paveikslų artistės Shirley Temple. Ji vadinama Amerikos "mylimasis kūdikis." Už metų ji apleis judamus paveikslus ir stos į mokyklą. Ji turi privatę mokytoją ir užbaigus studijoj dienos darbą, mokinasi.

Tulas John Buzas, 18 metų, iš Chicagos rašinėjo judamų paveikslų artistei Ginger Rogers grasinančius laiškus reikalaudamas $500.00. Nepasisekė jam juos gauti, nes policija jį sučiupo.

Eina gandai, būk tai buvusi judamųjų paveikslų artistė Pola Negri užkariavo Hitlerio širdį. Sako, Pola Negri esanti žydų kilmės, o Hitleris žydus visokiais būdais persekiojąs. Dabar daromi visoki tyrinėjimai, ar Pola Negri priklauso Aryan (indo-europiečių) rasei ar žydų kilmei.

GEORGE'S HOTELIS

Nakvojimui švarios, minkštos lovos. Žemos kainos. Greitas ir mandagus patarnavimas. Prieš pat geležinkelio stotį.

Tėmykit numerį:
88 East Market Street
Wilkes-Barre, Pa.
JURGIS VAIŠNIS, Savininkas

Marijona Oberaitytė,
Wilkes-Barre Šv. Trejybės parapijos sodaliečių Card Party ir šokio rengėjų komiteto pirmsėdė. Card Party ir šokis įvyks pirmadienį, gegužės 3-čią, Eagles Ballroom svetainėj, Wilkes-Barre.

Pranciška Gečaitė,
Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos sodaliečių Card Party ir šokio rengėjų komiteto sekretorė.

Ona Senkiūtė,
Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos sodaliečių Card Party ir šokio rengėjų komiteto iždininkė.

PAMINKLAI KAPUOSE

Mes Padarome Visokios Rūšies Paminklus
Labai Pigiai

DIDELIS PASIRINKIMAS

Atvažiuokit Pažiūrėti

PITTSTON MONUMENT WORKS

EDV. A. JESAITIS-SITES, Sav.

221 N. Main St., Pittston, Pa.
Vienas blokas nuo Fort Jenkins tilto
Phone 2375

Groblewskio
LIEPŲ BALSAMAS
Nuo KOSULIO ir GERKLĖS SKAUDĖJIMO
Kaina 35c. ir 50c.
GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.

PARTY

SU VISOKIOMIS DOVANOMIS

Šv. Pranciškaus parapija, Miners Mills, Pa., Elks Home, 19 N. River St., Wilkes-Barre (šale Sterling Hotel) sekmadienių vakarais. Duodamos gorės durų ir šiaip įvairiausios brangios dovanos. Rengėjai praše visus skaitlingai lankytis. Pradžia 8:30 val. vakare.